ညောင်ကန်ကျေးရွာ

ကျစွာကျေးရွာအုပ်စု

တံတားဦးမြို့နယ်

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက် (၂၀၁၇ - ၂၀၂၁)

ပြုစုရေးဆွဲသူ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ

ညောင်ကန်ကျေးရွာ၊ တံတားဦးမြို့နယ်

(စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန၊
ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနက ကူညီရေးဆွဲသည်)

၂၀၁၇ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ

မာတိကာ

မာတိကာ

အတိုကောက်စကားလုံးများ

စကားချီး

ညောင်ကန်ကျေးရွာအရင်းအမြစ်ပြမြေပုံ၊ တံတားဦးမြို့နယ်

အပိုင်း(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးဗျူဟာ နှင့် အစီအစဉ်

(၁) နိဒါန်း- ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးရည်ရွယ်ချက်နှင့် လွှမ်းခြုံသက်ရောက်မှု

(က) ရည်ရွယ်ချက်နှင့်ကျိုးကြောင်းဖော်ပြချက်

(ခ) စီမံကိန်း၏ လွှမ်းခြုံသက်ရောက်မှု

(၂) ကျေးရွာ၏ ပထဝီဝင် အနေအထားနှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များ

(က) တည်နေရာ၊ ရာသီဥတုနှင့် မြေမျက်နှာသွင်ပြင် အနေအထား

(ခ) သဘာဝအရင်းအမြစ်များ

(၃) ကျေးရွာ၏ လူမှုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အခြေအနေ

(က) လူဦးရေဆိုင်ရာ အချက်လက်များ

(ခ) စီးပွားရေးအခြေအနေ - ဝင်ငွေ၊ ပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် မမျှတမှု

(ဂ) ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုနှင့် ထိခိုက်နစ်နာလွယ်မှု

(ဃ) ကျန်းမာရေး နှင့် အာဟာရ

(င) ပညာရေးနှင့်ကျွမ်းကျင်မှုများ

(စ) ကျားမဆိုင်ရာဆက်နွယ်မှု

(၄) ကဏ္ဍအသီးသီး၏လက်ရှိ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု အခြေအနေ

(က) ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ စီမံအုပ်ချုပ်မှုစနစ်

(ခ) သီးနှံ၊ သားငါး ထုတ်လုပ်ရေးကဏ္ဍ

(ဂ) စိုက်ပျိုး မွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများ

(ဃ) ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှု

(င) ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှု

(စ) ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ ရေနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်သန့်ရှင်းရေး

(ဆ) လူငယ်နှင့် ယဉ်ကျေးမှု

(ဇ) အခြေခံအဆောက်အဦများအားလက်လှမ်းမီမှု - လမ်းတံတား၊ လျှပ်စစ်စွမ်းအား၊ သတင်းနှင့်ဆက်သွယ်ရေး

(ဈ) တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုနှင့် ပြည်သူ့လုံခြုံရေး

(၅) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသော အခြေအနေကောင်းများ၊

SAMPLE

အဟန့်အတားများနှင့် ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ
(က) ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသော အခြေအနေကောင်းများ
(ခ) အဟန့်အတားများနှင့် ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ
(၆) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ပန်းတိုင်နှင့် ဗျူဟာ
(၇) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ကိစ္စရပ်များ နှင့် ဗဟိုအဆင့် မူဝါဒများ အကြား အစီအစဉ် ကျသော ချိတ်ဆက်မှုများ
(၈) ဦးစားပေးစီမံချက်များနှင့် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်မည့် အချိန်ကာလ
(က) နှစ်ပတ်လည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်
(ခ) ကဏ္ဍ နှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကိုအခြေခံ၍ စီမံချက်အုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း
(ဂ) ဦးစားပေး စီမံချက်များ
(ဃ) အကောင်အထည်ဖော်မည့် အချိန်ကာလ
(၉) ဘတ်ဂျက်နှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာ အစီအစဉ်
(၁၀) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ အကောင်အထည်ဖော်မည့် နည်းလမ်းနှင့်အစီအစဉ်များ
(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၏ အခန်းကဏ္ဍ
(ခ) ဖွံ့ဖြိုးရေး မိတ်ဖက် အဖွဲ့အစည်းများ
(ဂ) ကန်ထရိုက်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများ
(ဃ) ကျေးရွာ၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများလည်ပတ်ရန် နှင့် ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရန် အတွက် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ နှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာ အစီအစဉ်များ
(၁၁) စီမံကိန်း ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်းနှင့်အကဲဖြတ်သုံးသပ်ခြင်း
(က) ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်း
(ခ) နှစ်ပတ်လည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်း ဆောင်ရွက်ပြီးစီးမှု အကဲဖြတ်ခြင်း
(ဂ) နည်းပညာဆိုင်ရာ အကူအညီ

နောက်ဆက်တွဲ

နောက်ဆက်တွဲ (၁) စီမံကိန်း ဇယားများ

(၁) လူမှုစီးပွားရေး အခြေအနေ
ဇယား ၁လူဦးရေ နှင့် လူဦးရေဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ
ဇယား ၂ လုပ်သား အင်အား နှင့် ဝင်ငွေရ လုပ်ငန်း အမျိုးအစား
ဇယား ၃ ကျေးရွာ၏စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု
ဇယား ၄ ဓာတ်သတ္တုနှင့် အခြားသဘာဝ အရင်းအမြစ်များ
ဇယား ၅ ဥစ္စာဓနအဆင့်အခြေအနေ
ဇယား ၆ ကျေးရွာ၏ ဝမ်းစာဖူလုံမှု အခြေအနေ

SAMPLE

ဇယား ၇ ကူညီ စောင့်ရှောက်မှုအထူးလိုအပ်သော အုပ်စုများ၏ထိခိုက်လွယ်မှုအခြေအနေ
ဇယား ၈ ကျေးရွာ၏ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှု အခြေအနေ
ဇယား ၉ ထိခိုက်သက်ရောက်မှုခံရနိုင်သည့်အုပ်စု

(၂) ကဏ္ဍအသီးသီး၏လက်ရှိ ဖွံ့ဖြိုးရေး အခြေအနေ
ဇယား ၁၀ ကျေးရွာတွင်းရှိ လူထုအခြေပြု အဖွဲ့အစည်းများ
ဇယား ၁၁ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးဆောင်ရွက်နေသော ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ
ဇယား ၁၂ ကျေးရွာ၏စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု၊မြေယာပိုင်ဆိုင်သည့် အိမ်ထောင်စု
ဇယား ၁၃ ကျေးရွာ၏ ရေအရင်းအမြစ် နှင့် ရေသွင်းဇရိယာ
ဇယား ၁၄ အဓိကသီးနှံများနှင့် အထွက်နှုန်း
ဇယား ၁၅ ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးရေးသုံး ကိရိယာများ ပိုင်ဆိုင်မှု
ဇယား ၁၆ သီးနှံထုတ်လုပ်မှု တိုးစေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ
ဇယား ၁၇ သီးနှံထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ
ဇယား ၁၈ မွေးမြူရေးနှင့်ငါးလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုအခြေအနေ
ဇယား ၁၉ မွေးမြူရေးကဏ္ဍ ထုတ်လုပ်မှုတိုးတက်စေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ
ဇယား ၂၀ မွေးမြူရေး နှင့် သားငါးထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့်စိန်ခေါ်မှုများ
ဇယား ၂၁ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး မဟုတ်သော အသက်မွေးလုပ်ငန်းများ
ဇယား ၂၂ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ အတွက် အခွင့်အလမ်း၊
ပြဿနာနှင့်အခက်အခဲများ
ဇယား ၂၃ ကုန်စည် နှင့် ဝန်ဆောင်မှု၊ ဈေးကွက်လက်လှမ်းမှီမှု အခြေအနေ
ဇယား ၂၄ ငွေကြေးလက်လှမ်းမှီမှုနှင့် ဘဏ်လုပ်ငန်း
ဇယား ၂၅ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် နှင့် သဘာဝ အရင်းအမြစ် စီမံခန့်ခွဲမှုအတွက် လက်ရှိ အလေ့အကျင့် နှင့်
အခက်အခဲများ
ဇယား ၂၆ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အခက်အခဲများနှင့် သဘာဝဘေးအန္တရာယ် လျှော့ချရေး အစီအမံများ

ဇယား ၂၇ မူလတန်း၊ အလယ်တန်း၊ အထက်တန်း နှင့် တက္ကသိုလ်ပညာ ပြီးစီးမှုနှုန်း
ဇယား ၂၈ ကျောင်းအပ်နှုန်း
ဇယား ၂၉ စာသင်ကျောင်းဆောင် အခြေအနေ
ဇယား ၃၀ ပညာရေး အခက်အခဲ နှင့် ပြဿနာများ
ဇယား ၃၁ အဖြစ်များသော ရောဂါများ
ဇယား ၃၂ ကျန်းမာရေး အထောက်အပံ့ နှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ
ဇယား ၃၃ သောက်သုံးရေရရှိမှု
ဇယား ၃၄ သန့်ရှင်းရေးအခြေအနေ
ဇယား ၃၅ ကျေးရွာ၏ လမ်း၊ တံတားတည်ရှိမှုအခြေအနေ

SAMPLE

ဇယား ၃၆ ရေကြောင်း သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး
ဇယား ၃၇ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးယာဉ်များ
ဇယား ၃၈ လျှပ်စစ်မီးရရှိမှု အခြေအနေ
ဇယား ၃၉ ဆက်သွယ်ရေး နှင့် သတင်းအချက်အလက်နည်းပညာ အခြေအနေ
ဇယား ၄၀ ယဉ်ကျေးမှုနှင့်လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးအခြေအနေ
ဇယား ၄၁ ဘေးကင်းလုံခြုံရေး၊ ဝန်ဆောင်မှု အထောက်အကူများအား လက်လှမ်းမှီမှု
ဇယား ၄၂ မှုခင်းဖြစ်ပွားမှု အခြေအနေ

နောက်ဆက်တွဲ (၂) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေမည့် အခြေအနေကောင်းများ၊ အဟန့်အတား နှင့်ရင်ဆိုင်ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ

ဇယား ၄၃ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသော အခြေအနေကောင်းများ
ဇယား ၄၄ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် အဟန့်အတားနှင့် ရင်ဆိုင်ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ

နောက်ဆက်တွဲ (၃)ကျေးရွာ ဖွံ့ဖြိုးရေးကွင်းဆက် (ပြဿနာ ဆန်းစစ်ခြင်းမှ ဖြေရှင်းနည်း အထိ)

ဇယား ၄၅

ကိုးကားစာရင်း

အပိုင်း (ခ) စီမံချက်ဆိုင်ရာ အချက်အလက်

စီမံချက်ဆိုင်ရာ အချက်အလက် ပုံစံ

SAMPLE

အတိုကောက်စကားလုံးများ

AIDS	ခုခံအားကျဆင်းမှုရောဂါ
DRD	ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာန
HIV	ခုခံအားကျဆင်းမှုရောဂါဖြစ်စေသောဗိုင်းရပ်စ်
MADB	မြန်မာ့လယ်ယာဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်
MEB	မြန်မာ့စီးပွားရေးဘဏ်
MMK	မြန်မာကျပ်
MOAII	လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန
MoLFRD	မွေးမြူရေး၊ရေလုပ်ငန်းနှင့်ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးဝန်ကြီးဌာန
NGO	အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်း
PRA	ကျေးရွာအခြေအနေကိုရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင်ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်း
SLRD	ကြေးတိုင်နှင့် မြေစာရင်းဦးစီးဌာန
STD	လိင်မှတဆင့်ကူးစက်တတ်သောရောဂါများ
PTA	မိဘဆရာအသင်း
TB	တီဘီရောဂါ
VDC	ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ
VTDSC	ကျေးရွာအုပ်စုဖွံ့ဖြိုးရေးအထောက်အကူပြုကော်မတီ

SAMPLE

စကားချီး

ဤကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်သည် ၂၀၁၇ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်မှ ၂၀၂၁ ခုနှစ် အထိ (၅)နှစ်ကြာ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မည့် ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာ၏ ပထမဦးဆုံးသော လူအများပါဝင် ရေးဆွဲထားသည့် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်ဖြစ်ပါသည်။ကနဦးအနေဖြင့်စီမံချက်ဖြစ်မြောက်ရေးအတွက်လိုအပ်သော
နည်းပညာများ ပံ့ပိုးပေးသော စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာနကျေးလက် ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနအား အထူးပင်ကျေးဇူးတင်ရှိပါသည်။ အရေးကြီးသောအချက်အလက်များ နှင့်အကြံဉာဏ်များကို တက်တက်ကြွကြွ ပံ့ပိုးပေးသော ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူးနှင့် သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ထမ်းများ ကိုလည်း ကျေးဇူးတင်ရှိပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာတွင် ကျွန်ုပ်တို့ကိုယ်တိုင် ရပ်ရွာလုပ်ငန်းများကိုစီစဉ်ချမှတ် ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြ သော်လည်း လူထု အများစုနှစ်တကျပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်သည့် နည်းလမ်းများနှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို မသိခဲ့ကြပါ။ လူထုကိုယ်တိုင်
စနစ်တကျပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နည်းကိုအသုံးပြု၍ ကျွန်ုပ်တို့အချင်းချင်းတိုင်ပင်ဆွေးနွေးညှိနှိုင်း အဖြေရှာကြရာ တွင် ကူညီပံ့ပိုးပေးသည့် အစီအစဉ်ရေးဆွဲရေးကျွမ်းကျင်သူအဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ကို မြို့နယ်ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုး တက်ရေး ဦးစီးဌာနမှ စီစဉ်ဆောင်ရွက်ပေးပါသည်။ ဤလုပ်ငန်းစဉ်ကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့သည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်ရေးဆွဲရာတွင် ကိန်းဂဏာန်းနှင့် သတင်းအချက်အလက်တို့၏ အရေးပါမှုကို သိရှိရုံသာမက ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံးကဲ့သို့သော ကိန်းဂဏာန်းအချက်အလက်ရရှိနိုင်သော နေရာများမှလည်း ကောက်ယူရရှိခဲ့ပါသည်။ ထို့ပြင်ထပ်မံလိုအပ်သောကိန်းဂဏာန်း၊ အချက်အလက်များနှင့် နည်းပညာပံ့ပိုးမှုတို့ကို မြို့နယ်အဆင့်ဌာနဆိုင်ရာများမှ ရယူရန်လိုအပ်ကြောင်းကိုလည်း ကောင်းစွာသိရှိခဲ့ပါ သည်။

ယခုရေးဆွဲထားသောအစီအစဉ်ကိုထပ်မံရရှိသည့်ကိန်းဂဏာန်းအချက်အလက်များ ထပ်ဖြည့်ပေးခြင်းဖြင့် ပိုမို ကောင်းလာမည်မှာ သေချာပါသည်။ ဤလုပ်ငန်းသည်ဆက်လက်လုပ်ဆောင်ရမည့် လုပ်ငန်းဖြစ်ပြီး လုပ်ငန်းဆောင်ရွက် နေမှုတစ်ဝက်ခန့်အရောက်တွင် လုပ်ငန်းတိုးတက်မှု၊ ပေါ်ပေါက်လာသည့် အခက်အခဲ များနှင့် ဦးစားပေး ရွေးချယ်မှုများနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များကို မူဘောင်အတွင်း ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ ဆက်လက်လုပ်ဆောင်သွားရပါမည်။

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်တွင် ဖော်ပြပါရှိသော ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများ စုစည်းဆောင်ရွက်နိုင်ရန် အတွက် ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူး၊ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနတို့၏ ဆက်လက်ပံ့ပိုးမှု များရရှိနိုင်မည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့ မျှော်လင့်ပါသည်။ ဆက်လက်၍ နောင်တွင်လည်း ကျွန်ုပ်တို့၏ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ အားထုတ်မှု အခြေအနေများကို ဆန်းစစ်သုံးသပ်ရန်နှင့်အကဲဖြတ်ရန်အတွက် ပံ့ပိုးကူညီမှုများ ရရှိနိုင်မည်ဖြစ်ပါကြောင်း ယုံကြည်ပါသည်။

SAMPLE

ဤအစီအစဉ်တွင်အပိုင်း(၂)ပိုင်းပါရှိပါသည်။ အပိုင်း(က)တွင် ဖွံ့ဖြိုးရေးဗျူဟာနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ် တို့ပါဝင်ပါသည်။ အကောင်အထည်ဖော်မည့်ဗျူဟာ၊ ဦးစားပေးလုပ်ငန်းအစီအစဉ်များ၊ ဘတ်ဂျက်နှင့်ငွေကြေးဆိုင်ရာ ရရှိနိုင်မည့် လမ်းကြောင်းနှင့်လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု အဆင့်ဆင့်တို့ကို အဓိဖော်ပြထားပါသည်။ အပိုင်း(ခ)သည် စီမံကိန်းဆိုင်ရာအချက်အလက်၊အကြောင်းအရာများဖြစ်ပြီး အဆိုပြုစီမံကိန်းလုပ်ငန်းများ၏ အသေးစိတ်အချက် အလက်များ ပါဝင်ပါသည်။

၈ပြီလ၊ ၂၀၁၇

ညောင်ကန်ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ
ညောင်ကန်ရွာကျေးရွာ
တံတားဦးမြို့နယ်

SAMPLE

ညောင်ကန်ကျေးရွာ အရင်းအမြစ်ပြမြေပုံ၊ တံတားဦးမြို့နယ်

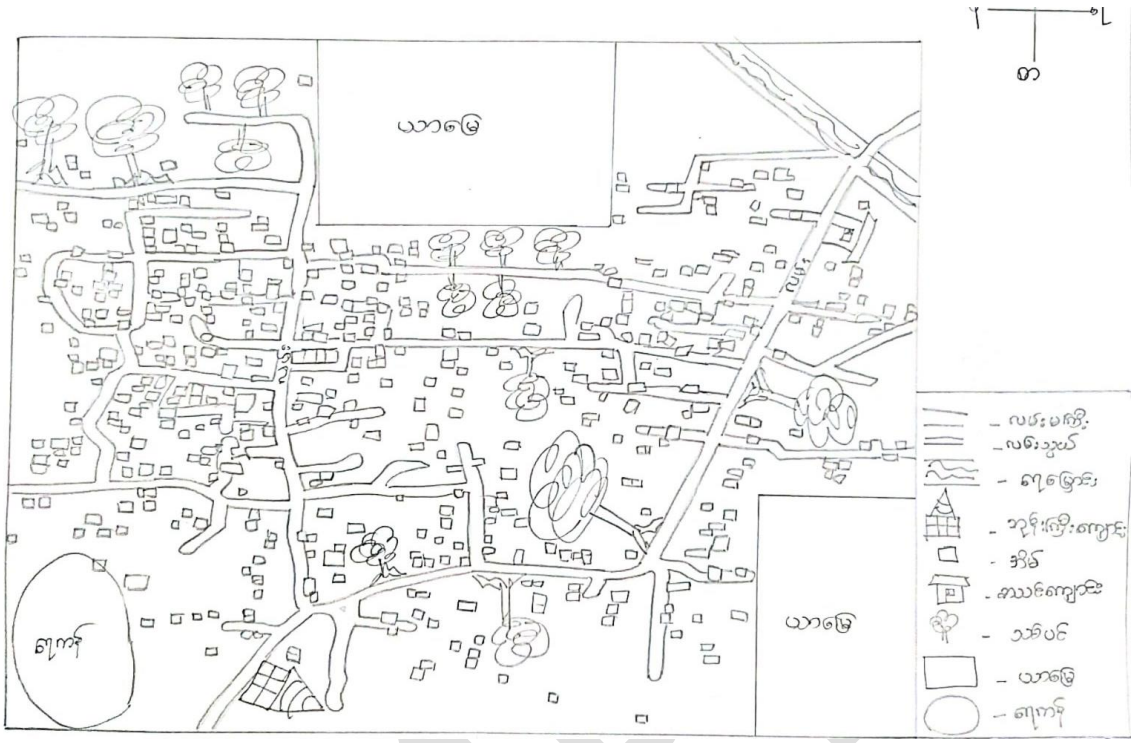

SAMPLE

ညောင်ကန်ကျေးရွာ ရာသီခွင်ပြ ပြက္ခဒိန်

အကြောင်း အရာ	ဇွန် / တန်ခူး	မေ / ကဆုန်	ဇွန် / နယုန်	ဇူလိုင် / ဝါဆို	ဩဂုတ် / ဝါခေါင်	စက်တင်ဘာ / တော်သလင်း	အောက်တိုဘာ / သီတင်းကျွတ်	နိုဝင်ဘာ / တန်ဆောင်မုန်း	ဒီဇင်ဘာ / နတ်တော်	ဇန်နဝါရီ / ပြာသို	ဖေဖော်ဝါရီ / တပိုတွဲ	မတ် / တပေါင်း	ရည်ညွှန်းချက်
ရာသီဥတု													နွေ
စိုက်ပျိုးရေး		နှမ်း	ပြောင်း / မြေပဲ	ဝပါး	ဝပါး	ကုလားပဲ	မြေပဲ ၊ ကုလားပဲ						မိုး
ပွဲတော်													ဆောင်း
ကျန်းမာရေး	သင့်	သင့်	သင့်	သင့်	သင့်	ညံ့	ညံ့	သင့်	သင့်	သင့်	သင့်	သင့်	သကြီးနှဲပွဲ
ဝင်ငွေ					ကောင်း				ကောင်း	ကောင်း			ညောင်ရေသွန်းပွဲ
သောက်ရေ ဖူလုံမှု	နည်း	နည်း	ရှိ	ရှိ	ရှိ	ရှိ	ရှိ	ရှိ	ရှိ	ရှိ	ရှိ	ရှိ	ဘုရားပွဲ
အစာရေစာ ဖူလုံမှု	သင့်	သင့်	သင့်	သင့်	သင့်	သင့်	သင့်	သင့်	သင့်	သင့်	ကောင်း	ကောင်း	မီးထွန်းပွဲ

အပိုင်း(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ဗျူဟာ နှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်

၁ နိဒါန်း

၁.၁ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းဆိုသည်မှာ-

ကျေးရွာဆိုသည်မှာယဉ်ကျေးမှု၊ဓလေ့ထုံးစံတူသူများ/နီးစပ်သူများ၊ ဆွေမျိုးမကင်းသူများ၊ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း လုပ်ငန်းဆင်တူသူများ၊/နီးစပ်မှုရှိသူများ စုပေါင်းနေထိုင်ရာနေရာကိုခေါ်သည်။ ကျေးရွာနှင့်မြို့၏ ကွားခြားမှုမှာ အချို့ကျေးရွာများမှာ တိုးတက်မှုရှိသော်လည်း၊ ကျေးရွာအရွယ်အစားကြီးသော်လည်း အစိုးရရုံးများမရှိ။ အစိုးရဘာဏ်များ မရှိသောကြောင့် ကျေးရွာဟုသာ သတ်မှတ်ကြသည်။ တံတားဦးမြို့နယ်တွင် အစိုးရအမည်ပေါက် ကျေးရွာပေါင်း (၁၆၄) ရှိပြီး တစ်နိုင်ငံလုံးတွင် ကျေးလက်မြို့နယ်ပေါင်း ၃၀၅ မြို့နယ်အတွင်း အစိုးရအသိအမှတ်ပြု ကျေးရွာပေါင်း ၆၄၈၉၉ ရှိသည်။

ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုသည်မှာ လက်ရှိအခြေအနေမှ ပိုမိုကောင်းမွန်သောအခြေအနေသို့ အစီအစဉ်တကျ ပြောင်းလဲ သွားခြင်း ကိုဆိုလိုသည်။ ဖွံ့ဖြိုးရေးတွင်လည်း ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးရေးဟူ၍နှစ်ပိုင်းရှိသည်။ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုသည်မှာ အဆောက်အဦးများတိုးတက်ကောင်းမွန်လာခြင်း၊ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးအနေဖြင့် လမ်း၊ တံတားများ ပိုမိုတိုးတက်ကောင်းမွန်လာခြင်း၊ လျှပ်စစ်မီးရရှိလာခြင်း၊ ယာဉ်/ကား၊ စက်ကရိယာ စသည်တို့ ပိုမိုခေတ်မီကောင်းမွန်လာခြင်း၊ တယ်လီဖုန်းနှင့် ဆက်သွယ်ရေးများ ပိုမိုကောင်းမွန်လာခြင်း၊ စာသင်ကျောင်း၊ ဆေးခန်းများ ပိုမိုကောင်းမွန်လာခြင်း၊ ခေတ်မီလာခြင်း စသည်တို့ကိုဆိုလိုသည်။ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုသည်မှာ အသိပညာ၊ အတတ်ပညာ၊ နည်းပညာများတိုးတက်လာခြင်းကို ဆိုလိုသည်။ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးမှုနှင့် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးမှုတွင် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးရေးသည် ပိုအရေးကြီးသည်။

ရေရှည်ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုသည်မှာ နောင်မျိုးဆက်တွေကို မထိခိုက်ဘဲ ဖွံ့ဖြိုးခြင်းနှင့် သဘာဝအရင်း အမြစ်များကို အလွန်အကျွံ ထုတ်ယူအသုံးမပြုဘဲ ဖွံ့ဖြိုးမှသာ ရေရှည်ဖွံ့ဖြိုးရေးဖြစ်သည်။

တည်ငြိမ်သောဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုသည်မှာ မမျှော်လင့်သော ဘေးအန္တရာယ် (SCHOCK) များကို ကြန့်ကြန့်ခံနိုင်ရည်ရှိပြီး ပြန်လည် ရုန်းထနိုင်သော အရည်အချင်း (စီးပွါးရေးဆိုင်ရာအရင်းအနှီး၊ နည်းပညာ ဗဟုသုတ၊ လူမှုရေးအရင်းအနှီး၊ အဆောက်အဦးနှင့် ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာအရင်းအနှီး၊ လူ့စွမ်းအားအရင်း အမြစ်၊ သဘာဝ အရင်းအမြစ်) ရှိနေခြင်းကို ဆိုလိုသည်။

ယခင်ကလည်း ကျေးရွာသူ/သားများအနေဖြင့် မိမိတို့ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကို ကောင်းနိုးရာရာ လုပ်ခဲ့ကြဖူးပါသည်။ ထိုအချိန်က ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများကို ရွေးချယ်လုပ်ကိုင်ခဲ့ကြသောအခါ ရပ်မိ/ရပ်ဖ၊ အုပ်ချုပ်ရေးမှ တာဝန်ရှိသူ၊ တခါတရံ ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်များစသည် လူနည်းစုတို့၏ ဆုံး ဖြတ်ချက်နှင့် ဦးဆောင်မှုအရ ၎င်းတို့လုပ်ကိုင်လိုသော လုပ်ငန်းကိုသာ ရွေးချယ်ခဲ့ကြသည်။ ရပ်ရွာမှ ပါဝင်ရမည့်/ ထည့်ဝင်ကြရမည့် ငွေ (သို့မဟုတ်) ပစ္စည်း၊ လူအားစသည်တို့ကိုလည်း ၎င်းတို့ကသာ ဦးဆောင်ဆုံးဖြတ် ခဲ့ကြသည်။ တစ်ရွာလုံးပါဝင်ဆွေးနွေးခွင့်၊ ဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့် မရခဲ့ကြပါ။ လုပ်ငန်းတခု ဆောင်ရွက်ပြီးစီးပါကလည်း ရပ်တန့်နေတတ်ပြီး ဆက်တိုက်လုပ်ဆောင်နိုင်ခြင်းမရှိကြပါ။ ဆက်လက်ဆောင်ရွက်မည့် အစီအစဉ်လည်းမရှိ တတ်ကြပါ။ ၂-၃ နှစ်ကြာမှ (သို့မဟုတ်) စိတ်ကူးပေါ် မှသာ နောက်လုပ်ငန်းတခုကို ပြန်လည်လုပ်ဖြစ်တတ်ကြ

SAMPLE

သည်။ ထိုသို့အကောင်အထည်ဖော်လုပ်ခဲ့ကြသည့်လုပ်ငန်းများသည် **ကျေးရွာလုပ်ငန်းစီမံကိန်း (Village Project Plan)** ဖြစ်သည်။

ယခု ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းရေးဆွဲရာတွင် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုရေးကော်မတီဖွဲ့စည်းရာတွင်လည်း ရပ်မိ/ဖ၊ အုပ်ချုပ်ရေး၊ တောင်သူ၊ စိုက်/မွေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေတိုးလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူများ၊ အမျိုးသမီးများ၊ လူငယ်များ စသဖြင့် လူတန်းစားပေါင်းစုံ၊ အသက်အရွယ်မျိုးစုံ၊ ကျားမ အချိုးညီ ဖွဲ့စည်းသွားမည်ဖြစ်သည်။ ၄င်းအဖွဲ့တို့၏ အကြံဉာဏ်နှင့် ဆွေးနွေးမှုမှ ထွက်ပေါ်လာသော ဆုံးဖြတ်ချက်များကို မူတည်၍ လုပ်ငန်းများကို ဦးစားပေးရွေးချယ် သွားမည်။ လုပ်ငန်းများကိုလည်း အနည်းဆုံး ၅ နှစ် ဆက်တိုက်လုပ်ဆောင်မည့် လုပ်ငန်းများကိုလည်း စဉ်ဆက်မပြတ်လုပ်ဆောင်ရန် ရေးဆွဲမှတ်တမ်းတင် ထားရှိသည်။ဆင်းရဲသားနှင့် အဆင်းရဲဆုံးတို့၏ ထိခိုက်လွယ်မှုများ၊ အမျိုးသမီးများနှင့် လူငယ်များ၏အခွင့်အရေးနှင့် စွမ်းဆောင်နိုင်မှု၊ ကျေးရွာ၏ အခွင့်အလမ်းကောင်းများ၊ အလားအလာကောင်းများ၊ အဟန့်အတားနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ၊ သဘာဝအရင်းအမြစ်များ၊ လက်ရှိအခြေအနေများ၊ လက်ရှိလူ့စွမ်းအား အရင်းအမြစ်များနှင့် လူသားစွမ်းရည်များ တည် ဆောက်ခြင်း စသည်တို့ကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားထားပြီး တစ်ရွာလုံးသဘောတူ ရေးဆွဲထားသော စီမံကိန်းသည်**ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်း (Village Development Plan)**ဖြစ်သည်။

၁.၂ ရည်ရွယ်ချက်

ဤကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်သည်အစိုးရဌာနများ၊ ပြည်တွင်း/ပြည်ပအဖွဲ့အစည်းများ၏နိုင်ငံအတွင်း ဆောင်ရွက် ခဲ့ပြီးသောဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းအတွေ့အကြုံများကို လေ့လာသုံးသပ်ပြီးတစ်နိုင်ငံလုံးကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး စီမံကိန်းများရေးဆွဲ အကောင်ထည်ဖော်မည့်အစီအစဉ်သစ်ဖြစ်ကြောင်းသိရှိရပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့၏ပထမဦးဆုံးသောကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကိုနိုင်ငံတော်၏အကူအညီဖြင့်ရေးဆွဲရာတွင် ကျေးရွာလူထု ကိုယ်တိုင်တက်ကြွစွာပါဝင်၍ရေးဆွဲခဲ့ပါသည်။ ယခင်ကဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ရေးဆွဲရေးအတွေ့ အကြုံမရှိခဲ့ပါ။ ဤအစီအစဉ် ရေးဆွဲပြီးနောက် ကျေးရွာ၏ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာကိန်းဂဏန်း၊ သတင်းအချက် အလက်များပြုစုရန် အရေးကြီးပုံကို အလေးထားမိလာကြပါသည်။ ထို့အပြင် ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး၊ ဌာနဆိုင်ရာများစသည်တို့ထံမှ လိုအပ်သော ကိန်းဂဏန်း၊ သတင်းအချက်အလက်များရယူရန်နှင့် ကျွန်ုပ်တို့၏ ကျေးရွာစီမံကိန်းအကောင်ထည်ဖော်ရန် လိုအပ်သော နည်းပညာများရရှိရန် အရေးကြီးကြောင်းကိုပါ သတိပြုမိပါသည်။

ဤအစီအစဉ်တွင်ကျေးရွာ၏ လက်ရှိလူမှုစီးပွားရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးအခြေအနေများ၊ ကြုံတွေ့နေရသော ပြဿနာများ၊ ထိုပြဿနာများဖြစ်ရသည့်အရင်းခံအချက်များ၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးကိုအပံ့အပိုးဖြစ်စေသောအချက်များနှင့် အဟန့်အတား ဖြစ်စေသောအချက်များ၊ (၅)နှစ်တာကာလအပြီးတွင်ရရှိအောင်ဆောင်ရွက်လို သည့် ရည်မှန်း ချက်များ၊ ထိုရည်မှန်းချက်များ ရရှိရန်ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာအနေနှင့်ဆောင်ရွက်မည့် နည်းဗျူဟာများ၊စီမံချက် များကို ရှင်းရှင်းလင်းလင်းဖော်ပြထားပါသည်။ ထို့ပြင်ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများလုပ်ဆောင်ရန်လို အပ်သော အရာများနှင့် ငွေကြေးရရှိနိုင်မည့်လမ်းကြောင်းများ ကိုလည်းဖော်ပြ ထားပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့၏ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်များဖြစ်သောအစိုးရဌာနများ၊ အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်းများ၊ အရပ်ဖက် လူမှုရေး အဖွဲ့အစည်းများ၊ ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ၊ ဘဏ်များ၊ စာပေပညာရှင်များ၊ သတင်းနှင့်ပြည်သူ့ ဆက်သွယ်ရေး

SAMPLE

အဖွဲ့အစည်းများ၏ အာရုံစိုက်မှုကိုရစေပြီးကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် ပတ်သက်သူမှန်သမျှတို့သည် ဤအစီအစဉ်မှတ်တမ်း၏အသုံးဝင်မှုများကိုသိရှိစေရန်မျှော်လင့်ပါသည်။

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းရေးဆွဲရခြင်း၏ **ရည်ရွယ်ချက်မှာ-**

(၁) ကျေးရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင် မိမိတို့ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းကို မိမိတို့ကိုယ်တိုင် ရေးဆွဲ နိုင်စေရန်နှင့် ၄င်းတစ်ရွာလုံးသဘောတူ ပါဝင်ရေးဆွဲထားသော ကျေးရွာစီမံကိန်းကို စာအုပ်ဖြင့်စနစ် တကျ မှတ်တမ်းတင်ထားရှိရန်။

(၂) ကျေးရွာလူထုအတွက် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများအား စနစ်တကျ စဉ်ဆက်မပြတ် ဆောက်ရွက်နိုင်ရန် စီမံကိန်းမှတ်တမ်းက လမ်းညွှန်လက်စွဲအဖြစ် အသုံးပြုရန်။

(၃) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းမှတ်တမ်းအား အခြေခံပြီး မြို့နယ်အဆင့်အစိုးရဌာနဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများက ၄င်းတို့၏ နှစ်စဉ်ဘတ်ဂျက်နှင့် စီမံကိန်းရေးဆွဲရာတွင် ကျေးရွာ၏ လိုအပ်ချက်များအတိုင်း ထင်ဟပ်စေမည့် ဦးစားပေး အစီအစဉ်များကို ထည့်သွင်းရေးဆွဲရန်။

၁.၃ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်း၏ အသုံးဝင်မှု

ကျေးရွာအတွက်အသုံးဝင်မှု

ကျေးရွာသူ၊ ကျေးရွာသားများကိုယ်တိုင်ရေးဆွဲထားသော စီမံကိန်းများကို စနစ်တကျ မှတ်တမ်းတင်ထားခြင်းဖြင့် အစိုးရဌာနဆိုင်ရာများ၊ အလှူရှင်များ၊ အစိုးရမဟုတ်သော ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့များ၊ ပုဂ္ဂလိက ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ၊ ဘဏ်များ၊ ကုမ္ပဏီများနှင့် အလွယ်တကူ ချိတ်ဆက်နိုင်မည်။

အစိုးရဌာနများအတွက် အသုံးဝင်မှု

အစိုးရဌာနများအနေဖြင့် ၄င်းတို့၏ ဌာနအသီးသီးအနေဖြင့် နှစ်စဉ် စီမံကိန်းနှင့် ဘတ်ဂျက်ရေးဆွဲရာတွင် ကျေးရွာ၏လိုအပ်ချက်များကို ထင်ဟပ်စေမည်ငန်းများကို အခြေခံ၍ ဦးစားပေးစီမံကိန်းများ ရေးဆွဲနိုင်မည်။

နိုင်ငံတော်အစိုးရအဖွဲ့များအတွက် အသုံးဝင်မှု

ကျွန်ုပ်တို့၏ ကျေးရွာအဆင့်အား ထုတ်မှုများအတွက် မူဝါဒနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာအကူ အညီများ ကိုစုစည်းဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ရန် ဤဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်ကိုမြို့နယ်အဆင့်၊ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းအဆင့်၊ ပြည်ထောင်စုအဆင့်အစိုးရ အဖွဲ့အစည်းများအား တင်ပြမည်ဖြစ်ပါသည်။ နိုင်ငံတော်အစိုးရအနေဖြင့် မူဝါဒများ၊ စီမံကိန်းအသစ်များ ရေးဆွဲ ချမှတ်ရာတွင် မိမိတို့နိုင်ငံအတွင်းရှိ ကျေးရွာများ၏လိုအပ်ချက်နှင့် အခြေအနေမှန်များကိုထင်ဟပ်စေမည့် မူဝါဒများကို ချမှတ်ရေးဆွဲရာတွင် များစွာ အထောက်အကူဖြစ်စေမည်။

ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများနှင့် ကုမ္ပဏီများအတွက် အသုံးဝင်မှုများအနေဖြင့် ကျေးရွာလူထု၏လိုလားချက်နှင့် ၎င်းတို့၏စီးပွားရေးဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုများချိတ်ဆက်မှုဖွံ့ဖြိုးလာ စေရန်ဗျူဟာမြောက် ဆောင်ရွက်လာနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်းများ (NGOs) ၊ အရပ်ဖက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများ (CSOs) နှင့် အလှူရှင်အဖွဲ့အစည်းများသည်ကျေးရွာလူထု၏အမှန်တကယ် လိုအပ်ချက်များနှင့် ဦးစားပေးဆောင်ရွက် ရမည့်လုပ်ငန်းများအား ပိုမိုသိရှိလာနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ စိတ်ဝင်စားသောလုပ်ငန်းများအတွက် လိုအပ်သော မှန်ကန်သည့်ကိန်း၊

SAMPLE

ဂဏန်းအချက် အလက်များကို အဆင်သင့်ရရှိနိုင်ပြီး အချိန်တိုအတွင်း ထိရောက်စွာ အကောင်အထည် ဖော်ဆောင်ရွက်နိုင်မည်။

ဘဏ်လုပ်ငန်းရှင်များနှင့် အသေးစားချေးငွေလုပ်ငန်းရှင်များအနေဖြင့် ကျေးလက်ဒေသရှိငွေကြေးဆိုင်ရာ လိုအပ်ချက်များအတွက် သတင်းအချက်အလက်များ ပိုမိုသိရှိလာနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

နည်းပညာအထောက်အပံ့ပေးမည့် အဖွဲ့အစည်းများနှင့် တက္ကသိုလ်များအနေဖြင့် ကျွန်တော်တို့ ကျေးရွာနှင့် ကျေးလက်လူထု၏ တိကျသောလိုအပ်ချက်များအားသိရှိလာခြင်းကြောင့် ကျွန်တော်တို့ကျေးရွာ နှင့်ဆိုင်သော ၎င်းတို့၏ သုတေသနလုပ်ငန်းများ ကိုစီစဉ်ဆောင်ရွက် လာနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

မီဒီယာများ၊ပြန်ကြားဆက်သွယ်ရေးနှင့်ပြည်သူ့အရေးရပ်တည်မှုပေးသည့်အဖွဲ့အစည်းများ အနေဖြင့်ယုံကြည်ရ လောက်သည့် သတင်းအချက်အလက် များကိုရရှိနိုင်မည်။

နိုင်ငံတကာဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်များဖြစ်သည့် ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့အစည်းများ၊ နိုင်ငံတကာ ငွေကြေးဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများ (ကမ္ဘာ့ဘဏ်၊ အာရှဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်)၊ နိုင်ငံတကာ အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများနှင့် အလှူရှင်အဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့် ၎င်းတို့အချင်းချင်းပေါင်းစည်းဆောင်ရွက်မှု ပိုမိုကောင်းမွန်စေပြီး ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်များကို မြို့နယ်အဆင့်တွင် ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်း စီစဉ်မှုများပြုလာနိုင်ပါမည်။

၁.၄ စီမံကိန်း၏လွှမ်းခြုံသက်ရောက်မှု

ကျေးရွာသူ၊ ကျေးရွာသားများကိုယ်တိုင် မိမိတို့ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်း ရေးဆွဲခြင်းကို ၂၀၁၅ ခုနှစ်တွင် စတင်ခဲ့ပါသည်။ ၂၀၁၅ ခုနှစ်တွင် တိုင်းနှင့်ပြည်နယ် **၁၇** ခုသတ်မှတ်ခဲ့ပြီး တိုင်းနှင့်ပြည်နယ် တစ်ခုစီတွင် မြို့နယ် ၂ ခုစီ အတွင်းရှိ ကျေးရွာ ၅ ရွာစီ၊ စုစုပေါင်း ကျေးရွာပေါင်း **၁၇၀** တွင် စမ်းသပ်ရေးဆွဲခဲ့ကြပါသည်။ ယခု ၂၀၁၆ ခုနှစ်တွင် မြို့နယ်ပေါင်း **၂၉**မြို့နယ်ကို မြို့နယ်လုံးကျွတ်၊ ကျေးရွာပေါင်း **၅၈၀၀**ကျော်တွင် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး စီမံကိန်းများကို ရေးဆွဲလျက်ရှိပါသည်။ ၂၀၁၈ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလကုန်တွင် မြန်မာတစ်နိုင်ငံလုံးရှိ ကျေးလက်မြို့နယ်ပေါင်း ၃၀၅ မြို့နယ်ရှိ၊ နိုင်ငံတော် ပြည်ထဲရေးစာရင်းဝင် ကျေးရွာပေါင်း **၆၄၈၉၉** အား တစ်နိုင်ငံလုံးလွှမ်းခြုံသည့် ကျေးရွာစီမံကိန်းများ ရေးဆွဲပြီးစီးရန် လျာထားဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။

ထို့ကြောင့် တံတားဦးမြို့နယ်အနေဖြင့်လည်း ၂၀၁၅ ခုနှစ်တွင် ကျေးရွာပေါင်း **၅** ရွာကို ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး စီမံကိန်း များရေးဆွဲခဲ့ကြပြီး ကျန် ၁၅၉ ရွာအား ယခု ၂၀၁၇ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလတွင် အပြီးရေးဆွဲလျက်ရှိပါသည်။

ယခင်ကဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ရေးဆွဲရာတွင် အချိန်ကာလတစ်ခုအတွင်း ကျွန်ုပ်တို့ ကိုယ်တိုင် တတ်နိုင်သော ငွေကြေး၊ အစိုးရနှင့် အခြားအဖွဲ့အစည်းများထံမှ ရနိုင်မည့်အကူအညီများကို အခြေခံကာ ဦးစားပေးစီမံကိန်းများ ချမှတ်ခဲ့ပါသည်။ ယခုအခါ ယင်းသို့မဟုတ်ဘဲကျယ်ပြန့်သည့် ဖွံ့ဖြိုးရေးအမြင်ဖြင့် ရေးဆွဲထားပါ သည်။

လူထုဦးဆောင်ပါဝင်သည့် လုပ်ကိုင်နည်းဖြစ်သောကြောင့် လူတိုင်းပါဝင်ခွင့် ရရှိပြီး အမြင်ရှင်းလင်း မှုရစေကာ ဖွံ့ဖြိုးမှုဖြစ်စဉ်တွင် လူထုကိုအဓိကနေရာတွင် ထားရှိခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဤသို့ဖြင့် လုပ်ငန်းများကို လူထုပါဝင်၍ စုစည်းခြင်း၊ ဦးစားပေးရွေးချယ် ဆောင်ရွက်ခြင်းအားဖြင့် ကျေးရွာလူထု၏ ဖွံ့ဖြိုးမှုကိုတိတိကျကျ ပံ့ပိုးပေးရာရောက်ပါသည်။

SAMPLE

ကျွန်ုပ်တို့၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကိုအကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ပစ္စည်းအခက်အခဲ၊ ငွေကြေးအခက်အခဲ၊ နည်းပညာအခက်အခဲများရှိနေပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ လက်တွေ့အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး လိုအပ်ချက်များအား အများဆုံးနှင့် အထိရောက်ဆုံးဖြည့်ဆည်းနိုင်မည့် စီမံကိန်းများကို ဦးစားပေးရွေးချယ်ဆောင်ရွက်ပါမည်။ ကျွန်ုပ်တို့၏စွမ်းရည်နှင့် လိုအပ်သောအရင်းအနှီးများ ပြည့်စုံမှုပေါ်မူတည်၍ နောင်တွင် တဖြည်းဖြည်း တိုးချဲ့ဆောင်ရွက် သွားမည့် အစီအစဉ်မျိုး ဖြစ်ပါသည်။

၂။ ပထဝီအနေအထားနှင့် သဘာဝသယံဇာတအရင်းအမြစ်များ

(က) တည်နေရာ၊ရာသီဥတုနှင့်မြေမျက်နှာသွင်ပြင်အနေအထား

ကျွန်တော်တို့ ညောင်ကန်ကျေးရွာသည် ကျောက်ဆည်ခရိုင်တံတားဦးမြို့နယ်၏တောင်ဘက်အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ လေဆိပ် အဝင်းလမ်းခွဲ အနောက်ရိုးမလမ်းအနောက်ဘက်တည့်တည့်တံတားဦးမြို့မှ (၁၇)မိုင်ခန့် အကွာတွင် တည်ရှိပါသည်။မြန်မာနိုင်ငံ၏ အလယ်ပိုင်းတွင်တည်ရှိသောကြောင့် နွေ၊မိုး၊ဆောင်းဟူ၍ ရာသီဥတုသုံးမျိုး ရှိပါသည်။ ကျေးရွာသည် မြေပြန့်ဒေသတွင် တည်ရှိပြီးအဓိက သက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများမှာ စိုက်ပျိုးရေးဖြစ်သည်။ တစ်နှစ် ပတ်လုံး မိုးရေလက်မ (၆၀မှ၈၀)ဒီဂရီ ရွာသွန်းလေ့ရှိသည်။ မြေအမျိုးအစားမှာ လယ်မြေ၊ယာမြေတို့ဖြစ်သည်။

လယ်ယာများတွင် စပါး၊ကုလားပဲတို့ စိုက်ပျိုးကြပါသည်။ထွန်ယက်စိုက်ပျိုးနိုင်သည်။ စိုက်ပျိုးနိုင်သည့် ဧကမှာ(၉၃၄.၅၅)ဖြစ်ပြီး နှမ်းနှင့် ပဲစင်းငုံကို အဓိက စိုက်ပျိုးကြပါသည်။ မြေအမျိုးအစားမှာလည်း သဲမြေနှင့်နှံးမြေ နှင့်မြေစေးများရှိပါသည်။

(ခ) သဘာဝအရင်းအမြစ်

လယ်ယာများတွင် စပါး၊ကုလားပဲတို့ စိုက်ပျိုးကြပါသည်။ထွန်ယက်စိုက်ပျိုးနိုင်သည်။ စိုက်ပျိုးနိုင်သည့် ဧကမှာ(၉၃၄.၅၅)ဖြစ်ပြီး နှမ်းနှင့် ပဲစင်းငုံကို အဓိက စိုက်ပျိုးကြပါသည်။

၃။ ကျေးရွာလူမှုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအခြေအနေ

(က) လူဦးရေဆိုင်ရာအချက်အလက်များ

ကျွန်တော်တို့ညောင်ကန်ကျေးရွာတွင် အိမ်ထောင်စုပေါင်း (၁၇၃) မှ လူဦးရေပေါင်း (၆၉၆) (က ၃၁၆ + မ ၃၈၀) ရှိသည်။ တစ်အိမ်ထောင်လျင် ပျမ်းမျှလူဦးရေ (၄%) ရှိသဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ စံနှုန်းဖြစ်သော တစ်အိမ်ထောင်ပျမ်းမျှလူဦးရေတိုးပွားမှု ၄ယောက်နှုန်းထက် အနည်းငယ်သာလျော့နည်းလျက်ရှိသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ကျေးရွာတွင်အလုပ်လုပ်နိုင်သော အရွယ်လူဦးရေမှာ ၄၃၁ဦး (၆၂%) ရှိပြီး၊ မှီခိုသူဦးရေမှာ ၂၆၅ဦး (၃၈%) သာရှိ သောကြောင့် ကျေးရွာ၏ အလုပ်လုပ်နိုင်သောအရွယ်လူဦးရေမှာ အသင့်အတင့်ရှိသည်ကိုတွေ့ရပါသည်။ ၄င်းအလုပ်လုပ် နိုင်သောသူများကို အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း ကျွမ်းကျင်မှုများ ထောက်ပံ့ပေးခြင်း၊တစ်ပိုင်တစ်နိုင်လုပ်ငန်းများ ထူထောင်နိုင် မည်ဆိုပါက ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် အလားအလာ ကောင်းများရှိပါသည်။ အလုပ်လုပ်နိုင်သော အရွယ်တွင် အမျိုးသား အလုပ်လုပ်နိုင်သော လူဦးရေထက်အမျိုးသမီးဦးရေမှာ ၅၁ဦး(၁၁%) ပိုများသည်ကိုလည်း တွေ့ရပါသည်။ တစ်နှစ်အောက်လူဦးရေမှာ ၁၄ဦး(၂%) သာ ရှိသဖြင့် လူဦးရေမွေးဖွားနှုန်း နည်းသည်ကိုတွေ့ရသည်။ တစ်နှစ်နှင့် ၅ နှစ်အောက် လူဦးရေ (၄၄) ဦး (၆.၃%) ရှိသဖြင့် ၅ နှစ်အောက် ကာကွယ်ဆေးထိုးရမည့် အရေအတွက်ကို အတိအကျသိရှိနိုင်သည်။မူလတန်းနှင့်အလယ်တန်းကျောင်းနေအရွယ်လူဦးရေကိုလည်းသိရှိရသောကြောင့် ကျောင်းနေ

SAMPLE

အရွယ်ကလေးတိုင်းကျောင်းနေနိုင်ခြင်း ရှိမရှိကိုအလွယ်တကူ နှိုင်းယှဉ်သိရှိနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။၅နှစ်နှင့် ၉နှစ်အထိ (၅၃)ဦး(၇.၆%)၊ ၉နှစ်အထက်မှ၁၅နှစ်အထိ (၈၅)ဦး (၁၂.၂%)၊၁၅နှစ်အထက်မှ ၆၀နှစ်အထိ (၄၃၁)ဦး (၆၂%)နှင့်၆၀နှစ် နှင့်အထက် (၆၉)ဦး (၉.၉%)ကျန်းမာရေး အသင့်အတင့်ရှိကြောင်း ခန့်မှန်းသိရှိနိုင်ပါသည်။

(ခ) စီးပွားရေးအခြေအနေ - ဝင်ငွေ၊ ပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် မမျှတမှု

ကျေးရွာ၏ အဓိက အသက်မွေးဝမ်းလုပ်ငန်းမှာစိုက်ပျိုးရေးဖြစ်ပြီး ကျေးရွာရှိ အိမ်ခြေစုစုပေါင်း (၅၄) အနက် စိုက်ပျိုးရေးကိုအဓိကလုပ်ကိုင်သူ (၁၃၄) အိမ်ထောင်စု (၇၈%)၊ စိုက်ပျိုးရေးကျာပန်းလုပ်ကိုင်သူဦးရေ (၁၉)အိမ်ထောင်စု (၁၁%) ၊မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းအဓိကလုပ်ကိုင်သူ (၇) အိမ်ထောင်စု(၄%)၊ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်း ကျပန်းတွင် (၂)အိမ်ထောင်စု (၁.၂%) ၊ပန်းရံလုပ်ငန်တွင် လုပ်ကိုင်သူ (၃) အိမ်ထောင်စု (၁.၇%)၊စက်ချုပ်လုပ်ငန်းတွင်လုပ်ကိုင်သူ
(၁)အိမ်ထောင်စု(၀.၆%)၊ဈေးရောင်း၊ဈေးသည်လုပ်ငန်းတွင်လုပ်ကိုင်သူ(၇)အိမ်ထောင်စု(၄%)၊ပညာရေးတွင် ဆရာမ (၃)ဦး လုပ်ကိုင်ကြသည်။ တစ်အိမ်ထောင် ပျမ်းမျှမိသားစုဝင် လုပ်အားအနေဖြင့် ယောက်ျန်းအလုပ်လုပ်နေကြရသည်ကို တွေ့ရသည်။ အဓိကလုပ်ကိုင်သူဦးရေ(၁၇၃)အိမ်ထောင်စုနှင့် တွဲဖက်လုပ်ကိုင်သူဦးရေ(၄၀၆)ဦးလုပ်ကိုင်ကြပါသည်။ ရွာတွင်အလုပ် လုပ်နိုင် သူဦးရေ(၄၃၁)ဦးဖြစ်သည်။ ကျေးရွာ၏ အဓိက လုပ်ငန်းမှာ စိုက်ပျိုးရေး ဖြစ်သည်။ ။ကျေးရွာတွင် နေ့စားလုပ်ကိုင်ရသော လုပ်ငန်းအမျိုးအစား(၃)မျိုးရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။ လယ်ယာ လုပ်ငန်းတွင် အမျိုးသားများ၏ အများဆုံးလုပ်ခမှာ ၄၀၀၀ ကျပ်နှင့် အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ၃၀၀၀ ကျပ်ဖြစ်ပြီး အမျိုးသမီး များ၏အများဆုံးလုပ်ခမှာ ၃၀၀၀ ကျပ်ဖြစ်ပြီး အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ ၂၀၀၀ ကျပ် ဖြစ်ပါသည်။ ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်းတွင် အမျိုးသားလုပ်အားခမှာ ၅၀၀၀ကျပ် နှင့်၃၀၀၀ကျပ်ဖြစ်ပါသည် ။ဆောက်လုပ်ရေး၊ပန်းရံ၊လက်သမားလုပ်ငန်းတွင်အမျိုးသား၏ လုပ်အားခ ၅၀၀၀ ကျပ်နှင့် အမျိုးသမီး၏ လုပ်အားခမှာ၄၀၀၀ကျပ်ဖြစ်ပါသည်။ ၍လုပ်ငန်အားလုံးတွင် အလုပ်ချိန်နှင့် လုပ်အားစိုက်ထုတ်မှု ပင်ပန်းမှုခြင်း တူသော်လည်း လုပ်အားခအနေဖြင့် ကျားနှင့် မ ခွဲခြားမှု မမျှတမှု ရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။(၆၁)အိမ်ထောင်စု(၃၅.၃%)၊၁၂.၅ကေအထက်(၂၅)အိမ်ထောင်စု (၁၄.၅%) ဖြစ်ပါသည်။ လုပ်ကိုင်ရသော တောင်သူများမှာ သီးနှံပိုမိုထွက်ရှိပြီးချောင်ချောင်လည်လည်နေနိုင်ကြသည်။ ။မြေယာမဲ့ဦးရေ (၁၄) အိမ်ထောင်စု (၈.၁%)၊ ၂.၅.ဧကမှ၅ဧကအထိဦးရေ(၇၂) အိမ်ထောင်စု (၄၀.၅%)၊ ၅ဧကမှ၁၂.၅ဧကကြား ဦးရေ ။မြေယာပိုင်ဆိုင်မှု ဧကများ၍ သီးနှံများအချိန်မှီ မျိုးစေ့များချနိုင်ရန်ထွန်စက်ငှားရမ်းမှုရှိကြောင်း နှင့် ခိုင်းနွားမရှိ အမျိုးသမီးအိမ်ထောင်စု ဦးစီးဖြစ်ခြင်း ကြောင့် လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။ ဇယားလေ့စက်(၁)စင်း သာရှိပါသည်။

(ဂ) ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုနှင့် ထိခိုက်လွယ်မှု

ကျေးရွာ၏ ဥစ္စာဓနအဆင့် သတ်မှတ်ရာတွင် စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု၊ လုပ်ငန်းသုံးကရိယာပိုင်ဆိုင်မှု၊ ထုတ်လုပ်မှုနှင့်မဆိုင်သော ပစ္စည်းများပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် အိမ်အခြေအနေသည် အရေးပါသည်ကို တွေ့ရသည်။ ကျေးရွာ၏ ဥစ္စာဓနအဆင့်ကို အဆင့်၄ဆင့် သတ်မှတ်ထားသည်။ အဆင်ပြေသောအိမ်ထောင်စု ၂၅အိမ် (၁၄.၅%)အလယ် အလတ်အဆင့် အိမ်ထောင်စုဖြာအိမ် (၃၅.၃%)၊ ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စု ၇၃ အိမ် (၄၂.၂%)နှင့် အဆင်းရဲဆုံး အိမ်ထောင်စု ၁၄အိမ် (၈.၀%) ရှိသည်။ တစ်နှစ်ပါတ်လုံး ဝမ်းစာ ဖူလုံမှု မရှိကြောင်းတွေ့ရသည်။ ဝမ်းစာဖူလုံမှုမရှိသော အိမ်ထောင်စုများမှာ အဆင်ပြေသော အိမ်ထောင်စု နှင့်

အလယ်အလတ် အိမ်ထောင်စုများတွင် နေ့စားအင်္ဂါး လုပ်ကိုင်ကြရသော်လည်း အလုပ်ပုံ မှန်မရ ကြဘဲ နေ့စားခမှာလည်း နည်းကြသည်။ ပိုင်ဆိုင်ပစ္စည်းအနေဖြင့်လည်း မျှတမှု မရှိကြောင်းတွေ့ရသည်။အဆင့်၄ဆင့် သတ်မှတ်ထားသော်လည်း ကျေးရွာ၏စီးပွားရေးအခြေအနေအရ အဆင့်၄ဆင့်ရှိသည်။ ကျန်ဆင်းရဲနှင့် အဆင်းရဲဆုံး အိမ်ထောင်စုများမှာ အရေအတွက်များသော်လည်း ပိုင်ဆိုင်မှု အလွန်နည်းပြီး မြေယာမဲ့ ကျပမ်းများ၊ ဆင်းရဲသားတောင်သူ များနှင့် တောင်သူငယ်များဖြစ်သည်ကို တွေ့ကြရသည်။ ကျေးရွာတွင် အဆင့် ၄ မိသားစု၏ ၄% (၁၄) အိမ်နှင့် အဆင့် ၃ မိသားစု ၏ ၇၃% (၂၂) အိမ်၊ စုစုပေါင်း ၈၇အိမ်ထောင်စုအား စီစစ်ကြည့် ရာတွင် ကျေးရွာတွင် ချေးငှါးခြင်းမရှိဘဲ တစ်နေ့လျင် အနည်းဆုံးနှစ်နပ်စားနိုင်သည့် အိမ်ထောင်စုများမှာ ၃ လအောက် ဝမ်းစာဖူလုံသော အိမ်ထောင်စု ၇အိမ် (၂၇%)၊၃လနှင့်၆လအောက်၆အိမ် (၂၃%)နှင့် ၆လနှင့်၁၂လအထိ ၁၃အိမ်(၅၀%)ဖြစ်ပါသည်။ ၄င်းမိသားစုများမှာ ငွေနှင့် ရိက္ခာတို့ကို အတိုးနှုန်းကြီးစွာဖြင့် ချေးယူကြရပြီး လုပ်အားဖြင့် ပြန်လည်ပေးဆပ်ကြရသည်။ ဆိုင်ကယ်/ ရွှေထည်စသည့်ဖြင့် ပေးထားရပြီး အတိုးနှုန်းအနေဖြင့်အနည်းဆုံး ၇%မှ၂၀% ပေးရပြီး မူလရွှေထည်ဝယ်ယူ သောဆိုင်မှ ချေးယူပါက၃%နှုန်းဖြင့် ချေးယူကြရပြီး အမြန်ပြန်ဆပ်ကြရသည်။ လိုသလောက် ချေးငှားနိုင်ခြင်းမရှိကြပါ။ ပန်းအလုပ်နှင့် ဆွေမျိုးများထံမှချေးယူ ခြင်းဖြင့် ဖြေရှင်း ကြသည်။ အိုးအိမ်မဲ့၊ ဝိုင်းယာမဲ့၊ လယ်ယာမြေမဲ့၍ တစ်ရပ်တစ်ကျေး ရွှေ့ပြောင်း၍ နေထိုင်လုပ်ကိုင် စားသောက် နေထိုင်ရသူ ၃အိမ်ထောင်စု ရှိကြောင်းလေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။။ကျေးရွာ၏ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှု အခြေအနေတွင်စားနပ်ရိက္ခာ မဖူလုံမှု၊အအေး လွန်ကဲခြင်း ၊ ငလျင်၊ မီးဘေး၊မိုးခေါင်ခြင်း၊ မြေပြိုခြင်းနှင့်မြေဆီလွှာများတွင် အလုပ် ပုံမှန်မရှိခြင်းနှင့် လုပ်အားခ နည်းသောကြောင့်ထိခိုက်လွယ်မှုလတ်သည်။ သဘာဝအရင်းအမြစ်ရှားပါးမှု ၊မုန်တိုင်း၊ဆားငန်ရေဝင် မြေသစ်တောပြုန်း တီးခြင်း၊ ၄က်ဖျား ရောဂါ၊တီဘီရောဂါကိုယ်ခံအားကျဆင်းမှုရောဂါ၊ ပြည်တွင်းပဋိပက္ခ၊လူကုန်ကူးခြင်း၊ ဝေးလံခေါင်သီ/ လမ်းပန်း ဆက်သွယ်ရေးခက်ခဲစသည် မြေဆီလွှာ ပျက်ယွင်းမှု နှင့်ရာသီဥတုဖောက်ပြန်မှု စသည်တို့တွင် ထိခိုက်လွယ်မှု မြင့်သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် စိုက်ပျိုးမြေတို့ချဲ့ ရန်မရှိ၊ စိုက်ပျိုးရေရရှိနိုင်ခြင်း မရှိကြပါ။ သစ်တောများ၊ ထင်းများ စည်းကမ်းမဲ့ ခုတ်လှဲခြင်းနှင့် မီးသွေးထုတ်လုပ်ခြင်း ကြောင့်လည်း သစ်တောပြုန်းတီးမှုရှိသည်။ တီဘီရောဂါသည်လည်း အသက်ရှူ လမ်းကြောင်းနှင့် လူ့အသုံးအဆောင်များကို အတူတကွကိုင်တွယ်သုံးစွဲခြင်းမှတဆင့် ကူးစက်တတ်ခြင်း၊ အပူပိုင်းဒေသဖြစ်၍ မိုးခေါင်ခြင်း တို့ကြောင့် ထိခိုက် လွယ်မှုနိမ့်သည်။အဝေးပြေးကားလမ်း နှင့်ဝေးသောကြောင့် မတော်တဆမှုဖြစ်နိုင်ခြေများ သောနေရာတွင် နေထိုင်သူ များ မြင့်သည်။ မီးဘေးမှာလည်း အချိန်မရွေးကျ ရောက်နိုင်သော ကြောင့်ထိခိုက်လွယ်မှုလတဖြစ်သည်။ ဝေးလံခေါင်သီ၊ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးအခက်အခဲ ရှိသည့်ဒေသများသို့ သွားရောက်ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်ကြသည့် ဆင်းရဲသားများ အနေဖြင့်လည်း အစား၊ အနေအထိုင်အခက်အခဲရှိခြင်း၊ အနိုင်ကျင့်ခံရခြင်း၊ ၄က်ဖျားနှင့် အခြားကူးစက်ရောဂါများ ကူးစက်နိုင်ခြေ များခြင်း၊ လူကုန်ကူးခံရနိုင်ခြင်း၊ မတော်တဆထိခိုက်နိုင်ခြေများခြင်း၊ ရေကြီးခြင်း၊ အအေးလွန်ကဲခြင်း၊ မုန်တိုင်း၊ ဆားငန် ရေဝင်ရောက်မှု၊ ပြည်တွင်းပဋိပက္ခ၊ တိရိစ္ဆာန်ကူးစက် ရောဂါ ကျရောက်မှု၊ လူကုန်ကူးမှုတို့တွင် ထိခိုက်လွယ်မှုနိမ့်သည်။ ထိခိုက်သက်ရာက်လွယ်မှုခံရနိုင်သော လူအုပ်စုများတွင်လည်းလူငယ်၊ အမျိုးသမီး ဦးဆောင်သည့် အိမ်ထောင်စု၊ လက်လုပ်လက်စားကျပန်းများ၊ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများနှင့် ကားသမားများသည် ထိခိုက်လွယ်မှု မြင့်သည်။ လူငယ်များသည် မိသားစုဝင်ငွေအတွက် အဓိကအလုပ်လုပ်ကိုင် ရှာဖွေရ

သူများဖြစ်သဖြင့် လုပ်ငန်းခွင်တွင် ထိခိုက်နိုင်ခြင်းဆိုင်ကယ်အသုံးပြုများသဖြင့် ယာဉ်တိုက်မှုမြင့်သည်။ မိသားစုနှင့်အဝေးတွင်သွားရောက် အလုပ်လုပ် ကိုင်ကြရသောကြောင့် ကူးစက်ရောဂါများကူးစက်နိုင် ခြေများခြင်း၊ အနိုင်ကျင့်ခံ ရနိုင်ခြင်း၊ လူကုန်ကူးခံရနိုင်ခြင်းနိမ့်၊ ကားလမ်းနှင့်ဝေးသောကြောင့် ယာဉ်တိုက်မှု မတော်တဆ ဖြစ်နိုင်များ၍ ထိခိုက်လွယ်မှုနိမ့်သည်။အမျိုးသမီး ဦးဆောင်သော ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စုများနှင့် လက်လုပ်လက်စား ကျပန်းအိမ်ထောင်စုများမှာလည်း အမျိုးသမီးများ ၏လုပ်အားခ နည်းခြင်း၊ အလုပ်အကိုင်နှင့် ဝင်ငွေ ပုံမှန်မရှိခြင်း၊ မိသားစုများခြင်းတို့ကြောင့်ထိခိုက်လွယ်မှု မြင့်သည်။ လှည့်လည်သွားလာ၍ ဈေးရောင်းသူများနှင့် ကားသမားများမှာလည်းယဉ်အန္တရာယ် အချိန်မရွေးကျရောက်နိုင်ခြင်း၊ မနိုင်ဝန်များဖြင့် နေ့စဉ်သွားလာနေရခြင်းတို့ကြောင့် ထိခိုက်လွယ်မှု မြင့်သည်။ ကျန်လူအုပ်စုများအနေဖြင့် ထိခိုက်လွယ်မှု နိမ့်သည်။

(ဃ) ကျန်းမာရေးနှင့် အာဟာရ

ကျေးရွာတွင်ဆရာ၊ဆရာမ(၅)ရှိပြီး ဆရာ(၃)ဦးနှင့် ဆရာမ(၂)ဦးဖြစ်သည်။ ကျောင်းသားနှင့် ဆရာအချိုးမှာ ၁:၂၀ဖြစ်သည်။ကျောင်းထွက်ရာခိုင်နှုန်းမှာ ၅၅%ဖြစ်ပါသည်။ ကျေးရွာ၏ ပညာရေးတိုးတက် မြင့်မားလာစေရန် စေတနာ၊အနစ်နာ၊ဝါသနာများ ပြည်စုံသော ဆရာ၊ဆရာမများနှင့် ပညာရေးကိုအားပေးသော မိဘများ ၊ မိဘနှင့်ဆရာအသင်းဖွဲ့စည်းများ ကော်မတီအဖွဲ့အစည်းများ စနစ်တကျဖွဲ့စည်းရန်လိုအပ်ကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။ ကျေးရွာတွင်အများစုသည် သာမန်အားဖြင့်ကျန်းမာရေးကောင်းမွန်ကြပြီး အဟာရ ပြည့်ဝမှု ရှိပါသည်။ ကလေးငယ် အများစုလည်း ကျန်းမာကြသည်။ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှော မရှိပါ။သွေးလွန်တုပ်ကွေး ရောဂါမှာ ယခုနှစ်ပိုင်းတွင် ပိုမိုဖြစ်ပွားသည်။ သွေးလွန်တုပ်ကွေးနှင့်ငှက်ဖျားရော ဂါမှာခြင်များ အဆမတန် ပေါက်ဖွားသော ကြောင့်ဖြစ်သည်။ သွေးတိုးရောဂါဖြစ်ပွားမှု နိမ့်သည်။လေကောင်းလေသန့်ရှူရှိုက်ရသော ကြောင့်ဖြစ်သည်။ ဆင်းရဲသားများ ကျန်းမာရေး ဗဟုသုတနည်းခြင်း၊ကျန်းမာရေး လေ့ကျင့်ခန်းလုပ်သည့် အလေ့အထ မရှိခြင်း၊ လေ့ကျင့်ခန်း လုပ်ရန် ကျန်းမာရေး ပစ္စည်း ကရိယာမရှိခြင်းတို့ကြောင့် ဆီချိုရောဂါမှာဖြစ်ပွားမှုမရှိနိမ့်သည်။ တီဘီ၊အသည်းရောင်ရောဂါ (ဘီပိုး၊စီပိုး) မှာလည်းဖြစ်ပွားမှု မရှိသည်။ အာဟာရချို့တဲ့မှု နိမ့်ပါသည်။ အများစုမှာ ဆင်းရဲသားများဖြစ်သော ကြောင့်အာဟာရချို့တဲ့မှု မှာလည်း ဖြစ်နိုင်ခြေရှိပါသည်။ သို့သော်လည်း ကျန်းမာရေးဆရာမဦးလိုအပ်ကြောင်း လေ့လာ တွေ့ရှိရပါသည်။

(c) ပညာရေးနှင့်ကျွမ်းကျင်မှုများ

ကျေးရွာတွင်အများစုသည် သာမန်အားဖြင့်ကျန်းမာရေးကောင်းမွန်ကြပြီး အဟာရပြည့်ဝမှု ရှိပါသည်။ကလေးငယ် အများစုလည်း ကျန်းမာကြသည်။ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှော မရှိပါ။သွေးလွန်တုပ်ကွေး ရောဂါမှာ ယခုနှစ်ပိုင်းတွင် ပိုမိုဖြစ်ပွားသည်။ သွေးလွန်တုပ်ကွေးနှင့်ငှက်ဖျားရောဂါမှာခြင်များ အဆမတန်ပေါက်ဖွားသော ကြောင့်ဖြစ်သည်။ သွေးတိုးရောဂါဖြစ်ပွားမှု နိမ့်သည်။လေကောင်းလေသန့်ရှူရှိုက်ရသောကြောင့်ဖြစ်သည်။ ဆင်းရဲသားများ ကျန်းမာရေး ဗဟုသုတနည်းခြင်း၊ကျန်းမာရေး လေ့ကျင့်ခန်းလုပ်သည့် အလေ့အထ မရှိခြင်း၊ လေ့ကျင့်ခန်း လုပ်ရန် ကျန်းမာရေး ပစ္စည်း ကရိယာမရှိခြင်းတို့ကြောင့် ဆီချိုရောဂါမှာဖြစ်ပွားမှုမရှိနိမ့်သည်။ တီဘီ၊အသည်းရောင်ရောဂါ (ဘီပိုး၊စီပိုး) မှာလည်း ဖြစ်ပွားမှု မရှိသည်။ အာဟာရချို့တဲ့မှု နိမ့်ပါသည်။ အများစုမှာ ဆင်းရဲသားများဖြစ်သော ကြောင့်အာဟာရချို့တဲ့မှု မှာလည်း ဖြစ်နိုင်ခြေရှိပါသည်။ သို့သော်လည်း ကျန်းမာရေးဆရာမဦးလိုအပ်ကြောင်း လေ့လာ တွေ့ရှိရပါသည်။ ကျေးရွာတွင်အဓိက အလုပ်အကိုင်(၆)မျိုး သာရှိသည်။ ကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းတွင် လုပ်ဆောင်သူဦးရေ (၆)ဦး၊ ဆောက်လုပ်ရေး၊ လက်သမား၊ ပန်းရံသမား

SAMPLE

ဦးရေ(၆)ဦး၊ဆံပင်၊အလှပြင်၊အပ်ချုပ်၊အင်ဂျင်နီယာ၊ သင်တန်းပေးသူ (၆)ဦး၊ လက်လီလက်ကား ရောင်းဝယ်ရေးတွင် (၁၆)ဦး၊ပို့ဆောင်ရေး၊သိုလှောင်ရေးနှင့်ဆက်သွယ်ရေး(၆)ဦးနှင့်ပညာရေး (၃၌)ဦးဖြစ်သည်။ ခြင်းတောင်း လုပ်ငန်း၊ကုလားထိုင်လုပ်ငန်းလွယ်အိတ်ယက်လုပ်ငန်း၊လုံချည်ယက်လုပ်ငန်း၊ယက္ကန်းလုပ်ငန်းများ ဖော်ဆောင်ပေးရန် လိုအပ်ကြောင်းတွေ့ရှိရပါသည်။ ဥပဒေအရ အကန့်အသတ်ရှိနေခြင်းကြောင့် တပိုင်တနိုင်ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း ထူထောင်ခြင်း မရှိ။ နေ့စား သွားရောက် လုပ်ကိုင်ကြရပြီး အလုပ်ဝင်ငွေပုံမှန်မရှိခြင်းကြောင့် ရပ်တည်နိုင်မှု အသင့်အတင့်ရှိသည်။ စက်ချုပ်၊ဈေးဆိုင်နှင့် အလှပြင် လုပ်ငန်းများမှာ လည်းအရင်းအနှီး ဈေးကွက်အားနည်းခြင်းကြောင့် ရပ်တည်နိုင်မှု အသင့်အတင့်သာရှိသည်။ ကျေးရွာတွင် အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းနှင့် သက်မွေးဝမ်းပညာ ကျွမ်းကျင်မှု လည်းနည်းပါးသည်။ အသက်မွေးဝမ်းပညာ လည်းတက် ရောက်ရန်နှင့် လုပ်ငန်းထူထောင်ရန်လည်း ကုန်ကျ စရိတ် နှင့် အရင်းအနှီးမတက်နိုင်ကြပါ။ ကျေးရွာ၏ပညာရေးနှင့် စာတတ်မြောက်မှုကိုလေ့လာရာတွင်စာမတတ်သူ (၃၂)ဦး(၅.၅%)၊ ဘုန်းကြီးကျောင်းသင်ပညာရေး၁၃၃ဦး (၂၂.၇%)၊ မူလတန်းမပြီးဆုံးသူ၊စုစုပေါင်း ၁၀၈ဦး(၁၈.၅%)၊ မူလတန်းပညာရေး ပြီးဆုံးသူဦးရေ၂၄၈ဦး(၄၂.၄%) ၊ အလယ်တန်း ပညာရေးပြီးဆုံးသူဦးရေ (၅၆)ဦး(၉.၆%)နှင့် အထက်တန်း ပညာရေး ပြီးဆုံး သူဦးရေ၅၃ဦး (၀.၈%)နှင့် တက္ကသိုလ်ပညာရေးပြီး ဆုံးသူဦးရေ(၃)ဦး(၀.၅%)ဖြစ်သည်။ ကျန်အရေအတွက်ကို ကြည့်ခြင်းအားဖြင့် ပညာသင်ကြားမှုတွင် အမျိုးသမီးမှာ တန်းတူ ခံစားခွင့် မရှိကြောင်းတွေ့ရသည်။ သားယောကျ်ားလေး အထက်တန်းပညာ၊တက္ကသိုလ် ပညာများ ပြီးဆုံးအောင်မြင်သူ တိုးတက်မြင့်မားလာစေရန် မိဘများအားပညာပေးလှုံ့ဆော် ပညာပေးရန်နှင့် မိဘများ စီးပွားရေးတိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန် အခွင့်အလမ်းများ လမ်းဖွင့်ရန် လိုအပ်ကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။ မိသားစုဝင်ငွေအတွက် ကွင်းဆင်း လုပ်ကိုင်ရသောကြောင့် ပညာတက်မှုနည်းသည်။ မူလတန်း ကျောင်းနေရွယ်(၅-၉နှစ်)ကျား (၂၇)+မ(၂၉) = (၅၆)ဦး (၉.၅၄%) ရှိပါသည်။ ကျေးရွာတွင် အလယ်တန်း ကျောင်း နေရွယ်(၁၀-၁၄နှစ်)(၈၅)ဦး(၁၄.၄၈%)ယောက်နှင့် အထက်တန်း ကျောင်းနေ အရွယ်(၁၅-၁၆နှစ်)(၈)ဦး (၀.၃၆%) ရှိပါသည်။ မူလတန်း၊အလယ်တန်းပညာသင်ကြားမှုအားကောင်းပြီး အထက်တန်း၊ တက္ကသိုလ်ပညာသင်ကြားမှု အားနည်းကြောင်း ပညာရေးနိမ့်ကျနေကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိရ ပါသည်။၂၀၁၄-၂၀၁၅ ပညာသင်နှစ်တွင် နိုင်ငံတော်မှ ကျေးရွာအခြေခံပညာမူလတန်းကျောင်း အားပြန်လည် ပြုပြင် ပေးခဲ့ပြီး ဆရာ/ဆရာမများနှင့် ကျောင်းသူကျောင်းသား ဦးရေအရ ကျောင်းဝရံတာအား ပြုပြင်ပေးရန်နှင့် KGကျောင်းဆောင်သစ်များတို့ချဲ့ ဆောက်လုပ် ပေးရန် လိုအပ်ကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။

(စ) ကျားမဆိုင်ရာဆက်နွယ်မှု

ကျေးရွာတွင် လက်ရှိယဉ်ကျေးမှုနှင့်ဓလေ့ထုံစံများအရ ကျားမ ခွဲခြားဆက်ဆံမှုအနေဖြင့် ကြီးမားသော ပြဿနာနှင့် ကျားနှင့်မအကြား ပြင်းထန်သော အိမ်တွင်းအကြမ်းဖက်မှုနှင့် ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်းကိစ္စများ မတွေ့ရပါ။ အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီးများသည် သာမန်အားဖြင့်အခွင့်အရေးတူညီစွာ ရရှိသည်ဟုယေဘုယျပြော နိုင်ပါသည်။ သို့သော်ကျေးရွာအတွင်း လူမှုအဖွဲ့အစည်းများဖွဲ့စည်းရာတွင်အမျိုးသမီးများ ထည့်သွင်းဖွဲ့စည်းလေ့ ရှိခြင်း၊ အရေးပါသော ဆုံးဖြတ်ချက်ချနိုင်သော ရာထူး၊ နေရာပေးလေ့ရှိသည်၊ အမျိုးသားနှင့်အမျိုးသမီးများမှာ လုပ်ငန်းအမျိုးအစား၊ အလုပ်လုပ်ချိန်၊ လုပ်အားစိုက်ထုတ်ရမှုတူသော်လည်းလုပ်အားခတွင်တန်းတူမရရှိခြင်း၊ ယဉ်ကျေးမှု၊ဓလေ့ထုံစံများအရ အမျိုးသားများ ကိုသာ ပညာရေးတွင်ဦးစားပေးခြင်း၊ အများစုမှာအမျိုးသမီးများ

SAMPLE

ကို အလယ်တန်းအဆင့်အထိ၊ အခြေခံ အရေးအဖတ် အတွက် တတ်မြောက်ရုံသာပညာသင်ကြား ပေးလေ့ ရှိခြင်းတို့ရှိနေသေးသည်။ သို့သော် အမျိုးသားများမှာ မိသားစုဝင်ငွေအတွက်နေ့စား အလုပ်သမားအဖြစ်လုပ် ကိုင်ကြရ သောကြောင့် ပညာပြီးဆုံးအောင်သင်ကြားနိုင်ခြင်း မရှိကြ သောကြောင့်ဘွဲ့ရဦးရေတွင် အမျိုးသမီးပိုများသည်။အမျိုးသမီးများကိုယ်တိုင် မိမိကိုယ်ကိုယုံကြည်မှုနည်းပါးသည်။

ကျေးရွာတွင် ကျား-မ ရေးရာကိစ္စရပ်ဆိုင်ရာ၌ လူမှုအခြေပြုအဖွဲ့အစည်းများ ဖွဲ့စည်းရာတွင် အမျိုးသမီးများ တက်ကြွစွာပါဝင်ကြသည်။ ။ကျေးရွာတွင် နေ့စားလုပ်ကိုင်ရသောလုပ်ငန်းအမျိုးအစား(၃)မျိုးရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။ လယ်ယာ လုပ်ငန်းတွင် အမျိုးသားများ၏ အများဆုံးလုပ်ခမှာ ၄၀၀၀ ကျပ်နှင့် အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ၃၀၀၀ ကျပ်ဖြစ်ပြီး အမျိုးသမီး များ၏အများဆုံးလုပ်ခမှာ ၃၀၀၀ ကျပ်ဖြစ်ပြီး အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ ၂၀၀၀ ကျပ် ဖြစ်ပါသည်။ ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်းတွင် အမျိုးသားလုပ်အားခမှာ၅၀၀၀ကျပ် နှင့်၃၀၀၀ကျပ်ဖြစ်ပါသည်။ဆောက်လုပ်ရေး၊ပန်းရံ၊ လက်သမား လုပ်ငန်းတွင်အမျိုးသား၏လုပ်အားခ ၅၀၀၀ ကျပ်နှင့် အမျိုးသမီး၏ လုပ်အားခမှာ၄၀၀၀ကျပ်ဖြစ်ပါသည်။ ၍လုပ်ငန်အားလုံးတွင် အလုပ်ချိန်နှင့် လုပ်အားစိုက်ထုတ်မှု ပင်ပန်းမှုခြင်း တူသော်လည်း လုပ်အားခအနေဖြင့် ကျားနှင့် မ ခွဲခြားမှု မမျှတမှု ရှိသည်ကိုတွေ့ရသည်။။ကျေးရွာအတွင်းတွင် လူမှုအခြေပြုအဖွဲ့အစည်း (၂) ဖွဲ့ရှိသည်။ လူမှုရေးကို အခြေခံသောအဖွဲ့ (၁)ဖွဲ့ရှိသည်။ ပူဇော်ကန်တော့ရန်(၁)ဖွဲ့ဖြစ်ပါသည်။အသက်ကြီးရွယ်အို ကူညီရေးအဖွဲ့တွင် (ကျား-၁၊မ-၇) စုစုပေါင်း (၈)ဦဖြစ်သည်။ လူမှုရေးအဖွဲ့တွင် (ကျား-၁၊မ-၁၅)စုစုပေါင်းမှာ၂၀ဦးဖြစ်သည်။ မူဝါဒအရဖွဲ့စည်း ထားသော မိခင်နှင့် ကလေးအဖွဲ့နှင့် ဓမ္မစကြာအဖွဲ့မှလွဲ၍ ကျန်အဖွဲ့များ ဖွဲ့စည်းရာတွင် အမျိုးသမီးများ ပါဝင်မှု အလွန် နည်းသည်။

၄င်းအဖွဲ့အစည်း(၂)ဖွဲ့ စလုံးသည်လည်း အစဉ်အလာအရဖွဲ့စည်းပြီး ဆောင်ရွက်နေကြသော်လည်း အဖွဲ့အစည်း ဆိုင်ရာစွမ်းဆောင်ရည်အားနည်းနေ သေးသည်ကိုတွေ့ကြရသည်။ ကျေးရွာအတွင်းရှိ အဖွဲ့အစည်းများသော်လည်း အဖွဲ့အစည်း အချင်းချင်းလည်း ချိတ်ဆက်မှု လုံးဝမရှိကြပါ။ ဦးဆောင်မှုစွမ်းရည်လည်း အားနည်းသည်ကို တွေ့ရသည်။ ထို့ကြောင့် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှု၊ မှတ်တမ်းနှင့် စာရင်းဇယားစနစ်တကျ ရေးသွင်းမှု၊ စနစ်တကျ ထိန်းသိမ်းမှု၊ အဖွဲ့အစည်းအချင်းချင်းချိ တ်ဆက်မှုစသည့် စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်ရေးသင်တန်းများရရှိနိုင်ပါကအဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာစီမံ အုပ်ချုပ်မှုများ တိုးတက်ကောင်းမွန်လာမည်ဖြစ်ပါသည်။။ကျေးရွာ၏ပညာရေးနှင့် စာတတ်မြောက်မှုကိုလေ့လာရာတွင် စာမတတ်သူ (၃၂)ဦး(၅.၅%)၊ ဘုန်းကြီးကျောင်းသင်ပညာရေး၁၃၃ဦး (၂၂.၇%)၊ မူလတန်းမပြီးဆုံးသူ၊ စုစုပေါင်း၁၀၈ဦး(၁၈.၅%)၊ မူလတန်းပညာရေး ပြီးဆုံးသူဦးရေ၂၄၈ဦး(၄၂.၄%) ၊ အလယ်တန်း ပညာရေးပြီးဆုံးသူဦးရေ (၅၆)ဦး(၉.၆%)နှင့် အထက်တန်း ပညာရေး ပြီးဆုံး သူဦးရေ၅ဦး (၀.၈%)နှင့် တက္ကသိုလ်ပညာရေး ပြီးဆုံးသူဦးရေ(၃)ဦး(၀.၅%)ဖြစ်သည်။ ကျန်အရေအတွက်ကို ကြည့်ခြင်းအားဖြင့် ပညာသင်ကြားမှုတွင် အမျိုးသမီးမှာ တန်းတူ ခံစားခွင့် မရှိကြောင်းတွေ့ရသည်။ သားယောကျ်ားလေး အထက်တန်းပညာ၊တက္ကသိုလ်ပညာများ ပြီးဆုံးအောင်မြင်သူ တိုးတက်မြင့်မားလာစေရန် မိဘများအား ပညာပေးလှုံ့ဆော် ပညာပေးရန်နှင့် မိဘများ စီးပွားရေးတိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန် အခွင့်အလမ်းများ လမ်းဖွင့်ရန် လိုအပ်ကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။ မိသားစုဝင်ငွေအတွက် ကွင်းဆင်း လုပ်ကိုင်ရသော ကြောင့် ပညာတက်မှုနည်းသည်။ ။မူလတန်းကျောင်းနေရွယ်(၅-၉နှစ်)ကျား (၂၇)+မ(၂၉) = (၅၆)ဦး (၉.၅၄%)

ရှိပါသည်။ ကျေးရွာတွင် အလယ်တန်း ကျောင်း နေရွယ်(၁၀-၁၄နှစ်)(၈၅)ဦး(၁၄.၄၈%)ယောက်နှင့် အထက်တန်း ကျောင်းနေ အရွယ်(၁၅-၁၆နှစ်)(၈)ဦး (၀.၃၆%)ရှိပါသည်။ မူလတန်း၊အလယ်တန်းပညာသင်ကြားမှု အားကောင်းပြီး အထက်တန်း၊ တက္ကသိုလ်ပညာသင်ကြားမှု အားနည်းကြောင်း ပညာရေးနိမ့်ကျနေကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။၂၀၁၄-၂၀၁၅ ပညာသင်နှစ်တွင် နိုင်ငံတော်မှ ကျေးရွာအခြေခံ ပညာမူလတန်း ကျောင်းအား ပြန်လည်ပြုပြင် ပေးခဲ့ပြီး ဆရာ/ဆရာမများနှင့် ကျောင်းသူကျောင်းသားဦးရေ အရ ကျောင်းဝရံတာအား ပြုပြင်ပေးရန်နှင့် KGကျောင်းဆောင်သစ်များတို့ချဲ့ ဆောက်လုပ် ပေးရန် လိုအပ်ကြောင်း လေ့လာတွေ့ ရှိရပါသည်။

၄။ကဏ္ဍအသီးသီး၏လက်ရှိဖွံ့ဖြိုးမှုအခြေအနေများ

(က) ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာစီမံအုပ်ချုပ်မှု ။ကျေးရွာအတွင်းတွင် လူမှုအခြေပြုအဖွဲ့အစည်း (၂) ဖွဲ့ရှိသည်။ လူမှုရေးကို အခြေခံသောအဖွဲ့ (၁)ဖွဲ့ရှိသည်။ ပူဇော်ကန်တော့ရန်(၁)ဖွဲ့ဖြစ်ပါသည်။ အသက်ကြီးရွယ်အိုကူညီရေး အဖွဲ့တွင် (ကျား-၁၊မ-၇) စုစုပေါင်း (၈)ဦဖြစ်သည်။ လူမှုရေအဖွဲ့တွင် (ကျား-၁၊မ-၁၅)စုစုပေါင်းမှာ၂၀ဦးဖြစ်သည်။ မူဝါဒအရဖွဲ့စည်း ထားသော မိခင်နှင့် ကလေးအဖွဲ့နှင့် ဓမ္မစကြာအဖွဲ့မှလွဲ၍ ကျန်အဖွဲ့များ ဖွဲ့စည်းရာတွင် အမျိုးသမီးများ ပါဝင်မှု အလွန် နည်းသည်။ ၎င်းဖွဲ့အစည်း(၂)ဖွဲ့ စလုံးသည်လည်း အစဉ် အလာအရဖွဲ့စည်းပြီး ဆောင်ရွက်နေကြသော်လည်း အဖွဲ့အစည်း ဆိုင်ရာစွမ်းဆောင်ရည်အားနည်းနေ သေးသည်ကိုတွေ့ကြရသည်။ ကျေးရွာအတွင်းရှိ အဖွဲ့အစည်းများသော်လည်း အဖွဲ့အစည်း အချင်းချင်းလည်း ချိတ်ဆက်မှု လုံးဝမရှိကြပါ။ ဦးဆောင်မှုစွမ်းရည်လည်း အားနည်းသည်ကို တွေ့ရသည်။ ထို့ကြောင့် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှု၊ မှတ်တမ်းနှင့် စာရင်းဇယားစနစ်တကျ ရေးသွင်းမှု၊ စနစ်တကျ ထိန်းသိမ်းမှု၊ အဖွဲ့အစည်းအချင်းချင်း ချိတ်ဆက်မှုစသည့် စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်ရေးသင်တန်းများရရှိနိုင်ပါကအဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာစီမံ အုပ်ချုပ်မှုများ တိုးတက်ကောင်းမွန်လာမည်ဖြစ်ပါသည်။ အရပ်ဘက်လူမှုအဖွဲ့အစည်း(၃)အနေဖြင့် ကျေးရွာဖြင့်ကျေးရွာ တွင်အသက်၇၀ကျော် အဖိုးအဖွား များကိုကန်တော့ရန် သက်ကြီးရွယ်အိုပူဇော်ရေးအဖွဲ့ ဖွဲ့စည်းထားကြောင့် တွေ့ရသည်။ ပရဟိတစိတ်ထက်သန် သူဦးရေ(၂၅)ယောက်ဖြင့် ကိုယ်ထူကိုယ်ထ ဖွဲ့စည်းထားပြီးကွယ်လွန်သူ တစ်ဦးလျှင် (၃၀၀၀၀) ကျပ်နှုန်း ထောက်ပံ့ကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။

(ခ) သီးနှံ၊ သားငါး ထုတ်လုပ်ရေးကဏ္ဍ ။ ။ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှုမှာ လယ်မြေ (၉၁၅.၈၅)ဧကရှိသည်။ စိုက်ပျိုးမြေအားလုံး၏ မြေအရည်အသွေးမှာ အသင့်အတင့်ဖြစ်ပြီး ဆည်ရေမလာသောကြောင့်လည်း စိုက်ပျိုးမြေအားလုံးမှာ နှစ်စဉ်မိုးရေကိုသာ အားကိုးစိုက်ပျိုးကြရသည်။ လယ်မြေ၃၈၀၊ယာမြေ/တောင်ယာ၈၇၉.၅၈၀၊ဥယျာဉ်ခြံမြေ၃၀.၅၈၀ နှင့်နှစ်ရှည်သီးနှံ စိုက်ခင်း ၃၈၀ဖြစ်ပါသည်။ထို့ကြောင့် အချိန်မီ စိုက်ပျိုးနိုင်ခြင်းမရှိ၊ မိုးရေလုံလောက်မှုမရှိ၊ သီးနှံအောင်ရေမရ၊ လိုအပ်သလို ရေသွင်း စိုက်ပျိုးနိုင်ခြင်းလည်း မရှိသောကြောင့် သီးနှံ အထွက်နှုန်းနည်းသည်။ထိုကြောင့် ဆည်မြောင်းများပြုပြင်ပေးခြင်း၊ ဆည်ရေများပုံမှန်လွှတ်ပေးခြင်းဖြင့် ရေရရှိအောင်ဆောင်ရွက်ပေးပါက စိုက်ပျိုးရေး အတွက် အလားအလာ အထူး ကောင်းမွန် လာမည့်နည်းပညာ အတွေ့အကြုံနည်းသည်။ မိုးရေလျှောင်ကန်များ အသစ်တူး ဖော်ခြင်း၊ မြေအောက်ရေ ရရှိအောင် ဆောင်ရွက်ပေးပါကစိုက်ပျိုးရေးအတွက် အလားအလာ အထူးကောင်းမွန် လာမည်။ နှစ်ရှည်ဥယျာဉ် စိုက်ပျိုးရန် ရေမြေရာသီဥတုသင့်လျော်သော်လည်း အရင်းအနှီးနှင့်နည်းပညာအတွေ့အကြုံ နည်းသည်။ ။ကျေးရွာ၏ အဓိကစိုက်ပျိုးသော သီးနှံများမှာ

SAMPLE

နှမ်း၊မြေပဲ၊ပဲစင်းငုံတို့ဖြစ်ကြသည်။ နှမ်းတဧက ထွက်နှုန်းမှာ၂ဧက၊ မြေပဲ၁ဧက အထွက်နှုန်းမှာ ၁၅တင်း၊ပဲစင်းငုံ၁ဧက ထွက်နှုန်းမှာ၂တင်းမှ ၃တင်း အထိထွက်ရှိသည်။ မြေဆီလွှာနည်းပါးခြင်း သဘာဝမြေဩဇာ၊သိပ္ပံနည်းဖြင့် ထုတ်လုပ်သောမြေဩဇာများ သုံးစွဲနိုင်မှုအားနည်းသောကြောင့် သီးနှံများ အထွက်နည်းခြင်းဖြစ်ကြောင်း မိုးအားနည်းသောကြောင့်လည်း အထွက်နည်းခြင်းဖြစ်ကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။ မြေယာပိုင်ဆိုင်မှု ဧကများ၍သီးနှံများအချိန်မှီ မျိုးစေ့များချနိုင်ရန်ထွန်စက်ငှားရမ်းမှုရှိကြောင်း နှင့် ခိုင်းနွားမရှိ အမျိုးသမီးအိမ်ထောင်စုဦးစီးဖြစ်ခြင်းကြောင့် လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။ခြွေလှေ့စက်(၁)စင်းသာရှိပါသည်။ ကျေးရွာတွင် မွေးမြူရေး လုပ်ကိုင်သူ ၂၅အိမ်ထောင်စုသာ တစ်ပိုင်တစ်နိုင် အနေဖြင့် မွေးမြူး ကြသည်။ မွေးမြူထားသော အကောင်ရေမှာ ခိုင်းနွား(၁၉)ကောင်၊နို့စာနွား (၂၄) ၊ ဝက်(၁) ကောင်နှင့် ဘဲ (၂)ကောင် မွေးမြူကြသည်။ တိရိစ္ဆာန်ရောဂါများ အထူးသဖြင့် ခွာနာလျှာနာ ၊ ဝက်နာရောဂါများဖြစ်ပြီး ။ကျေးရွာတွင် ရောဂါကြောင့် သေဆုံးပျက်စီးမှုများရှိတက်သည်။ နည်းပညာ ဝန်ဆောင်မှုကို မြို့နယ်တိမွေး/ကုဋ္ဌီးစီးဌာနမှ ရရှိနိုင်သော်လည်း ဝန်ထမ်းမလုံလောက်မှုကြောင့် လွှမ်းခြုံဆောင်ရွက်ပေးနိုင်မှု အားနည်းသည်။ မွေးမြူရေး၏ အဓိကအခက်အခဲမှာ နည်းပညာဝန်ဆောင်မှု အခက်အခဲ၊ ချေးငွေမရရှိမှု၊ မျိုးကောင်း မျိုးသန့် လက်လှမ်းမီမှုမရှိ၊ အမြတ်အစွန်း ရရှိမှုအခြေအနေ၊ သားငါးရောင်းချရာတွင် သားသတ်လိုင်စင်ရရှိသူ၏ ခေါင်းပုံဖြတ်မှုခံရပြီး နှင့် လိုင်စင်ချထားရာတွင် ပွင့်လင်းမြင်သာမှု မရှိခြင်း။ လွတ်လပ်စွာ ရောင်းချခွင့်မရ ကြပါ။ အခြားမွေးမြူရေး လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူလည်း အနည်းငယ်ရှိပါသည်။ ။စားကျက်တိုးချဲ့နိုင်ရန်မရှိပါ။ မွေးမြူရေးအတွက် ရေလုံလောက်မှု ရှိသည်။ နွေရာသီရေ ပြတ်လပ် ရှိသည်။ မျိုးကောင်းမျိုးသန့် မျိုးတိရိစ္ဆာန်များကို ဒေသအတွင်း ဆက်သွယ်ရရှိနိုင်သည်။ မွေးမြူရေး အတွက် လိုအပ်သော သွင်းအားစု များကို အလုံအလောက်ဝယ်ယူရရှိနိုင်သည်။ တိမွေးကုဋ္ဌီးစီးဌာနရှိသည်။ စျေးကွက်အလုံအလောက်ရှိသည်။ မွေးမြူရေးအနေဖြင့် နွားမွေးမြူခြင်းကို အဓိကထားလုပ်ကိုင်ကြသည်။ ဝက်၊ဘဲတို့ကို မွေးမြူခြင်းလည်း လုပ်ကိုင်ကြပါသည်။ မွေးမြူရန် အိမ်ခြံဝန်း အလုံအလောက်ရှိသည်။ မျိုးကောင်း၊မျိုးသန့်ရရှိရန် အခက်အခဲရှိသည်။မွေးမြူရေးချေးငွေလုံလောက်စွာရရှိမှုမရှိပါ။ နှစ်စဉ် ရာသီလိုက်ရောဂါများ ဆိုးရွားစွာကျရောက်လေ့ ရှိပြီး နည်းပညာ ဝန်ဆောင်မှုအချိန်မီမရ။ ကာကွယ်ဆေးထိုးလေ့မရှိသောကြောင့် ဆုံးရှုံးမှုများသည်။ နည်းပညာဝန် ဆောင်မှု လည်း လုံလောက်မှုမရှိ။ စျေးကွက်အလုံအလောက်ရှိသော်လည်း လိုင်စင်မရှိသဖြင့် လွတ်လပ်စွာရောင်းဝယ် ခွင့်မရှိ၊ စျေးကောင်းမရကြပါ၊ သားသတ်လိုင်စင်ရှိသူ၏ ခေါင်းပုံဖြတ်ခြင်းကို ခံကြရသည်။ကူးစက်ရောဂါ ဖြစ်ပွားပါက အချိန်မှီ ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်း မရှိပါ။ချေးငွေ မရှိပါ။

(ဂ) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သောအသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများ။ ။ကျေးရွာတွင်အဓိက အလုပ် အကိုင်(၆)မျိုး သာရှိသည်။ကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းတွင် လုပ်ဆောင်သူဦးရေ (၆)ဦး၊ ဆောက်လုပ်ရေး၊ လက်သမား ၊ပန်းရံသမား ဦးရေ(၆)ဦး၊ဆံပင်၊အလှပြင်၊အပ်ချုပ်၊အင်ဂျင်နီယာ၊ သင်တန်းပေးသူ (၆)ဦး၊ လက်လီလက်ကား ရောင်းဝယ်ရေးတွင် (၁၆)ဦး၊ပို့ဆောင်ရေး၊သိုလှောင်ရေးနှင့်ဆက်သွယ်ရေး(၆)ဦးနှင့်ပညာရေး (၃)ဦးဖြစ်သည်။ ခြင်းတောင်း လုပ်ငန်း၊ကုလားထိုင်လုပ်ငန်းလွယ်အိတ်ယက်လုပ်ငန်း၊လုံချည်ယက်လုပ်ငန်း၊ယက္ကန်းလုပ်ငန်းများ ဖော်ဆောင်ပေးရန်လိုအပ်ကြောင်းတွေ့ရှိရပါသည်။ ဥပဒေအရ အကန့်အသတ်ရှိနေခြင်းကြောင့် တပိုင်တနိုင် ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်းထူထောင်ခြင်းမရှိ။ နေ့စား သွားရောက် လုပ်ကိုင်ကြရပြီး အလုပ်ဝင်ငွေပုံမှန်မရှိခြင်းကြောင့် ရပ်တည်နိုင်မှု အသင့်အတင့်ရှိသည်။စက်ချုပ်၊စျေးဆိုင်နှင့် အလှပြင် လုပ်ငန်းများမှာ လည်းအရင်းအနှီး စျေးကွက်အားနည်းခြင်းကြောင့် ရပ်တည်နိုင်မှုအသင့်အတင့်သာရှိသည်။ ကျေးရွာတွင် အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းနှင့် သက်မွေးဝမ်းပညာ ကျွမ်းကျင်မှု လည်းနည်းပါးသည်။ အသက်မွေးဝမ်းပညာ လည်းတက်

ရောက်ရန်နှင့် လုပ်ငန်းထူထောင်ရန်လည်း ကုန်ကျ စရိတ် နှင့် အရင်းအနှီးမတက်နိုင်ကြပါ။ကျေးရွာတွင် အလုပ်လုပ်နိုင်သောအရွယ်များရှိသော်လည်း ပြင်ပ အရင်းအနှီး လုပ်ငန်းများ အလုပ်ရုံ၊စက်ရုံများ မရှိခြင်း၊ အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းမရှိခြင်းကြောင့် အလုပ်ကိုင်မရှိကြပါ။ နေ့စားလုပ်အားခများ နည်းပြီး အလုပ်အကိုင် လည်းနည်းပြီး အလုပ်အကိုင်လည်း ပုံမှန်မရကြပါ။ပန်းပဲ၊ယက္ကန်း၊ အပ်ချုပ်၊အလှပြင်၊တောင်းယက်စသည့် အသက်မွေးလုပ်ငန်းအချို့ လုပ်ကိုင်ကြသည်။ ဈေးရောင်းလုပ် ကိုင်စား သောက်ကြသည်။ နယ်မြေအေးချမ်းပြီး လွတ်လပ်စွာ သွားလာနိုင်ပါသည်။ ။ကျေးရွာတွင် အလုပ်လုပ်နိုင်သော လူဦးရေများပြားပြီးလုပ်ငန်းခွင်သုံးပညာအရည်အချင်းပိုင်းတွင် အနည်းငယ် နိမ့်ကျပြီးသင်တန်းစရိတ်အကုန်အကျခံကာ လုပ်ငန်းထူထောင်ရန်မတက်နိုင်ကြချေ။ ငွေကြေးအဆင်ပြေသော အိမ်ထောင်စု အချို့သာသင်တန်းများသို့ ငွေကုန်ကျခံကာ သင်ကြားကြပါသည်။ ရှိသော်လည်း ပြင်ပအရင်းအနှီး လုပ်ငန်းများ၊ အလုပ်ရုံ၊ စက်ရုံများမရှိခြင်း။ အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းနည်းပါးခြင်းကြောင့်လူတိုင်း အလုပ် အကိုင် မရှိကြပါ။ နေ့စားလုပ်အားခမှာ နည်းပြီး အလုပ်အကိုင်လည်းပုံမှန်မရကြပါ။ ကျေးရွာတွင် အလုပ်ရှား ပါး ခြင်းကြောင့် တရုတ်၊ရှမ်း ဖရဲစိုက်ခင်းသို့ နေ့စားလုပ်ကိုင်ရသည်။အလုပ်လုပ်သူများမှာ အမျိုးသမီးဖြစ်ပြီး (၇၀%)ရှိကြသည်။ အခြားအသက်မွေးဝမ်း လုပ်ငန်းများတွင်လည်း ကျွမ်းကျင်မှု အားနည်းသည်။ အရင်းအနှီးလည်း နည်းသည့်အပြင် ချေးငွေစနစ် လည်းမရှိပါ။

(ဃ) သဘာဝပါတ်ဝန်းကျင်နှင့်သယံဇာတစီမံခန့်ခွဲမှု။ ။ကျေးရွာတွင် ကျောက်ကုန်းမြေဖြစ်သည်။မြေသားဖွဲ့စည်းပုံ မြေဆီလွှာညံ့သည်။ တောင်သူအနေဖြင့် ဘက်စုံပိုးမွှားနိမ်နင်း အစား ဓါတုပိုးသတ်ဆေးကိုသာ အသုံးပြုများ၍မြင့်သည်။ ရေရင်းမြစ်တွင် နိမ့်သည်။ စွန့်ပစ် ပစ္စည်းစီမံခန့်ခွဲမှု တွင်လည်း ပလပ်စတစ် အိတ်ခွံ၊ ပုလင်းခွံ၊ ဗူးခွံများကို စနစ်တကျမစွန့်ပစ်ခြင်းကြောင့် အန္တရာယ်ရှိမှုနိမ့်သည်။ သဘာဝပါတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အသိပညာပေးလုပ်ငန်းများ မြှင့်တင်ဆောင်ရွက် ပေးသင့်သည်။ ရေအရင်းအမြစ်နေ ဖြင့်လည်း လုံလောက်မှုမရှိသည့်အပြင် ထုံးဓါတ်များနေသဖြင့် အန္တရာယ်ရှိမှုမြင့် အနေအထား တွင်ရှိသည်။

(c) ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှု။ ။ချေးငွေနှင့်ပတ်သက်၍ စိုက်ပျိုးရေးဘဏ်ချေးငွေရှိပါသည်။ သတ်မှတ် ကာလမှာ ၆လ ဖြစ်ပြီး အတိုးနှုန်းမှာ (၀.၈)ကျပ်ဖြစ်သည်။ မြန်မာ့လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးဘဏ် မှ(၁)ဧက ချေးငွေ ၂၀၀၀၀မှ အထက် သင့်တင့်သော နှုန်းထားတိုးမြှင့်သတ်မှတ်ချေးပေးရန် လိုအပ်ကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။ ယုံကြည်မှု နည်းသောကြောင့် အပေါင်းခံ ပစ္စည်း မရှိပါက ငွေချေးရရန် အခက်အခဲ ရှိသည်။

(စ) ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ ရေနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်သန့်ရှင်းရေး။ ။ကျေးရွာနှင့် ပေ(၃၀၀) တွင်တည် ရှိသည်။ ကျောင်းအကျယ်မှာအလျား၅၄၊ အနံ၁၈၊ အမြင့်၉ပေ ဖြစ်သည်။သွပ်မိုး၊အုတ်နံရံဖြစ်သည်။ ကျောင်းသုံးပရိဘောဂ လုံလောက်မှုရှိပါသည်။ ရေလောင်းအိမ်သာ၂လုံးနှင့် တွင်းလွှဲ အိမ်သာ ၁လုံးရှိပါသည်။ ကျောင်းအာဟာရ အနေဖြင့် ဆန်ပြုတ်နှင့်ကြာဇံဟင်းခါး (၁)လ (၁)ကြိမ်ကျွေးပါသည်။ ဆရာ/ ဆရာမ များအနေဖြင့် ဆရာ(၃)ဦးနှင့် ဆရာမ (၂)ဦးရှိသည်။ကျေးရွာတွင်ဆရာ၊ဆရာမ(၅)ရှိပြီး ဆရာ(၃)ဦးနှင့် ဆရာမ(၂)ဦးဖြစ်သည်။ ကျောင်းသားနှင့် ဆရာအချိုးမှာ ၁:၂၀ဖြစ်သည်။ ကျောင်း

ထွက်ရာခိုင်နှုန်းမှာ ၅၅%ဖြစ်ပါသည်။ ကျေးရွာ၏ ပညာရေးတိုးတက် မြင့်မားလာစေရန် စေတနာ၊အနစ်နာ၊ဝါသနာများ ပြည်စုံသော ဆရာ၊ဆရာမများနှင့် ပညာရေးကိုအားပေးသော မိဘများ ၊ မိဘနှင့်ဆရာအသင်းဖွဲ့စည်းများ ကော်မတီအဖွဲ့အစည်းများ စနစ်တကျဖွဲ့စည်းရန်လိုအပ်ကြောင်း လေ့လာ တွေ့ရှိရပါသည်။ ကျေးရွာတွင်လွန်ခဲ့သော ၁နှစ်အတွင်း ကာကွယ်ဆေးထိုးနှုန်မှု ရှိကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိကြောင်း လေ့လာတွေ့ ရှိပါသည်။ အာဟာရပညာပေး ဝန်ဆောင်မှုများမရှိပါ။ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာနခွဲမရှိပါ။ဤကျေးရွာတွင် ကျေးလက်ကျန်းမာရေး ဆေးပေးခန်းနှင့် ကျန်းမာရေးဆရာမ ၁ဦးလိုအပ်ပါကြောင်းလေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။ ။ကျန်းမာရေးအထောက်အပံ့နှင့် ဝန်ဆောင်မှု အသင့်အတင့်တွေ့ရှိပါသည်။ ကျွန်တော်တို့ကျေးရွာ တွင်ကျေးလက်ဆေးပေးခန်းမရှိပါ။ လက်ရှိကျေးရွာ တွင် အုပ်စု(၂)ရွာ အတွက် သားဖွားဆရာမ(၁)ဦးနှင့် အရံသားဖွား ဆရာမ(၁)ဦးလိုအပ်ပါ သည်။ ကျေးရွာတွင် ကျေးလက်ဆေးပေး ခန်းမရှိပါသည်။ (၁၇)မိုင်ကွာဝေးသောတံတားဦးသို့ သွားပြရသည်။ အရေးပေါ်ဖြစ်ပါက ၂၀ မိုင်ဝေးသော ကျောက်ဆည်ဆေးရုံသို့ သွားရောက်ရပါသည်။ ကျေးရွာ အတွက်အရေးပေါ် ကျန်းမာရေးနှင့် ကြုံကြိုက်ပါက အခက်အခဲနှင့်ကြုံတွေ့ရပါသည်။ ကျေးရွာတွင် ဆေးထိုး၊ ဆေးသောက် ရောဂါများကိုဒေသခံများ နေဖြင့်ကျန်းမာရေးသင်တန်းများ ပို့ချသင်ကြားပေး လျှင်ပို၍ အဆင်ပြေ နိုင်ပါသည်။ ။ကျေးရွာတွင် သောက်ရေအတွက် ရေတွင်း(၂)၊အဝိစိရေတွင်း (၄)တွင်းအဝိစိတွင်း/တုံကင်(၁)တွင်း နှင့် မိုးရေသိုလှောင်ကန်(၂) ဖြစ်သည်။သောက်သုံး ရေချိုရရှိမှု အသင့်အတင့် ကောင်းမွန် လိုအပ်ကြောင်းလေ့လာ တွေ့ရှိရပါသည်။ ။ကျေးရွာတွင် အိမ်ထောင်စု ၁၇ဖအိမ်ရှိသော်လည်း ယင်လုံအိမ်သာ(၁၅)လုံး၊ကျင်းအိမ်သာ(၆) ၊တောထိုင်(၁၂၉)ရှိသည်။ ကျွန်တော်တို့ ကျေးရွာအား ယင်လုံအိမ်သာများ ကူညီထောက်ပံ့ချထားပေးရန်လိုအပ်ကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိ ရပါသည်။ယင်လုံအိမ်သာ မရှိပါ။ စနစ်တကျ သုံးစွဲခြင်း လည်းမရှိ၊ သန့်ရှင်းမှုလည်းမရှိကြပါ။

(ဆ)လူငယ်နှင့် ယဉ်ကျေးမှု။ ။ယဉ်ကျေးမှုနှင့် လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးတွင် လူမှုရေးလုပ်ငန်းများ၊ဘာသာရေးများ၊ ဖွံ့ဖြိုးရေး လုပ်ငန်းများတွင် တက်ကြွမှု ရှိကြသော်လည်း ဝန်ဆောင်မှုတွင် အားနည်းနေသည်။ အားကစားကွင်းရှိသော်လည်း အားကစားပစ္စည်းများမရှိပါ၍ ခေတ်မီအားကစားပစ္စည်းများအား ကူညီပေးပါရန် နှင့် စာကြည့်တိုက်ရှိသော်လည်း စာအုပ်စာပေများ ချထားပေးရန် လိုအပ်ကြောင်းတွေ့ရှိရပါသည်။ အားကစား ပစ္စည်းပြည့်စုံမှုမရှိကြပါ။ ယဉ်ကျေးမှု ထိန်းသိမ်းခြင်း နှင့်ရိုးရာပွဲများ ထိန်းသိမ်းမှုလည်း အားနည်းနေကြပြီ ဖြစ်သည်။ ရိုးရာယဉ်ကျေးမှုအနေဖြင့် နှစ်စဉ်ကျင်းပပါသည်။ဖုန်းများကို လူငယ်တိုင်းလိုလိုကိုင်ဆောင်ပြီး အင်တာနက်အသုံးပြုကြသော်လည်းဖေ့စ်ဘုတ်၊ ဗိုက်ဘာတို့ကိုသာ အများဆုံးအသုံးပြုကြပြီး အရေးကြီးသော စီးပွါးရေး၊ ပညာရေး၊ နိုင်ငံရေး၊သတင်းတို့တွင် လေ့လာမှု အားနည်းနေသေးသည်။ အင်တာနက်ဝက်ဆိုက်များ ဝင်ရောက် လေ့လာရန်လည်း ဗဟုသုတနည်းနေသေးသည်။

(ဇ) အခြေခံ အဆောက်အဦး - လမ်းတံတား၊ လျှပ်စစ်စွမ်းအား၊ သတင်းနှင့် ဆက်သွယ်ရေး။ ။ စိုက်ပျိုးရေးနှင့် မွေးမြူရေးထုတ်ကုန်များအတွက် ကျေးရွာနှင့်၁၇မိုင်ကွာဝေးသော တံတားဦးမြို့ စျေးတွင် စျေးကွက်အလုံ အလောက်ရှိသည်။ ကုန်စိမ်းနှင့် သားငါးဝယ်ယူရရှိသည်။သီးနှံစုံကိုယ်တိုင်ပို့ဆောင်ပါသည်။ ပုံမှန်ပြေးဆွဲသည့်

ကား များလည်းရှိသည်။ ကျောက်ဆည်ဈေးသို့ (၂၀)မိုင်ကွာဝေးပါသည်။ဈေးသို့ရွာမှ သွားလာရာတွင် ကား(၂)စီးဖြင့် ရာသီမရွေး သွားရောက် ဝယ်ယူနိုင်ပါသည်။ပုံမှန်ပြေးဆွဲသည့် အများသုံးယာဉ်မရှိပါ။လို င်းကားများ ပြေးဆွဲနိုင်ရေးမူဝါဒအား ချမှတ်ပေးသင့်ပါသည်။ ရွာအတွင်းလမ်း (၁)အဆင့် အမျိုးအစားဖြစ် သည်။ကျေးရွာ၏လမ်းတည်ရှိမှုအခြေအနေမှာ ကောင်းမွန်သော်လည်း ရွာချင်းဆက်လမ်းများမှာ မိုးရာသီတွင် အလွန်ဆိုးဝါးကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။မှတ်ချက် ရွာလမ်းများမှာ ကွေ့ကောက်၍ ၁၅ပေ သာကျယ်ဝန်းပြီး အနည်းငယ်ကျဉ်ကြောင်းလည်း တွေ့ရှိရပါသည်။ ကျေးရွာချင်း ဆက်လမ်းအား လက်ရှိမြေသားလမ်းအား အဆင့်မြှင့်တင် ၍ကျောက်ခြောလမ်း အဖြစ်ပြုလုပ်ပေးပါကပို၍ ကျောက်ခြောလမ်း အဖြစ် ပြုလုပ်ပေးပါကပို၍ အဆင်ပြေချောမွေ့ သည်ကို တွေ့ရပါသည်။ရွာတွင်းလမ်းအဆင့်(၁) ကောင်းမွန်ပြီး ချောင်းခွ/ကျစွာလမ်းခွဲမှဖြစ် ကြသည်။ချဉ်းကပ်လမ်းအဆင့်(၁)ကောင်းမွန်ပြီး ခုနှစ်သက္ကရာဇ် မခန့်မှန်း တက်ပါ။ ရွာချင်း ဆက်လမ်း အဆင့်(၁)ဆိုးပြီး၊တည်ဆောက်ခဲ့သောခုနှစ်မှာ ၂၀၁၃ဖြစ်သည်။ ရွာတွင်းလမ်း လမ်းပျက်စီးပြီး သွားလာရန် အနည်းငယ်ခက်ခဲ ပါသည်။လမ်းများအရှည်တည်တံ့ရန် လမ်းအဆင့်မြှင့်တင်ပေး နိုင်ရန်လို အပ်ပါသည်။ ကျေးရွာတွင်သယ်ယူ ပို့ဆောင်ရေးအနေဖြင့် တံတားဦး၊ ကျောက်ဆည်သို့ ကား(၂)၊မော်တော် ဆိုင်ကယ် (၁၀၇)၊နွားလှည်း(၇၇)တို့ဖြင့် အသုံးပြုပါသည်။ မြို့နှင့် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးယာဉ်များ နည်းပါးပြီးတွင် တနိုင်တပိုင် သွားလာနိုင်ရေးအတွက် ဆိုင်ကယ်ကိုသာ အသုံးပြု၍ သွားလာနေကြသည်။ ဆင်းရဲသားအိ မ်ထောင်စု များ ဖြစ်သည့်အတွက် မီးလင်းရန် ခက်ခဲနေသဖြင့် နိုင်ငံတော်၏ အကူအညီဖြင့် မီးလင်းရန် ဆောင်ရွက်ပေးပါက ကလေးများ၏ ပညာရေးနှင့်လူမှုရေးပါကောင်းမွန် လာပါသည်။ လျှပ်စစ်မီးလင်းရေး အတွက် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ပေးရန် လိုအပ်ကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။ ကျွန်တော်တို့ ကျေးရွာ၏ မီးလင်းရရှိမှုတွင် ဆိုလာစနစ် ဒီဇယ် အင်ဂျင်တို့ကိုသာ အသုံးပြုနေရပါသည်။။ကျေးရွာတွင် ဆက်သွယ်ရေးနှင့် သတင်းအချက်အလက်နည်းပညာနှင့် ပါတ်သက်၍ အိမ်တိုင်း နီးပါး တယ်လီဖုန်းအသုံးပြု နိုင်ကြပြီး တယ်လီဖုန်း (၁၂၆) လုံး၊ ရေဒီယို ၈၁လုံး၊ တီဗွီ ၂၉လုံး ရှိပါသည်။ MPTနှင့်Telenor သာလိုင်းမိပြီးကျန်ဖုန်းလိုင်းများမမိပါ။ ဖုန်အများသုံးပြုခြင်းအတွက်တနေရာရာနှင့် တနေရာ ဆက်သွယ်မှု ရရှိခြင်း၊ မိုးလေဝသအခြေအနေသတင်းအချက်အလက်များ အလွယ်တကူရရှိကြောင်းလေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။ ဆက်သွယ်ရေးနှင့် သတင်းအချက်အလက်များတွင်လည်း ဖုန်းတိုင်များနှင့် အနည်းငယ်ဝေးကွာနေသောကြောင့် သတင်းအချက်အလက်များ ရယူမှုတွင် နှေးကွေးကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။ဘေးကင်းလုံခြုံရေး၊ ဝန်ဆောင်မှု ၊အထောက်အကူများအား လက်လှမ်းမှီမှုမရှိသဖြင့် ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများအား အားနည်းကြောင်း တွေ့ရပါသည်။ အရေးကြုံလျှင် ၄မိုင်ကွာဝေးသော ချောင်းခွကျေးရွာသို့ သွားရောက် ချိတ်ဆက်ရပါသည်။ ကျေးရွာတွင် လုံခြုံရေးရဲကင်းများ ချထားပေးလျှင် ပိုမိုကောင်းမွန်မှုကို တွေ့ရှိရပါသည်။

(ဈ)တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုနှင့်ပြည်သူ့လုံခြုံရေး။ ။ကျေးရွာတွင် ရာဇဝတ်မှုခင်းဖြစ်ပွါးမှုနည်းပါးပြီး တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှု ကြောင့် ကုန်စည်ကူးသန်းရောင်းဝယ်မှုကို ချောမွေ့စေသည်။ လူကုန်ကူးမှုနှင့် ကြီးမားသောခိုးမှုများ မရှိကြပါ။ သာမာန်ကိစ္စ များကို ကျေးရွာ ရာအိမ်မှူးနှင့် ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူးတို့မှ ဖြေရှင်းပေးသည်။

SAMPLE

၅။ ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် အထောက်ပံ့ဖြစ်စေမည့် အခြေနေကောင်းများ၊ အဟန့်အတားနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ

(က) ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက်အထောက်ပံ့ဖြစ်စေမည့်အခြေနေများ။ ။ မြေဩဇာများတိုးပွားစေရန် နည်းပေးလမ်းညွှန်မှု၊မျှားနီ၊ဩဘာစသောမြေဩဇာများ အတန်းစားအလိုက် နည်းလမ်းမှန်ကန်စွာသုံးစွဲတက်ရန် နည်းပေးလမ်းညွှန်မှုများ လိုအပ်ကြောင်းနှင့် တောင်သူများအမှန်တကယ် စိုက်ပျိုးချိန်တွင် ကုန်ကျသောငွေများ အဆင်ပြေ ချောမွေ့စေရန် မြန်မာ့လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးဘဏ်မှ စိုက်ပျိုးစရိတ်ချေးငွေ များ တစ်ဧက ၂၀၀၀၀နှုန်း အထက် သင့်လျော်သောနှုန်း သတ်မှတ်၍တိုးမြှင့် ချေးပေးရန် လိုအပ်ကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။။ကျေးရွာရှိ စိုက်ပျိုးမြေများမှာ မြေဆီလွှာအသင့်အတင့်ကောင်း မွန်သည်။ မြေဆီဩဇာသင့်သည်။ စိုက်ပျိုးမြေတိုးချဲ့ရန် နေရာမရှိ။ ယာမြေများမှာ သဲမြေများဖြစ်သောကြောင့်လည်း မြေဆီဩဇာ ညံ့သည်။ စိုက်ပျိုးမြေအများစုမှာ ပုံစံ ၇ မရှိသော ကြောင့် စိုက်ပျိုးမြေများစွာရှိပြီး စိုက်ပျိုးစရိတ်ချေးငွေလည်း မရနိုင်ပါ။ သွင်းအားစုများကို အလွယ်တကူလို သလောက် ဝယ်ယူရရှိနိုင်သော်လည်း အရင်းအနှီးမတတ်နိုင်သောကြောင့် သွင်းအားစုများကိုလည်း အချိန်မီနှင့်အလုံအလောက်သုံးစွဲနိုင်ခြင်းမရှိပါ။ အလုပ်လုပ်နိုင်သူများရှိသော်လည်း ကျွမ်းကျင်မှုနည်းသည်။ အလုပ်လုပ်နိုင်သူအများစုမှာလည်း မိသားစုဝင်ငွေအတွက် အဝေးသို့ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်ကြရသောကြောင့် စိုက်ပျိုးရေးတွင် လုပ်သားရှားပါးမှုရှိသည်၊ မိုးရေသာရရှိပြီး သွင်းရေမရသောကြောင့် စိုက်ပျိုးရေလုံလောက်မှုမရှိပါ။ ရောဂါပိုးမွှား ကျရောက်မှုများပြီး ထိရောက်စွာ ကာကွယ်နှိမ်နှင်းနိုင်ခြင်းမရှိပါ။ နည်းပညာနှင့် ဝန်ဆောင်မှု ရရှိသော်လည်း လုံလောက်မှုမရှိပါ။စိုက်ပျိုးထုတ်ကုန် စျေးကွက်လက်လှမ်းမီသော်လည်း စျေးကောင်းမရ။ စျေးနှုန်းတည်ငြိမ်မှု မရှိပါ။ ကုန်သည်ပွဲစားများ၏အလေးတင်းတောင်းမှန်ကန်မှု မရှိကြပါ။ကျေးရွာတွင် လူဦးရေများပြားပြီးစိုက်ပျိုးမြေနည်းပါခြင်းမိုးလေဝသ မမှန်ခြင်းကြောင့် အဆင်အပြေကြပါ။ချေးငွေများသုံးစွဲနေရခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ချေးငွေများအတွက် မြစိမ်းရောင်စီမံကိန်းအားတောင်းခံပါသည်။မြေဩဇာများ တိုးပွားစေရန်၊မြေဆီဩဇာများဖြည့်ဆည်းပေးရန်နည်းပညာပေး ဆောင်ရွက် ပေးရန်လိုအပ်ကြောင်း နှင့် ရေအရင်းအမြစ်ရရှိမှုကောင်းမွန် စေရန် ဖူလုံစေရန် တောင်ကျရေများ ၊ချောင်းရေများတားဆီးပိတ်ဆို့၍ ရေလျှောင်တမံတည်ဆောက်ပေးရန်လိုအပ်ကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။ ။စားကျက်တိုးချဲ့နိုင်ရန်မရှိပါ။ မွေးမြူရေး အတွက် ရေလုံလောက်မှုရှိသည်။ နွေရာသီရေ ပြတ်လပ်ရှိသည်။ မျိုးကောင်းမျိုးသန့် မျိုးတိရိစ္ဆာန်များကို ဒေသအတွင်း ဆက်သွယ်ရရှိနိုင်သည်။ မွေးမြူရေး အတွက် လိုအပ်သော သွင်းအားစု များကို အလုံအလောက်ဝယ်ယူရရှိနိုင်သည်။ တိမွေးကုဉီးစီးဌာနရှိသည်။ စျေးကွက်အလုံအလောက်ရှိသည်။ မွေးမြူရေးအနေဖြင့် နွားမွေးမြူခြင်းကို အဓိကထားလုပ်ကိုင်ကြသည်။ဝက်၊ဘဲတို့ကိုမွေးမြူခြင်းလည်းလုပ်ကိုင်ကြပါသည်။ မွေးမြူရန် အိမ်ခြံဝန်း အလုံအလောက်ရှိသည်။။မျိုးကောင်း၊ မျိုးသန့်ရရှိရန် အခက်အခဲရှိသည်။မွေးမြူရေးချေးငွေလုံလောက်စွာရရှိမှုမရှိပါ။ နှစ်စဉ် ရာသီလိုက်ရောဂါများဆိုးရွားစွာကျရောက်လေ့ ရှိပြီးနည်းပညာ ဝန်ဆောင်မှုအချိန်မီမရ။ ကာကွယ်ဆေးထိုးလေ့ မရှိသောကြောင့် ဆုံးရှုံးမှုများသည်။ နည်းပညာဝန်ဆောင်မှုလည်း လုံလောက်မှုမရှိ။ စျေးကွက်အလုံ

အလောက်ရှိသော်လည်း လိုင်စင်မရှိသဖြင့် လွတ်လပ်စွာရောင်းဝယ်ခွင့်မရှိ၊ ဈေးကောင်းမရကြပါ၊ သားသတ်လိုင်စင်ရှိသူ၏ ခေါင်းပုံဖြတ်ခြင်းကို ခံကြရသည်။ကူးစက်ရောဂါ ဖြစ်ပွားပါက အချိန်မှီ ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်း မရှိပါ။ချေးငွေ မရှိပါ။ကျေးရွာတွင် အလုပ်လုပ်နိုင်သောအရွယ်များရှိသော်လည်း ပြင်ပ အရင်းအနှီး လုပ်ငန်းများ အလုပ်ရုံ၊စက်ရုံများမရှိခြင်း၊ အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းမရှိခြင်းကြောင့် အလုပ်ကိုင်မရှိကြပါ။ နေ့စားလုပ်အားခများ နည်းပြီး အလုပ်အကိုင် လည်းနည်းပြီး အလုပ်အကိုင်လည်း ပုံမှန်မရကြပါ။ပန်းပဲ၊ယက္ကန်း၊ အပ်ချုပ်၊အလှပြင်၊တောင်းယက်စသည့် အသက်မွေးလုပ်ငန်းအချို့ လုပ်ကိုင်ကြသည်။ ဈေးရောင်းလုပ်ကိုင်စား သောက်ကြသည်။ နယ်မြေအေးချမ်းပြီး လွတ်လပ်စွာ သွားလာနိုင်ပါသည်။ ကျေးရွာတွင်အလုပ်လုပ်နိုင်သောလူဦးရေများပြားပြီး လုပ်ငန်းခွင်သုံးပညာအရည် အချင်းပိုင်း တွင် အနည်းငယ် နိမ့်ကျပြီးသင်တန်းစရိတ်အကုန်အကျခံကာ လုပ်ငန်းထူထောင်ရန် မတက်နိုင်ကြချေ။ ငွေကြေးအဆင်ပြေသော အိမ်ထောင်စု အချို့သာသင်တန်းများသို့ ငွေကုန်ကျခံကာ သင်ကြားကြပါသည်။ ရှိသော်လည်း ပြင်ပအရင်းအနှီး လုပ်ငန်းများ၊ အလုပ်ရုံ၊ စက်ရုံများမရှိခြင်း။ အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းနည်းပါးခြင်းကြောင့်လူတိုင်း အလုပ်အကိုင် မရှိကြပါ။ နေ့စားလုပ်အားခမှာ နည်းပြီး အလုပ်အကိုင်လည်းပုံမှန်မရကြပါ။ ကျေးရွာတွင်အလုပ်ရှားပါး ခြင်းကြောင့် တရုတ်၊ရှမ်းဖရဲစိုက်ခင်းသို့ နေ့စားလုပ်ကိုင်ရသည်။အလုပ်လုပ်သူများမှာ အမျိုးသမီးဖြစ်ပြီး (၇၀%)ရှိကြသည်။ အခြားအသက်မွေးဝမ်းလုပ်ငန်းများတွင်လည်း ကျွမ်းကျင်မှု အားနည်းသည်။ အရင်းအနှီးလည်း နည်းသည့်အပြင် ချေးငွေစနစ် လည်းမရှိပါ။

(ခ) အဟန့်အတားနှင့် စိန်ခေါ်မှု

ကျေးရွာရှိစိုက်ပျိုးမြေများမှာမြေဆီလွှာအသင့်အတင့်ကောင်းမွန်သည်။ မြေဆီဩဇာသင့်သည်။ စိုက်ပျိုးမြေ တိုးချဲ့ရန် နေရာမရှိ။ လယ်ယာသုံးစက်ကရိယာ လုံလောက်မှုမရှိ။ စိုက်ပျိုးစရိတ်နှင့် သွင်းအားစုစရိတ် ကုန်ကျမှုမြင့်သည်။ ပုံစံ ၇ ရရန် အခက်အခဲရှိသည်။ ကျေးရွာတွင် သောက်ရေအတွက် ရေတွင်း(၅)တွင်း ရှိသည်။ရေတွင်းများမှာ (၁)နှစ်ပတ်လုံး ရေလုံလောက် စွာရရှိပြီး အရည်အသွေးကောင်းသော သောက်ရေ သန့်ရရှိသည်။ အဝီစိစက်တပ်(၂၀)တွင်း၊ လက်နှိပ်တုံကင်(၃)တွင်းရှိရာ ရေမှာ ရေပေါ့ ၊ရေငံသာထွက်ရှိပါသည်။ မိုးရေ သိုလှောင် ကန်(၅၅)ခု ရှိပြီး မိုးတွင်းအချိန်တွင် ရေလုံလောက်စွာရရှိနိုင်သည်။ ရေကန်(၂)ကန်လည်း ရှိသည်။ အခြားသောအိမ်ထောင်စုစုမှာ ရေတွင်း၊ ရေကန်ရှိသော နေရာများမှ စွဲငင်သုံးစွဲရသည်။ သီးနှံများအတွက် ပိုးသတ်ဆေးအချို့ကိုခံနိုင်သော ဖျက်ပိုးများလည်း ကျရောက် တက်သည်။မြို့နယ် စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနမှ နည်းပညာ ပိုင်းဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုကို ရရှိနိုင်သော်လည်း ဖျက်ပိုးနှိမ်နင်းရေးနှင့် ပတ်သက်၍ ထိရောက်စွာ အကောင်အထည် ဖော်ပေးသော အစီအစဉ် မရှိသေးပါ။ တောင်သူများ အနေဖြင့် ဘက်စုံပိုးမွှားနှိမ်နင်းရေး အထောက်အပံ့များ ရရှိရန် လိုအပ်ပါသည်။သွင်းအားစုနှင့် ကုန်ကျစရိတ်မြင့်မား သောကြောင့် အကျိုးအမြတ်နည်းသည်။ အတိုးနှုန်း သက်သာပြီးနှစ်ရှည်သင့်တော်သော စိုက်ပျိုးရေးချေးငွေ မရရှိ။ လက်ရှိ စိုက်ဘဏ်ငွေချေးစနစ်မှာ တောင်သူများအတွက် ထိရောက်မှု နည်းသည်။ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ် ရောင်းချသော သီးနှံများဈေးနှုန်းတည်ငြိမ်မှုမရှိ၊ ကုန်သည်ပွဲစားများ၏ ခေါင်းပုံဖြတ်ခံကြရသည်။ ဈေးကွက်သို့ သွားရောက်ရောင်းချ ရန်ပုံမှန်ပြေးဆွဲသည့် အများပြည်သူသုံးဘတ်စ်ကားများမရှိ။ သီးခြားယာဉ်ငှါးရမ်းသယ်ယူ

SAMPLE

ပို့ဆောင်ရသောကြောင့် ကုန်ကျမှုစရိတ်များသည်။ ပွဲရုံများသို့သွားရောက် ရောင်းချရာ တွင်လည်း အလေးတင်းတောင်းမှန်ကန်မှုမရှိ။ ရွေးချယ်ရန် နည်းလမ်းနှင့်နေရာမရှိသောကြောင့် မဖြစ်မနေ ရောင်းချ ကြရသည်။ အစိုးရအနေဖြင့်လည်း အရေးယူကြီးကြပ် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းမရှိ။

မွေးမြူရေးတွင် ရာသီအလိုက်ရောဂါများဆိုးရွားစွာ ကျရောက်လေ့ရှိသဖြင့် မွေးမြူသူများနှစ်စဉ် ဆုံးရှုံးမှုများသည်။ ၄င်းအတွက် ထိရောက်သော ကာကွယ်ဆေးထိုးခြင်း၊ နည်းပညာဝန်ဆောင်မှုများလည်း မရကြပါ။ ကျေးရွာတွင်လည်း နည်းပညာကျွမ်းကျင်သူမရှိ။ မွေးမြူရေးကုသစရိတ်မြင့်မားသည်။ အရင်းအနှီး များပြီး မွေးမြူရေးချေးငွေလည်း မရကြပါ။ မိမိအိမ်မွေးတိရစ္ဆာန်များ၏ အသားကိုလည်း လွတ်လပ်စွာရောင်းချ ခွင့်မရှိ။ သားသတ်လိုင်စင်ရှိသူ ကိုသာရောင်းချရ သောအခါ မတရားခေါင်းပုံဖြတ်ခံကြရသည်။ သားသတ် လိုင်စင်ချ ထားရာတွင်လည်း ပွင့်လင်းမြင်သာမှု မရှိ။ နီးစပ်ရာ လက်သိပ်ထိုး ချထားပေးလေ့ရှိသည်။ အရှင်လိုက်သယ်ယူရောင်းချခွင့်ကိုလည်း ကန့်သတ်မှုများ၊ ဖမ်းဆီးမှု များရှိသည်။

ကျေးရွာတွင်အိမ်တွင်းမှုထုတ်ကုန်လုပ်ငန်းများရှိသော်လည်းအလုပ်အကိုင်နှင့်ဝင်ငွေပုံမှန်ရရှိရေးအတွက် အကန့် အသတ်ရှိနေပါသည်။ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်းအတွက် ကုန်ကြမ်း၊အတက်ပညာ၊ အထိအတွေ့တို့ အားနည်း သည်။ အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းနည်းပါးသည်။ အခြား အသက်မွေးဝမ်းလုပ်ငန်းများတွင်လည်း ကျွမ်းကျင်မှု အားနည်းသည်။ အရင်းအနှီးလည်း နည်းသည့်အပြင် ချေးငွေစနစ် လည်းမရှိပါ။

၆။ ပန်းတိုင်နှင့် မဟာဗျူဟာ

(က)ဖွံ့ဖြိုးရေးပန်းတိုင်။ ။ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနမှအဖွဲ့နှင့်တိုင်ပင်ညှိနှိုင်းပြီးလာ မည့်ငါးနှစ်တာ ကာလ အတွက် ကျေးရွာ ဖွံ့ဖြိုးရေးပန်းတိုင်များကို အောက်ပါအတိုင်း ချမှတ်ထားပါသည်။(၁) နောင် ၅ နှစ်ကြာသောအခါ ၂၀၂၁ ခုနှစ်ကုန်တွင် ကျေးရွာရှိအိမ်ထောင်စုပေါင်း (၁၆၉) သည် ဝမ်းစာဖူလုံပြီး မိသားစုဝင်ငွေ ၂၅% တိုးတက်ပြီး ဖြစ်ရမည်။

(၂) နောင် ၅ နှစ်ကြာသောအခါ ၂၀၂၁ ခုနှစ်ကုန်တွင် ကျေးရွာအတွက်အခြေခံ လူမှုအဆောက်အဦးများ ပြည့်စုံပြီး လူနေမှုအဆင့်အတန်း မြင့်မားနေပြီ ဖြစ်ရမည်။

(၃) နောင် ၅ နှစ်ကြာသောအခါ ၂၀၂၁ ခုနှစ်ကုန်တွင် ကျေးရွာကိုကောင်းစွာ ဦးဆောင်နိုင်သော စီမံအုပ်ချုပ်မှု စွမ်းဆောင်ရည်ကောင်းသော လူမှု အဖွဲ့အစည်း အနည်းဆုံးတစ်ဖွဲ့မှ ဦးဆောင်နေနိုင်သည့်အပြင် ကျွမ်းကျင်သူ အနည်းဆုံး (၅) ဦးလည်း မွေးထုတ်ပြီး ဖြစ်ရမည်။

(ခ) အကောင်အထည်ဖော်နည်းဗျူဟာ။။ကျွန်ုပ်တို့သည် အထက်တွင်ဖော်ပြထားသော ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ပန်းတိုင် များကို ရောက်ရှိရန်အောက်ပါ အကောင်အထည်ဖော်မှုများကို ဆောင်ရွက်သွားကြမည်။

(ခ.၁) ကျေးရွာတွင် အရင်းအနှီးငွေ၊ နည်းပညာနှင့် နည်းပညာအသုံးချနိုင်စွမ်း ရရှိရေးတို့ကို ဆောင်ရွက်ပြီး စိုက်ပျိုးရေးနှင့် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများကို တိုးချဲ့ဆောင်ရွက်သွားမည်။ အသေးစားငွေကြေးလုပ်ငန်းနှင့် ချေးငွေများအတွက်မြို့နယ်ရှိဘဏ်များ၊ ရင်းနှီးငွေရရှိနိုင်ရာအခြားနေရာများနှင့် ချိတ်ဆက်ပေးမည်။ အရင်းအနှီး ငွေများ ရရှိပါကာ စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများအတွက် ခွဲဝေချထားပေးမည်။ အလားတူပင် ကျေးရွာတွင် စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေး နည်းပညာများထွန်းကားလာရေးအတွက် စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနည်းပညာ သင်တန်းများ တက်ရောက် နိုင်ရေးအတွက်သက်ဆိုင်ရာနည်းပညာဌာနများနှင့်ချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက်သွားမည်။

SAMPLE

သင်တန်းတက်ထားသူများ ကတဖန် ကျေးရွာတွင်ရရှိထားသော နည်းပညာများကို မျှဝေပေးပြီး မိမိတို့ကိုယ်တိုင်ကလည်း ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်းများတွင် အသုံးချကာ ထုတ်လုပ်မှု တိုးတက်စေမည်။

(ခ.၂) ကျေးရွာတွင် အခြေခံအဆောက်အဦးဖြစ်သည့် (လမ်း၊မီးလင်းရေး၊ ကျန်းမာရေးဆေးပေးခန်း၊ စာကြည့်တိုက်)များကို တိုးတက်ကောင်းမွန်ရေးအတွက် ဆောင်ရွက်သွားမည်။တစ်ချိန်တည်းတွင် ကျေးရွာအခြေခံ အဆောက်အဦးများကို သက်ဆိုင်ရာဌာနများနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်သွားမည်။ကျေးရွာတွင် ကျေးရွာလမ်းနှင့် ကျေးရွာစျေးဆောက်လုပ်ကာ ကျေးရွာ၏အခြေခံ အဆောက်အဦများ တိုးတက်ကောင်းမွန်ရေးအတွက် ဆောင်ရွက် သွားမည်။ တချိန်တည်းတွင် ကျေးရွာအဆောက်အအုံများကို အသုံးပြုစီမံခန့်ခွဲ၊ ထိန်းသိမ်းရေးအတွက် စီမံခန့်ခွဲ နိုင်စွမ်းကိုလည်း တိုးတက်အောင် ဆောင်ရွက်သွားကြမည်။ ကျေးရွာလူမှုအဖွဲ့အစည်းများကိုလည်း ကျေးရွာအခြေပြု လုပ်ငန်းများကို အကောင်အထည်ဖော် စီမံခန့်ခွဲနိုင်ရန် ခေါင်းဆောင်မှုစွမ်းရည်များ ပိုမိုရရှိအောင် ဆောင်ရွက်ရန် တိုက်တွန်း အားပေးဆောင်ရွက်မည်။(ခ.၃) ကျွန်ုပ်တို့သည် အပ်ချုပ်၊ ဇာထိုးပန်းထိုး၊ ဆံပင်ညှပ်၊စက်ပြင်၊ မော်တော်ဆိုင်ကယ်ပြင်နှင့် မိုဘိုင်းဖုန်းပြင် စသောသင်တန်းများ တက်ရောက်နိုင်ရန်သင့်တော်သောသင်တန်းသားများကို တက်ရောက်နိုင်ရန် စီစဉ်ပေးမည်။ ထိုသင်တန်းများသည်သင်တန်းသားများအတွက် ကျွမ်းကျင်မှုများကို တိုးပွါးရရှိစေပြီးဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ ထူထောင် တိုးချဲ့နိုင်ရန် အရင်းအနှီးလုပ်ငန်းအစီအစဉ်နှင့်ချိတ်ဆက်ပေးမည်။

၇။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ကိစ္စရပ်များနှင့် ဗဟိုအဆင့်မူဝါဒများ အကြား အစီအစဉ်ကျသော ချိတ်ဆက်မှုများ

အစိုးရ၏မူဝါဒနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်တို့ကို ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်ပြီးသော အစိုးရဌာန ဆိုင်ရာများနှင့် ကျေးလက် ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာန၏ နည်းပညာအကြံပေးအဖွဲ့တို့၏ အကြံပြုချက်အရပြုစု ဖော်ပြထားပါသည်။ ဤအဖွဲ့အစည်းများ အနေဖြင့် နိုင်ငံတော်အဆင့်မှသည် ဒေသဆိုင်ရာအဆင့်၊ ထိုမှတစ်ဆင့် ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာအဆင့်ထိ ပံ့ပိုးမှုပေးနိုင်မည့်အစိုးရဌာနများနှင့် အဖွဲ့အစည်းများကို ရှာဖွေဖော်ထုတ် ပေးနိုင်ကြပါသည်။

(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးရည်မှန်းချက်ရေးဆွဲခြင်းနှင့် ပုံမှန်စိစစ်ခြင်း

ဤကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်လုပ်ငန်းအား နည်းပညာအထောက်အပံ့များ အနာဂါတ်တွင်လည်းရေရှည် တည်တံ့မည့် အထောက်အပံ့များကိုနိုင်ငံတော်အစိုးရထံမှရရှိမည်ဟုမျှော်လင့်ပါသည်။ ကျွန်တော်တို့ကျေးရွာ သားများ ကိုယ်တိုင်အား ထုတ်လုပ်ကိုင်ရရှိခဲ့မှုများကို ပြန်လည်စိစစ်ခြင်း၊ နောက်ဆုံးအတည်ပြုထားသည့် ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်များ ကိုလည်း သတ်မှတ်ကာလအတိုင်း ပုံမှန်စိစစ်သွားနိုင်ပါမည်။ အရေးကြီးသည့်အချက်မှာ ပံ့ပိုးပေးမှုသည်အလွန်အရေးပါ ပါသည်။ ဦးစားပေးစီမံချက်များနှင့် ဘတ်ဂျက် ပမာဏပါဝင်သည့် နှစ်ပါတ်လည် ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်ပြင်ဆင်ရန်ဖြစ်သည်။

(ခ) စိုက်ပျိုးမြေများ ထိရောက်စွာ အသုံးချနိုင်ရေး၊

ကျေးရွာတွင် စပါး၊နှမ်း၊မြေပဲနှင့်ပဲစဉ်းငုံတို့ကို စိုက်ပျိုးကြသည်။ တောင်သူများအတွက် သီးနှံဖျက်ပိုး ကျရောက်ခြင်းသည် အဓိကပြဿနာတစ်ရပ်ဖြစ်ပြီး ဖျက်ပိုးကိုထိရောက်စွာ နှိမ်နှင်းရေးအတွက် နည်းစနစ်ရရှိရေး လိုအပ်သည်။ ဖျက်ပိုးနှိမ်နှင်းရေးအတွက် သက်ဆိုင်ရာ ဦးစီးဌာနမှ ဝန်ဆောင်မှုများကို ရသော်လည်း စိုက်ပျိုးရေး ထွက်ကုန်ပစ္စည်းများရောင်းချသည့် ပုဂ္ဂလိကအရောင်းဆိုင်များကို မှီခိုအားထားမှု

SAMPLE

ပိုများသည်။ သီးနှံဖျက်ပိုးများသည် ပိုးသတ်ဆေးအချို့ကို ခံနိုင်စွမ်းရှိကြကာ တောင်သူများအတွက် သီးနှံပျက်စီးမှုနှင့် ဝင်ငွေလျော့နည်းမှု ဖြစ်စေသည်။ နည်းပညာအသုံးပြုပုံများအပါအဝင် ပိုးမွှားနှိမ်နှင်းရေး နည်းပညာ အသစ်ရရှိရေးအတွက် စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနက ဦးဆောင်ဦးရွက်ပြုသင့်ပါသည်။

(ဂ) ငွေရေးကြေးရေးနှင့်ဘဏ်လုပ်ငန်းများ

ဘဏ်လုပ်ငန်းများကိုလည်း ဆင်းရဲတောင်သူ၊ အလယ်အလတ်တောင်သူနှင့် တောင်သူကြီး များအတွက် လိုအပ်သောချေးငွေရရှိရန် စနစ်များပြောင်းလဲချမှတ်သင့်သည်။ အထူးသဖြင့်လယ်သမားနှင့်အသေးစား လုပ်ငန်းရှင် များသည်စိုက်ပျိုးရေးနှင့်အသေးစားစီးပွားရေး လုပ်ငန်းများအတွက်အထိုက်အလျောက်များ ပြားသည့် ချေးငွေလိုအပ် ပါသည်။ အလားတူနှစ်ရှည်ပင်စိုက်ပျိုးရေးအတွက်လည်း စိုက်ပျိုးမည့်အပင်အမျိုး အစားနှင့် အရင်းအနှီးလိုအပ်ချက် အပေါ်မူတည်၍ မြစိမ်းရောင်ချေးငွေနှင့်နှစ်ရှည်ချေးငွေများ လိုအပ်ပါသည်။

(ဃ) ကျေးလက်အသေးစားစက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်းများဆိုင်ရာအထောက်အပံ့

ကျေးရွာတွင်း အသေးစားစက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်းများ ဖွံ့ဖြိုးလာနိုင်မည့် အလားအလာရှိပြီး အလုပ်အကိုင်နှင့် အမြတ်အစွန်းများရရှိရန် အထူးသဖြင့် လူငယ်နှင့် အမျိုးသမီးများအတွက် အခွင့်အလမ်းရှိပါသည်။ သို့သော် ၎င်းတို့တွင် လုပ်ငန်းဆိုင်ရာ စီမံအုပ်ချုပ်မှုနည်းပညာ၊ စျေးကွက်၊ သတင်းအချက်အလက်များ လက်လှမ်းမီမှုတွင် အားနည်းပါသည်။ ကျေးရွာတစ်ခုလုံး၏ အမျိုးမျိုးကွဲပြားနေသော လုပ်ငန်းများ (ကုန်ထုတ်ခြင်း၊ စက်မှု၊ လက်မှုလုပ်ငန်း)အတွက် လုပ်ငန်းစီမံခန့်ခွဲရေးထောက်ပံ့ခြင်းကို ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်တွင် ထည့်သွင်းရေးဆွဲရန် ခက်ခဲပါသည်။ ကျွန်တော်တို့ကျေးရွာမှ အသေးစားလုပ်ငန်းများအတွက် အကျိုးဖြစ်ထွန်းစေမည့် လုပ်ငန်းသစ်များ ယခုအခါ အဆင်သင့်မတွေ့ရသေးပါ။ နိုင်ငံတော်အစိုးရအနေဖြင့်လည်း စီးပွားရေးလုပ်ငန်း ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အထောက်အကူ ပြုအဖွဲ့တစ်ခုထူထောင်ပြီး မြို့နယ်အဆင့်စီမံခန့်ခွဲရေးအောက်တွင်ထားရှိကာ တစ်နှစ်ပတ်လုံးဝန်ဆောင်မှုရရှိအောင် ဆောင်ရွက်ပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။ ထိုအဖွဲ့တွင် ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်တစ်ချို့နှင့် တိုးချဲ့ပညာပေးရေးဝန်ထမ်းအချို့ ပါဝင်မည်ဖြစ်ပြီး၊ မြို့နယ်ဒေသမှသည်ကျေးရွာ အထိလိုအပ်သောစီးပွားရေးလုပ်ငန်း၊ စီမံခန့်ခွဲမှုအထောက်အကူပြုလုပ်ငန်း များကို ဆောင်ရွက်ရန်အတွက် လုံလောက်သောရန်ပုံငွေလည်းရှိရပါမည်။

(င) ကျေးလက်စျေးဆောက်လုပ်ရေးနှင့် သားငါးလိုင်စင်များချထားမှု

ရွာသူ/သားများ မိမိတို့ အိမ်မွေးတိရိစ္ဆာန်များ ရောင်းချရာတွင် သား သတ်လိုင်စင် ရှိသူ၏ မတရား ဖမ်းဆီးခံ၊ မတရားစျေးနှိမ်ခြင်း၊ ခေါင်းပုံဖြတ်အနိုင် ကျင့်ခြင်းတို့ကို ခံနေကြရသည်။ သားသတ်လိုင်စင်ချ ထားရာတွင် ပွင့်လင်း မြင်သာမှုမရှိ။ နီးစပ်ရာလက်သိပ်ထိုး ချထားပေးခြင်း။ရွာသူ/သားများမှ မိမိတို့မွေးမြူ ထားသော အိမ်မွေးတိရိစ္ဆာန်များကို အသားရောင်းချရာတွင်ဖမ်းဆီးခံရခြင်း၊ အရှင်သယ်ယူရောင်းချခွင့် ကန့်သတ်ထားခံရခြင်းနှင့် သားသတ်လိုင်စင်သို့ ရောင်းချရာတွင်လည်း ပေါက်စျေးမပေးဘဲမတရား စျေးနှိမ်ခံရသည်။ လိုင်စင်ရှိသူမှ ဖမ်းဆီးခြင်းနှင့် မတရား ခေါင်းပုံ ဖြတ်ခံနေရသည်။မွေးမြူထုတ်လုပ်မှု အလုံအလောက်ရှိသည်။ စျေးကွက်နှင့် ဝယ်လိုအားလည်း အလုံအလောက်ရှိသည်။ သို့သော်ဒေသခံ ရွာသူ/သားများ မွေးမြူရေးမှ အကျိုးအမြတ်နည်းသည်။ အကယ်၍ လွတ်လပ်စွာ အခွန်လွတ် ရောင်းချနိုင်မည်ဆိုပါက မွေးမြူသူ တောင်သူများအနေဖြင့်လည်း ဝင်ငွေ တိုးလာမည်ဖြစ်ပြီး ဝယ်ယူစားသုံး

SAMPLE

သူများအနေဖြင့်လည်း သန့်ရှင်းလတ်ဆတ်သော အသားငါးတို့ကို စျေးနှုန်းသက်သာစွာ ဝယ်ယူစားသုံးနိုင်ခြင်းဖြင့် နှစ်ဦးနှစ်ဖက် အကျိုးရှိလာမည်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ကျေးရွာအတွင်း ကိုယ်တိုင်မွေးမြူထုတ်လုပ်ကြသည့် တောင်သူများအား ကျေးရွာတွင်း အခွန်လွတ် သားငါးစျေးတည်ဆောက်ပေးရန်။ သားသတ်နှင့် မွေးမြူရေးလိုင်စင်ကို တောင်သူများနှင့် သင့်လျော်အောင် ဥပဒေပြင်ဆင်ရေးဆွဲပေးရန်။ ဒေသခံများ အကျိုးရှိစေမည့် အစီအစဉ်များဖြင့် စည်သွပ်စက်ရုံ/သားရေစက်ရုံ တည်ထောင်ပေးရန်။

ကျေးရွာတွင် မိမိတို့ လယ်၊ ယာ၊ သားငါးများကို လွတ်လပ်စွာ ရောင်းချနိုင်သော ဆိုင်ခန်း ၃၀ - ၄၀ ပါရှိသည့် အခွန်လွတ်စျေးတစ်ခုရှိသင့်ပါသည်။ မြို့နယ်အာဏာပိုင် အဖွဲ့အစည်းများက ရေ၊ သန့်ရှင်း ရေးစနစ်နှင့် လမ်းတို့စနစ်တကျ ပါဝင်သည့် စျေးအဆောက်အဦ တစ်ခုတည်ဆောက်ပေးရန် ပါဝင်ဆောင် ရွက်ပေးသင့်ပါသည်။ မိမိတို့ကျေးရွာအပြင် အနီးပတ်ဝန်းကျင်မှ ရွာသူရွာသားအချို့ အတွက်လည်း အကျိုးခံစားမှု ရရှိစေနိုင်ပါမည်။

(စ) စိုက်/မွေးထုတ်ကုန်များ စျေးကွက်မတည်ငြိမ်ခြင်းနှင့် အလေးတင်းတောင်းမှန်ကန်မှုမရှိခြင်း

စိုက်/မွေးထုတ်ကုန်ကြမ်းအလုံလောက် ထွက်ရှိသော်လည်းစျေးကွက်မတည်ငြိမ်ခြင်းနှင့် ပွဲရုံများမှ အလေးတင်း တောင်းမမှန်ခြင်းကြောင့် စိုက်/မွေးထုတ်ကုန်များ ရောင်းချရာတွင် တောင်သူများ အရှုံးပေါ်/အမြတ်နည်း/ ဝင်ငွေနည်း နေကြသည်။ အရေးယူမှု၊ ကြီးကြပ်မှုအားနည်းသည်။ စျေးကွက်တည်ငြိမ်ရေးနှင့် အလေးတင်းတောင်း မှန်ကန်ရေး အစိုးရမှ ကြီးကြပ် ဆောင်ရွက်ပေးရန်/ အရေးယူဆောင်ရွက်ပေးရန်။

(ဆ) ကျောင်းမြေပုံစံ ၁၀၅ အမြန် ဆုံးချထားပေးရန်။ မြစ်ကမ်းဘေးရွာများမြစ်ရေတိုက်စားမှုကြောင့် ကျေးရွာနှင့်စာသင်ကျောင်းများ မဖြစ်မနေရွှေ့ပြောင်းရာတွင် စာသင်ကျောင်းမြေ ပုံစံ ၁၀၅ လျှောက်ထားရာတွင် ကြုံကြာမှုများရှိသဖြင့် ရွာသူ/သား များ အခက်အခဲများစွာရှိသည်။ ကုန်ကျစရိတ်နှင့် အလုပ်ပျက်ကွက်မှုများ စွာရှိသည်။ ခွင့်ပြုချက်လျှောက်ထားရာတွင်သက်ဆိုင်ရာဌာနများအနေဖြင့် အရေးယူ ဆောင်ရွက်ပေးမှု၊ ဝန်ဆောင်မှု အားနည်းသည်။ ရွာသူ/သားများအနေဖြင့် ဗဟုသုတနည်းပါးသည်။ ရွာသူ/သားများ အနေဖြင့် အစိုးရဌာနဆိုင်ရာနှင့်ချိတ်ဆက်မှုအားနည်းသည်။ အစိုးရဌာနများ၏ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု၊ ဝန်ဆောင်မှု၊ တာဝန်ယူမှု၊ တာဝန်ခံမှုအား နည်းသည်။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းမှတဆင့် လွတ်တော်သို့ တင်ပြ၍ ကျောင်းမြေပုံစံ ၁၀၅ အမြန် ဆုံးချထားပေးရန်။

(ဈ) အစိုးရဌာနလစ်လပ်နေရာများတွင် ဒေသခံဘွဲ့ရ ပညာတတ်များအား ဦးစားပေးခန့်ထားပေးရန် ကျေးရွာ စာသင်ကျောင်းတွင်ပညာရေးဝန်ထမ်းပြည့်စုံလုံလောက်မှုမရှိ။ ပညာရေးဌာနမှလစ်လပ်နေရာများ အချိန်မီ ဖြည့်စွက်ခန့် ထားမှုမရှိ။ ဝန်ထမ်းဖွဲ့စည်းပုံအရ အင်အားရှိသည်။ကျောင်းသားအရေအတွက်များသည်။ အချိန်မီ ခန့်ထားခြင်းမရှိ။အချို့ဝန်ထမ်းများ မိမိတာဝန်ကျနေရာသို့ သွားရောက်တာဝန်ထမ်းဆောင်လိုခြင်းမရှိ။ ဝန်ထမ်းများကို ဖွဲ့စည်းပုံအင်အားအရ အချိန်မီ အမြန်ဆုံးဖြည့်စွက်ခန့်ထားပေးရာတွင် ဒေသခံဘွဲ့ရ ပညာတတ် များအား ဦးစားပေးခန့်ထား ပေးရန်။

(ဋ) ကျား/မ လုပ်အားခတန်းတူ ရရှိရေး၊ အမျိုးသမီးကာကွယ်သည့် ဥပဒေ ပြဋ္ဌါန်းပေးရန်နှင့်ပညာပေးဆောင်ရွက်ပေးရန်။

အလုပ်အမျိုးအစား၊အလုပ်လုပ်ချိန်၊ လုပ်အားစိုက်ထုတ်မှုနှင့် ပင်ပန်းမှုတူသော်လည်း ကျား/မနေ့စား လုပ်အားခတန်းတူမရရှိကြပါ။ ကျား/မ ခွဲခြားမှု အနည်းငယ်ရှိသည်။ ၄င်းအပြင် အမျိုးသမီးများလုံခြုံမှုနည်း

SAMPLE

နေသည်။ လက်ရှိအမျိုးသမီးကာကွယ်သည့် ဥပဒေသည်ထိရောက်မှု အားနည်းနေသေးသည်။ အမျိုးသမီးများအနေဖြင့် အတွေ့အကြုံ ဗဟုသုတနည်းသည်။ပညာတတ်နည်းပါးသည်။အဖွဲ့အစည်းများနှင့်လည်း ချိတ်ဆက်မှုမရှိ။ ထို့ကြောင့် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး စီမံကိန်းမှတဆင့် လွတ်တော်သို့ တင်ပြ၍ ကျား/မ လုပ်အားခတန်းတူရရှိရေး၊ အမျိုးသမီးကာကွယ်သည့် ဥပဒေပြဋ္ဌါန်း ပေးရန်နှင့် ပညာပေးဆောင်ရွက်ပေးရန်။

(၄) ရွေးဟောင်းယဉ်ကျေးမှုနယ်မြေအား ယူနက်စကိုအဖွဲ့ ဖြင့်ချိတ်ဆက်ပြီး ထိန်းသိမ်းရန်။ယဉ်ကျေးမှုမြှင့်တင်ပေးရန်။

ကျေးရွာသည် ရွေးဟောင်းယဉ်ကျေးမှု နယ်မြေအတွင်း ပါဝင်သည်။ ဟိုတယ်ခရီးသွားလုပ်ငန်းအတွက် သဘာဝအရင်းအမြစ်နှင့် ရွေးဟောင်းအမွေအနှစ်များ ကြွယ်ဝသည်။ ရွေးဟောင်းအမွေအနှစ်နှင့် ရွေးဟောင်းအဆောက်အဦးများ၊ ယဉ်ကျေးမှုအမွေအနှစ်များ၊ သဘာဝအရင်းအမြစ်များ(ရေပူစမ်း/ရှားပါး လင်းနို့ဂူ) စသည်တို့ကို ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်နိုင်မှုနှင့် ဖွံ့ဖြိုးမှုအားနည်းပြီး ပျက်စီးယိုယွင်းမှုများရှိနေသည်။ နိုင်ငံတော်အစိုးရ အနေဖြင့် ငွေအင်အားနည်းသောကြောင့် ထိန်းသိမ်းနိုင်မှုအားနည်း သည်။ ငွေအင်အားနည်းသည်။ ယူနက်စကို အဖွဲ့အစည်းရှိသည်။ ယူနက်စကိုအဖွဲ့၊ဟိုတယ်ခရီးသွား ဌာနများနှင့်ချိတ်ဆက်နိုင်မှုအားနည်းသည်။ ယူနက်စကိုအဖွဲ့နှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်၍ ရွေးဟောင်းယဉ်ကျေးမှုနယ်မြေအား ထိန်းသိမ်းရန်။ ယဉ်ကျေးမှုမြှင့်တင်ပေးရန်။

(၃) အများသုံး ဘတ်စ်ကားလိုင်းပြေးဆွဲပေးရန်

ကျွန်တော်တို့ကျေးရွာသည် တံတားဦးနှင့်မြို့သာလမ်းဘေးတွင်တည်ရှိပြီး တောင်ဘက်တွင်တည်ရှိသည်။ ဒေသထွက်ကုန်များ အလုံအလောက်နှင့် စျေးကွက်အလုံအလောက်ရှိသည်။ သွားလာရန်ကားလမ်းများလည်း ရှိသော်လည်းပုံမှန်ပြေးဆွဲသည် ယာဉ်လိုင်းများ မရှိသောကြောင့် စင်းလုံးငှါး၊ သို့ မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်ကား၊ ဆိုင်ကယ်ရှိသူ များသာ အဆင်ပြေသွားလာနိုင်သော်လည်း ဆင်းရဲနှင့် အဆင်းရဲဆုံးများအတွက် ပုံမှန်နှင့်အရေးပေါ်သွားလာရန် အဆင်မပြေကြပါ။

အများသုံး ဘတ်စ်ကားလိုင်းပြေးဆွဲပေးရန်။

၈။စီမံကိန်း၊ စီမံချက်များနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှု အချိန်ကာလ

စီမံချက်များသည် အကောင်အထည်ဖော်မည့်ဗျူဟာများကို လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုများအဖြစ် သဘောထားနားလည်နိုင်စေမည့် ဖော်ထုတ်ထားချက်များဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် စီမံချက်များသည် ငါးနှစ်တာစီမံချက်ကာလ အတွင်း ချမှတ်ထားသော ပန်းတိုင်များကိုရောက်ရှိရန် ပါဝင်ပေးမည့် ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းအကောင်အထည်ဖော်မှုဆိုင်ရာ အဓိကသော့ ချက်များ ဖြစ်သည်။

(က) နှစ်ပတ်လည်ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်

ကျေးရွာလူထုက ငါးနှစ်တာစီမခံချက်ကာလအတွက် ပြင်ဆင်ပြုစုကြသည့်ကာလက ဖော်ထုတ်၊ ဦးစားပေးတန်းစီခဲ့ကြသည့် စီမံချက်များသည် မည်သို့မျှ ပြည့်စုံမှုမရှိနိုင်ပါ။ ဤသည်မှာ ကျေးရွာလူထုသည် နှစ်နှစ်၊ သုံးနှစ်တာ ကာလ စီမံချက်များအတွက် မျှော်မှန်းရေးဆွဲ ထားနိုင်ကြသော်လည်း ငါးနှစ်တာကာလတစ်လျှောက်လုံးတွင် နောက်ထပ် ဆောင်ရွက်မည့် ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများကိုလည်း ဖော်ထုတ်သွားကြပါမည်။ သို့ပါသောကြောင့်ရေးဆွဲထားသည့် ငါးနှစ်တာ စီမံချက်သည် ပြင်းထန်သောသဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကဲ့သို့ ထိခိုက်စရာများမပေါ်ပေါက်ပါက အနည်းနှင့် အများဆိုသလို ပြောင်းလဲမှုမရှိနိုင်ပဲ နောက်ထပ် တိုးလာမည့် လုပ်ငန်းစီမံချက်များသာ

SAMPLE

ပါဝင်လာနိုင်ပါမည်။ ထို့ကြောင့် ငါးနှစ်တာကာလ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်၏ ဗျူဟာမြောက်မူဘောင်အတွင်း နှစ်ပတ်လည်ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်ကို ဆောင်ရွက် သွားကြပါမည်။

(ခ) ကဏ္ဍနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအမျိုးအစားကို အခြေခံ၍ စီမံချက်ကို အုပ်စုခွဲခြားခြင်း

စီမံကိန်း၊ စီမံချက်များကို စီမံချက်ဆိုင်ရာအချက်အလက်များကို စီစစ်စိတ်ဖြာနိုင်ရန် လုပ်ငန်းရပ်ဆိုင်ရာနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကို အခြေခံပြီး အုပ်စုခွဲသည်။ လုပ်ငန်းကဏ္ဍကို အခြေခံ၍စီမံကိန်းအုပ်စု သတ်မှတ်ခြင်း (Functional classification)ဖြင့် ဝန်ကြီးဌာနများ၊ ဦးစီးဌာနများအတွက် သက်ဆိုင်ရာလုပ်ငန်းများအလိုက် ဆောင်ရွက်ဘွယ်ရာများကို သိရှိနားလည်စေနိုင်သည်။ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအမျိုးအစားကိုအခြေခံ၍ အုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း (Economic classification)သည် စီမံချက်ကို အကဲဖြတ်ရာတွင် စီးပွါးရေးအကျိုးဖြစ်ထွန်းမှု နှင့် အကျိုးသက်ရောက်မှုဆိုင်ရာ ငွေလုံးငွေရင်းအသုံးစရိတ်၊ စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ရေး၊ လူသားချင်းဆိုင်ရာ ထောက်ပံ့မှုတို့ကို ခွဲခြားသိရှိစေရန် အထောက်အကူပြုသည်။

လုပ်ငန်းကဏ္ဍကို အခြေခံ၍ စီမံကိန်းအုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း*(Functional classification)*– ဝန်ကြီးဌာနများ၊ ဦးစီးဌာနများက ယင်းတို့၏လုပ်ငန်းတာဝန်များအလိုက်ဖော်ထုတ်ထားသော လုပ်ငန်းကဏ္ဍအပိုင်းအခြားများကို သိရှိစေနိုင်သည်။

ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအမျိုးအစားကိုအခြေခံ၍ စီမံကိန်းအုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း *(Economic classification)* တွင်သာမန် အသုံးစရိတ်၊ ငွေလုံးငွေရင်းအသုံးစရိတ်၊စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ရေးအသုံးစရိတ်၊ လူသားချင်းစာနာမှုဆို ငရာ အထောက် အပံ့တို့ ပါဝင်သည်။

(ဂ) ဦးစားပေးစီမံချက်များ

စီမံချက်များအလိုက် ဦးစားပေးအစီအစဉ်များကို ဇယားဖြင့်ဖော်ပြထားပါသည်။ ကျေးရွာလူထုသည် နှစ်သက်ရာ အမှတ်ပေးအဆင့်ခွဲခြင်းစနစ်ဖြင့် ရွာလုံးကျွတ်အစည်းအဝေးတွင် စီမံချက်များ ဦးစားပေးအစီအစဉ်ကို ဖော်ထုတ် ထားပါသည်။ တချို့စီမံချက်များကို ရေးဆွဲရာတွင် မြို့နယ်အဆင့် ဌာနဆိုင်ရာအဖွဲ့များအစည်းများနှင့် အခြားအေဂျင်စီများ ထံမှ နည်းပညာ အကူအညီများရရှိရန်လည်း လိုအပ်ပါသည်။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစည်းအဝေးတွင် သဘောတူသတ်မှတ် ထားသော ဦးစားပေးစီမံချက်လုပ်ငန်းများမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ပါသည်။

ဦးစားပေးစီမံချက်များ

ကဏ္ဍ/ကဏ္ဍခွဲ	စီမံချက်	ရမှတ်ပေါင်း	ဦးစားပေးအဆင့်	ဖော်ပြချက်	မှတ်ချက်
<u>စီမံအုပ်ချုပ်မှုစနစ်ကဏ္ဍ</u>					
	<u>၁။ အဖွဲ့အစည်းဖွဲ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး</u> **<u>ဆိုင်ရာစွမ်းရည်မြှင့်တင်ပေးမှု</u>**	၅၀	၇	၁.ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနနှင့်အခြားအထောက် အကူပြုကော်မတီများစနစ်တကျဖွဲ့စည်းခြင်း ၂. အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှုသင်တန်း ၃. စာရင်းနှင့်မှတ်တမ်းရေးနည်းသင်တန်း၊	ကျေးလက်ဦးစီး

SAMPLE

			၄. ခေါင်းဆောင်မှုသင်တန်း၊ ၅. လေ့လာရေးခရီး၊ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကန်များပြုပြင်ပေးခြင်း၊ ၇. တစ်ဖက်ဆည်ကန်ဆောက်လုပ်ခြင်း၊	
စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍ				
၂။ စိုက်ပျိုးရေ ရရှိရေး	၆၉	၃	၈. စက်အဝီစိတွင်း တူးဖေါ် ခြင်း၊ ၉. ရေစုပ်စက်ဖြင့်တပိုင်တနိုင်ရေတင်စိုက်ပျိုးခြင်း၊ ၁၀. ရေစုပ်စက်အရစ်ကျရောင်းချခြင်း၊	ဆည်မြောင်း ဦးစီးဌာန။ ကုမ္ပဏီများ
၃။ သီးနှံအထွက်တိုး	၄၁	၅	၁၁. မျိုးကောင်းမျိုးသန့်ရရှိရေး၊ ၁၂.လယ်ယာသုံးစက်ကရိယာများအရစ်ကျရောင်းချပေးခြင်း၊ ၁၃. နှစ်ရှည်ပင်စိုက်ပျိုးခြင်း၊ ၁၄. နှစ်ရှည်ချေးငွေ စနစ်တကျထူထောင်ခြင်း၊ ၁၆. တောင်ယာမြေများတွင် အဝီစိတွင်းတူးပေးခြင်း၊	စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန
၄။ စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာ	၃၈	၈	၁၇. မြေဆီလွှာပြုပြင်ထိန်းသိမ်းနည်းသင်တန်း၊ ၁၈. သဘာဝမြေဆွေးပြုလုပ်နည်းသင်တန်း (တီမြေဆွေး။ အီအမ် ဘိုကာရှီ စသည်)၊ ၁၉. ဘက်စုံပိုးမွှားကာကွယ်နည်းသင်တန်း၊ ၂၀. တောင်သူပညာပေးစခန်းဖွင့်လှစ်ခြင်း၊ ၂၁. အခြေခံ လယ်ယာမြေ ဥပဒေ ပညာသင်တန်း၊ ၂၂. သစ်စိမ်းမြေသြဇာပြုလုပ်နည်း၊ ၂၃. ကိုင်းကူးကိုင်းဆက်သင်တန်း၊ ၂၄. သီးနှံလှည့်စိုက်ပျိုးနည်းသင်တန်း၊	စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန
မွေးမြူရေးကဏ္ဍ				
၅။ မွေးမြူရေးတိုးမြှင့်ခြင်း	၄၄	၂	၂၅.ဆင်းရဲဆုံးမိသားစုများတစ်ပိုင်တစ်နိုင်မွေးမြရေး၊ ၂၆.ကုန်းမြေလွတ်ပေါ်၍ကြက်မွေးမြူရေးတိုးချဲ့ခြင်း၊ ဝက်မွေးမြူရေး၊ငုံးမွေးမြူရေးထူထောင်ပေးခြင်း၊	တိမွေးကုဦးစီးဌာန၊ ငါးလုပ်ငန်း ဦးစီးဌာန
၆။ မွေးမြူရေးနည်းပညာ	၃၅	၃	၂၇. တိမွေးကုသင်တန်း၊ ၂၈. ကြက်မွေးမြူရေးသင်တန်း၊ ၂၉. ငုံးမွေးမြူရေးသင်တန်း၊	တိမွေး ကုဦး စီး ဌာန
စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ် သော ဝင်ငွေရ လုပ်ငန်း များကဏ္ဍ				
၇။အသက်မွေးဝမ်းလုပ်ငန်းများ တိုးမြှင့်ခြင်း	၅၈	၅	၃၀. သုံးဘီးတက္ကစီထူထောင်ခြင်း၊ ၃၁. တပိုင်တနိုင်လက်မှုပညာထူထောင်ခြင်း၊ ၃၂. ခေတ်မီလက်သမား၊ ပန်းရံပစ္စည်းများထူထောင်ခြင်း	

SAMPLE

			၃၃. ခေတ်မီစက်ချုပ်/အလှပြင်ပစ္စည်းများထူထောင်ခြင်း ၃၄. ဌာနဆိုင်ရာဝန်ထမ်းများလစ်လပ်နေရာတွင် ဒေသခံ ဘွဲ့ရပညာတက်များအား ဦးစားပေးခန့်ထားပေးရန်၊	
	<u>၈။ အသက်မွေးဝမ်းနည်းပညာ</u>	၃၀	၆	၃၅. သစ်သီးယိုစုံလုပ်ငန်းသင်တန်း၊ ၃၆. စက်ချုပ်သင်တန်းနှင့်အိမ်တွင်းလက်မှုသင်တန်း၊ ၃၇. မုန့်မျိုးစုံလုပ်ငန်းသင်တန်း၊ ၃၈. လက်သမား၊ပန်းရံသင်တန်း၊ ၃၉. စက်ပြင်သင်တန်း၊ ၄၀. မြေဩဇာလုပ်နည်းသင်တန်း၊	ကျေးလက်နှင့် အသက်မွေးဦးစီးဌာန
<u>ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှုကဏ္ဍ</u>				
	<u>၉။ ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှု</u>	၅၄	၃	၄၁. မြစိမ်းရောင်စီမံကိန်း ၄၂. နှစ်ရှည်ချေးငွေစနစ် ၄၃. ဆင်းရဲသားများအတွက် ရံပုံငွေထူထောင်ခြင်း (ငွေစု/ ငွေချေးစနစ်ထူထောင်ခြင်း)	ကျေးလက်
<u>ပညာရေးကဏ္ဍ</u>				
	<u>၁၀။ပညာရေးမြှင့်တင်ခြင်း</u>	၆၀	**၆**	၄၄. ကျောင်းဆောင်အသစ်ဆောက်လုပ်ခြင်း၊ တိုးချဲ့ခြင်း၊ ၄၅. စာကြည့်တိုက်ထူထောင်ပေးခြင်း၊ ၄၆. ယင်လုံအိမ်သာလုံလောက်အောင် တည်ဆောက်ပေးခြင်း၊ ၄၇. KGကျောင်းဆောင် သီးသန့်တည်ဆောက်ခြင်း၊ ၄၈. ကျောင်းဘောလုံးကွင်းထူထောင်ပေးခြင်း၊	ပညာရေးဦးစီးဌာန
<u>ကျန်းမာရေးကဏ္ဍ</u>				
	<u>၁၁။ ကျန်းမာရေးအဆောက်အဦးများ မြှင့်တင်ခြင်း</u>	၇၂	၇	၄၉. ဆေးခန်းဆောက်လုပ်ခြင်း၊ ၅၀. ဆေးခန်းပရိဘောဂထူထောင်ပေးခြင်း၊ ၅၁. လူနာတင်အရေးပေါ်ကားထူထောင်ပေးခြင်း၊ ၅၂. ကျွမ်းကျင်သားဖွားဆရာမများချထားခြင်း၊ ၅၃. အခြေခံမရှိမဖြစ် အိမ်သုံးဆေးဆိုင်ထူထောင်ခြင်း၊ ၅၄. တိုင်းရင်းဆေးသင်တန်းခေါ်ဆောင်ခြင်း၊ ၅၅. ဆေးခန်းဖွင့်ခြင်း၊	အားကစားနှင့် ကျန်းမာရေးဦးစီးဌာန
	<u>၁၂။ ကျန်းမာရေးနည်းပညာ</u>	၂၈	၄	၅၆. အရံသားဖွားသင်တန်း၊ ၅၇. အခြေခံကျန်းမာရေးသင်တန်း ၅၈. တိုင်းရင်းဆေးသင်တန်း ၅၉. ကျန်းမာရေးပညာပေးသင်တန်း	အားကစားနှင့် ကျန်းမာရေးဦးစီးဌာန

SAMPLE

ရေနှင့်သန့်ရှင်းရေးကဏ္ဍ

<u>၁၃။ သောက်ရေသန့် ရှင်းရေး</u>	၆၅	၂	၆၀. ကျေးရွာသောက်ရေသန့် ရရှိရေး ၆၁. ဆင်းရဲသားများယင်လုံအိမ်သာ ဆောက်ခြင်း	
လူငယ်၊ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် အားကစားကဏ္ဍ				
<u>၁၄။ လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး</u>	၂၂	၁၄	**အသက်မွေးဝမ်း ကျောင်းသင် တန်းများ ဖွင့်လှစ်ခြင်း၊** ၆၂. အင်္ဂလိပ်စာသင်တန်း၊ ၆၃. ကွန်ပျူတာသင်တန်း၊ ၆၄. တိုင်းဒေသကြီးလူငယ်ဖိုရမ်များနှင့် ချိတ်ဆက်လှုပ်ရှာခြင်း၊	
			လူငယ်များ လုံခြုံမှု ၆၅. ယဉ်စည်းကမ်း၊ လမ်းစည်းကမ်း သင်တန်း၊ ၆၆. လူကုန်ကူးကာကွယ်တားဆီးရေး သင်တန်း၊ ၆၇. အမျိုးသမီးကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှု သင်တန်း၊ ၆၈. လူငယ်များကိုယ်ခံပညာ သင်တန်း၊ ၆၉. မူးယစ်ဆေးအသိပညာပေး သင်တန်း၊	
			လူငယ်များလေ့လာသင်ယူမှု မြှင့်တင်ရေး ၇၀. နှစ်စဉ် စာပေဟောပြောပွဲကျင်းပခြင်း၊ ၇၁. ခေတ်မီအင်တာနက်စာကြည့်တိုက်ထူထောင်ခြင်း၊	
			ရိုးရာယဉ်ကျေးမှုထိန်းသိမ်းရေးနှင့်မြှင့်တင်ရေး ၇၂. ရိုးရာ/ခေတ်ပေါ်တီးဝိုင်းထူ ထောင်ပေးခြင်း	
			လူငယ်များ ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့များတွင်မျှတ၊ တက်ကြွစွာ ပါဝင်လာစေရေး ၇၃. ကော်မတီဖွဲ့စည်းရာတွင် လူငယ်များအချိုးကျ ပါဝင် ဖွဲ့စည်းပေးခြင်း၊	
			လူငယ်များအားကစားမြှင့်တင်ခြင်း ၇၄. အားကစားကွင်းနှင့်အားကစားပစ္စည်များနှင့် ကိုယ်ကာယအလှလေ့ကျင့်ပစ္စည်းများ ၇၅. နှစ်စဉ်ပြေးခုန်ပစ်နှင့် အားကစားပြိုင်ပွဲများ ကျင်းပခြင်း (ကျေးရွာအဆင့်၊ ကျေးရွာအုပ်စုအဆင့်၊ မြို့နယ်အဆင့်၊ တိုင်းအဆင့် စသည်)	အားကစားနှင့် ကျန်းမာရေးဦးစီးဌာန
<u>ကျေးရွာအတွင်းရှိ အခြေခံအဆောက်အဦးများ</u>				
<u>၁၅။ ကျေးရွာလမ်းတံတား</u>	၈၀	၃	၇၆. ရွာချင်းဆက်ကျောက်ချောလမ်း ခင်းခြင်း၊ ၇၇. ရွာတွင်းကျောက်ချောလမ်းခင်းခြင်း၊ ၇၈. ကုန်ထုန်လမ်းပြုပြင်ခြင်း၊	ကျေးလက် ဦးစီး
<u>၁၆။ ကျေးရွာမီးလင်းရေး</u>	၇၅	၁	၇၉. ကျေးရွာမီးလင်းရေး၊	ကျေးလက်

SAMPLE

သဘာဝပါတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးနှင့် ဘေးအန္တရာယ်လျှော့ချခြင်းကဏ္ဍ				
	<u>၁၇။</u> <u>သဘာဝဘေးလျှော့ချရေး</u>	၂၅	၃	၈၀. မီးသတ်ရေကန်နှင့် လက်ဆွဲမီးသတ်စက် ထူထောင်ခြင်း ၊ ၈၁. အရံမီးသတ်စနစ်တကျဖွဲ့စည်းခြင်း၊ ၈၂. သဘာဝဘေးအန္တရာယ် လျှော့ချရေးသင်တန်း၊	
မူဝါဒများ				
	၁၈။ ဒေသ၏လိုအပ်ချက် မူဝါဒများကို လွှတ်တော်သို့ တင်ပြခြင်း	၂၀	၄	၈၃. မြေယာကော်မတီစနစ်တကျ ဖွဲ့စည်းပေးရန် ၊ ၈၄. ပုံစံ ၇ ကို စနစ်တကျ ကွင်းဆင်းဆောင်ရွက်ပေးရန်၊ ၈၅. အစိုးရဌာနလစ်လပ်နေရာများအား ဒေသခံ ဘွဲ့ရပညာတတ်များအား ဦးစားပေးခန့်ထားပေးရန်၊ ၈၆. ကျား/မလုပ်အားခတန်းတူရရှိရေးအမျိုးသမီး ကာကွယ်သည့် ဥ ပဒေ ပြဋ္ဌါန်းပေးရန်နှင့် ပညာပေးဆောင်ရွက်ပေးရန်၊	လွှတ်တော် သို့ တင်ပြရန်။

(ဃ) အကောင်အထည်ဖော်မည့် အချိန်ကာလ

အောက်ပါဇယားတွင် လုပ်ငန်းစတင်ရန်၊ ပြီးဆုံးရန် ခန့်မှန်းဖော်ပြထားသည့်ဦးစားပေးစီမံချက်များ၏ အချိန်ဇယားကို ဖော်ပြထားပါသည်။ ဤအစီအစဉ်ကို နှစ်အလိုက် လိုအပ်သလို ဖြည့်စွက်ပြင်ဆင်ပြီး နှစ်ပတ်လည်ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး စီမံချက်ရေးဆွဲရာတွင်လည်း ထည့်သွင်းပေးမည်။

စီမံချက်	အဆင့်	၂၀၁၇	၂၀၁၈	၂၀၁၉	၂၀၂၀	၂၀၂၁
၁။ ကျေးရွာအဖွဲ့အစည်း များ စွမ်း ရည်မြှင့်တင်ရေး	၉	✓				
၂။ စိုက်ပျိုးရေ ရရှိရေး	၄	✓	✓	✓	✓	✓
၃။ သီးနှံအထွက်တိုး	၁၁	✓				
၄။ စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာ	၁၂	✓	✓	✓		
၅။ မွေးမြူရေးတိုးမြှင့်ခြင်း	၁၀	✓				
၆။ မွေးမြူရေးနည်းပညာ	၁၃	✓	✓	✓		
၇။ အသက်မွေးဝမ်းလုပ်ငန်းများတိုးမြှင့်ခြင်း	၇	✓	✓			
၈။ အသက်မွေးဝမ်းနည်း ပညာ	၁၄	✓	✓	✓	✓	
၉။ ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဝန် ဆောင်မှု	၈	✓	✓			
၁၀။ ပညာရေးမြှင့်တင်ခြင်း	၆	✓	✓	✓		
၁၁။ ကျန်းမာရေးအ ဆောက်အဦးများ မြှင့်တင်ခြင်း	၃		✓	✓	✓	✓
၁၂။ ကျန်းမာရေးနည်းပညာ	၁၅		✓	✓		
၁၃။ သောက်ရေသန့်	၅		✓	✓	✓	
၁၄။ လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး	၁၇	✓	✓			
၁၅။ ကျေးရွာလမ်းတံတား	၁	✓	✓	✓		
၁၆။ ကျေးရွာမီးလင်းရေး	၂	✓	✓	✓	✓	✓
၁၇။ သဘာဝဘေးလျှော့ချရေး	၁၆	✓	✓	✓	✓	✓
၁၈။ ဒေသ၏လိုအပ်ချက် မူဝါဒများကို လွှတ်တော်သို့ တင်ပြခြင်း	၁၈	✓	✓	✓	✓	✓

SAMPLE

၉။ ဘတ်ဂျက်နှင့်ငွေကြေးဆိုင်ရာအစီအစဉ်

အောက်ပါဇယားတွင် ဖေါ်ပြထားသောစီမံချက်အလိုက် ဘတ်ဂျက်ပမာဏများသည် ရည်ညွှန်းနမူနာ (indicative) အဖြစ်ကိုးကားရန် ပမာဏသာဖြစ်ပါသည်။ အမှန်တကယ် လိုအပ်သော ဘတ်ဂျက် ပမာဏတွက်ချက်နိုင်ရန် အသေးစိတ်ဆက်လက်၍ ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်ပါသည်။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မီတီသည် တချို့စီမံချက်များကို ရေးဆွဲရာတွင် မြို့နယ်အဆင့်ဌာနဆိုင်ရာအဖွဲ့များအစည်းများနှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့်လုပ်ငန်းများထံမှဘတ်ဂျက်အပါအဝင် စီမံချက်ပြုစုရေးဆွဲရေး အကူအညီများရရှိရန်လည်း လိုအပ်ပါသည်။ ဖေါ်ပြထားသော ရည်ညွှန်းဘတ်ဂျက်ပမာဏတွင် ကျေးရွာလူထု၏ ငွေသားမဟုတ်သော ထည့်ဝင်မှုများကို ထည့်သွင်းဖေါ်ပြထားခြင်း မရှိပါ။(ငွေသားမဟုတ်သောထည့်ဝင်မှု၊ ဥပမာလုပ်အား၊သဲ၊ကျောက်၊ ပစ္စည်းကိရိယာ၊အချိန် စသည်)

စီမံချက်ဘတ်ဂျက်

စဉ်	စီမံချက်	ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအရအုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း(ကျပ်)				
		ရန်ပုံငွေ (သိန်း)	သာမန်အသုံးစရိတ်	ငွေလုံးငွေရင်းအသုံးစရိတ်	စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ရေး	လူသားချင်းစာနာမှုဆိုင်ရာထောက်ပံ့မှု
၁	ကျေးရွာအဖွဲ့အစည်းများစွမ်းရည်မြှင့်တင်ရေး				√	
၂	စိုက်ပျိုးရေ ရရှိရေး			√		
၃	သီးနှံအထွက်တိုး			√		
၄	စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာ				√	
၅	မွေးမြူရေးတိုးမြှင့်ခြင်း				√	
၆	မွေးမြူရေးနည်းပညာ				√	
၇	အသက်မွေးဝမ်းလုပ်ငန်းများတိုးမြှင့်ခြင်း			√		
၈	အသက်မွေးဝမ်းနည်း ပညာ				√	
၉	ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဝန် ဆောင်မှု			√		
၁၀	ပညာရေးမြှင့်တင်ခြင်း			√		
၁၁	ကျန်းမာရေးအဆောက်အဦးများမြှင့်တင်ခြင်း			√		
၁၂	ကျန်းမာရေးနည်းပညာ				√	
၁၃	သောက်ရေသန့်			√		
၁၄	လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး			√		
၁၅	ကျေးရွာလမ်းတံတား			√		
၁၆	ကျေးရွာမီးလင်းရေး			√		
၁၇	သဘာဝဘေးလျော့ချရေး					√
၁၈	ဒေသ၏လိုအပ်ချက် မူဝါဒများကို လွှတ်တော်သို့ တင်ပြခြင်း		√			

SAMPLE

၁၀။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများအကောင်အထည်ဖော်မည့် နည်းလမ်းနှင့် အစီအစဉ်များ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကိုကျေးရွာလူထုကဦးဆောင်အကောင်ထည်ဖော်မည်ဖြစ်သဖြင့်လုပ်ငန်းအောင်မြင်ရေး နှင့် ရည်မှန်းချက်များသို့ ရောက်ရှိရေးမှာကျေးရွာတွင်တာဝန်ရှိပါသည်။

(၁၀-၁) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၏ အခန်းကဏ္ဍ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်တွင် ပါဝင်သောစီမံကိန်းလုပ်ငန်းများကိုအထိရောက် ဆုံးအကောင်အထည်ဖော်ရန် တာဝန်မှာ ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာလူထု၏တာဝန် ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီသည် ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းရေးနှင့် စီမံခန့်ခွဲရေးတာဝန်ကိုအဓိကယူပါမည်။ အဖွဲ့အစည်းအသီးသီး၊ကော်မတီအသီးသီးအား တာဝန်များခွဲဝေအပ်နှင်း၍ သက်ဆိုင်ရာစီမံကိန်းများဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ဦးဆောင်ပါမည်။ ဥပမာ-မိဘဆရာအသင်း သည်ကျေးရွာမူလတန်းကျောင်း၏ ပညာရေးအရည်အသွေးကောင်းမွန်တိုးတက်ရန် တာဝန်ယူဆောင်ရွက်စေ၍ လယ်သမားအဖွဲ့က ကျေးရွာလယ်ယာကုန်ထုတ် လမ်းအဆင့်မြှင့်ခြင်းလုပ်ငန်းကို တာဝန်ယူဆောင်ရွက် စေခြင်းဖြစ်ပါသည်။

(၁၀-၂) ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်း

ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာကော်မတီအဖွဲ့များကဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများအကောင် အထည်ဖော်ရာတွင် ဦးဆောင်စီမံခန့်ခွဲမှု တာဝန်ယူဆောင်ရွက် သော်လည်းအခြားသော ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်အဖွဲ့များကိုလည်း ရှာဖွေဆက်သွယ်ပူးပေါင်းရန်လိုပါမည်။ ကျွန်ုပ်တို့ ကိုယ်တိုင်မတတ်နိုင်သောအကူအညီများရယူဆောင် ရွက်ရန်ဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာ-မိဘဆရာအသင်းသည် မူလတန်းပညာရေးသင်ကြားမှု အရည်အသွေးတိုးတက်ရေးဆောင်ရွက်ရန် မြို့နယ်ပညာရေးဌာနနှင့် ချိတ်ဆက်ညှိနှိုင်း ဆောင်ရွက်ရပါမည်။ လယ်သမားအဖွဲ့အစည်းကလည်း လယ်ယာကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းအထောက် အကူပြုလမ်း အဆင့်မြှင့်တင်ရန် မြို့နယ်ဆောက်လုပ်ရေးဌာနနှင့်ဆက်သွယ်၍ အင်ဂျင်နီယာဒီဇိုင်းပုံစံနှင့် တွက်ချက်မှုဆိုင်ရာ အကူအညီများရယူရပါမည်။

(၁၀-၃) ကန်ထရိုက်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများ

စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများ၏ အသေးစိပ်လုပ်ငန်းအမျိုးအစားဖော်ပြချက်တွင် တင်ဒါခေါ်ယူ ဆောင်ရွက်ရမည့် ကိစ္စများကို လည်းတွေ့ရပါမည်။ ဤလုပ်ငန်းအမျိုးအစားများအတွက် အောက်ပါအဖွဲ့အစည်း/ပုဂ္ဂိုလ်များ၏ ပါဝင်မှုမှာ အမှန်ပင် လိုအပ်ပါမည်။ဆောက်လုပ်ရေး၊ ကြီးကြပ်ရေးစသည့် လုပ်ငန်းများအတွက် ကန်ထရိုက်များစိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေး စသည့် သင်တန်းများအတွက် နည်းပညာဆိုင်ရာနှင့် စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် အဖွဲ့များ (နိုင်ငံတကာဖွံ့ဖြိုးမှုအဖွဲ့အစည်းများ၊ ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများ၊ ပုဂ္ဂလိက အဖွဲ့ အစည်များ၊ လူထုအဖွဲ့ အစည်းများ) ကန်ထရိုက်နှင့်ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့်အဖွဲ့အစည်းများက စီမံကိန်းလုပ်ငန်းတွင် ဖေါ်ပြထားသော သတ်သတ် မှတ်မှတ်ကိစ္စများကိုသာ ကြီးကြပ်မှုပေးမည်ဖြစ်ပြီးလုပ်ငန်းတစ်ခုလုံးလွှမ်းခြုံကြီးကြပ်ရန်တာဝန်မှာ ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာ ဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီကတာဝန်ပေးထားသောအဖွဲ့၏ တာဝန်သာဖြစ်ပါသည်။ အချို့ကိစ္စများတွင် ကြီးကြပ်ရေးတာဝန်မှာ မြို့နယ်သက်ဆိုင်ရာဦးစီးဌာနက တာဝန်ယူပါမည်။ ဤကိစ္စမျိုးတွင် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီသည် တာဝန်ပေးထားသော ကော်မတီကိုဦးဆောင်၍ မြို့နယ်ဌာနဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများနှင့်နီးနီးကပ်ကပ် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ပါမည်။

SAMPLE

၁၀.၄ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများလည်ပတ်ရန်နှင့် ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရန်အတွက် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ အစီအစဉ်များနှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာအစီအမံများ

ကျွန်ုပ်တို့ကော်မတီအနေဖြင့် လုပ်ငန်းတစ်ခုချင်းစီအတွက် ရေရှည်တည်တံ့ရေးအစီအစဉ်များ ထားရှိမည်။ ဥပမာအားဖြင့် တံတားဆောက်လုပ်ခြင်းလုပ်ငန်းတွင် အသုံးပြုသူများထံမှ အသုံးပြုခကောက်ခံခြင်း၊ စေတနာ အလျောက် ထည့်ဝင်လိုသူများထံမှ အလှူငွေကောက်ခံခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်မည်။ ထို့အပြင် တံတားပေါ်ဖြတ်သန်း သွားလာသယ်ယူမည့်ပစ္စည်းများ၏ပမာဏကို ကန့်သတ်ခြင်းကဲ့သို့သော စည်းကမ်းများ သတ်မှတ်မည်။

ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများရေရှည်တည်တံ့ရေးအတွက် လုပ်ငန်းအလိုက် သက်ဆိုင်ရာကော်မတီ၊ အဖွဲ့အား တာဝန် အပ်နှင်းဆောင်ရွက်မည်ဖြစ်ပါသည်။ဥပမာအားဖြင့် တံတားပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေးအတွက် လမ်း ကော်မတီ၊ စာသင်ကျောင်း ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေးအတွက် မိဘဆရာအသင်းစသည်ဖြင့် ဆောင်ရွက်ပါမည်။

၁၁။ စီမံကိန်းအားစဉ်ဆက်မပြတ်လေ့လာဆန်းစစ်ခြင်းနှင့် အကဲဖြတ်သုံးသပ်ခြင်း

ကျွန်ုပ်တို့၏ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ် အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် တိုးတက်မှု အခြေအနေ များအား စနစ်တကျကြီးကြပ်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ကြပါမည်။ အစကနဦး၌ ကြီးကြပ်စစ်ဆေး အကဲဖြတ်ခြင်းလုပ်ငန်းကို ရိုးရှင်းလွယ်ကူသောနည်းလမ်းများဖြင့် ဆောင်ရွက်ပါမည်။ သို့မှသာရည်ရွယ်သည့်အတိုင်း ကြီးကြပ်စစ်ဆေး အကဲဖြတ်သည့် လုပ်ငန်းကိုပြီးမြောက်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင် ပါလိမ့်မည်။

လူထုဗဟိုပြု၍ အားလုံးပူးပေါင်းပါဝင်သောကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ် အကောင်အထည်ဖော် သောနည်းလမ်းကို လက်ကိုင်ကျင့်သုံးသည့်အလျောက် ကျွန်ုပ်တို့သည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး လုပ်ငန်းများကို ကြီးကြပ်စစ်ဆေးသုံးသပ်ရာတွင် ကျေးရွာအတွင်းရှိအဖွဲ့အစည်းများ ၊ အိမ်ထောင်စုများ တက်ကြွစွာ အတူပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ရန် ဆောင်ရွက်ပါမည်။ ဤသို့ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် သင့်တော်သော အဖွဲ့အစည်းစနစ်၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်း များတည်ဆောက်ပါမည်။

(၁၁-၁) ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်း(Monitoring)

အထူးသဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့သည် ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်၏ လုပ်ငန်းပိုင်း ဆိုင်ရာတိုးတက်မှု (physical progress) နှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာတိုးတက်မှု(financial progress) တို့ကိုစနစ်တကျ ကြီးကြပ် စစ်ဆေးပါမည်။ ၄င်းစစ်ဆေးခြင်းကို (၃)လပတ် အစီအစဉ်ဖြင့် ဆောင်ရွက်ပါမည်။ ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်း လုပ်ငန်းကို ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၏ စီစဉ်မှုဖြင့် သက်ဆိုင်ရာစီမံကိန်းလုပ်ငန်း အလိုက် တာဝန်ယူဆောင်ရွက်နေသော အဖွဲ့အသီးသီး၊ ကော်မတီအသီးသီး တို့က မိမိတို့ တာဝန်ကျရာကဏ္ဍအလိုက် စစ်ဆေးသုံးသပ်ပါမည်။

အဖွဲ့အသီးသီး၊ကော်မတီအသီးသီးသည် မိမိတို့၏ စီမံကိန်းဆိုင်ရာ ကနဦးသတင်းအချက် အလက်များ (Baseline) ရရှိအောင် ဆောင်ရွက်ကြပါမည်။ယင်းအခြေခံသတင်းအချက်အလက်များသည် စီမံကိန်း၏ တိုးတက်မှုကိုတိုင်းတာမည့် အညွှန်းကိန်း (indicator)များဖြစ်ပါမည်။ (၃)လပတ် ကုန်ဆုံးချိန်တိုင်းတွင် ကော်မတီနှင့် အဖွဲ့အသီးသီးသည် ၄င်းတို့၏ ကြီးကြပ်စစ်ဆေးတွေ့ရှိမှု အစီရင်ခံစာ(monitoring report)ကိုရွာလူထုအစည်းအဝေး၌ အစီရင်ခံတင်ပြပါမည်။ ဆက်လက် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရမည့်

SAMPLE

ကိစ္စများကိုကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးမှုကော်မတီမှ ဦးဆောင်ပါမည်။ (၃)လပတ် ကြီးကြပ် စစ်ဆေးမှုအစီရင်ခံစာသည် အောက်ပါအချက်များအပေါ် ဦးတည်ပါမည်။

(က) လုပ်ငန်းပိုင်းဆိုင်ရာတိုးတက်မှု(Physical progress)

စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများလုပ်ငန်းပိုင်းတိုးတက်မှုနှင့် ပြီးမြောက်မှုအတိုင်းအတာအကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ကြုံတွေ့ရသော အခက်အခဲအဟန့်အတားများနှင့် ပြုပြင်သင့်သော အဆိုပြုချက်များ၊ပြုပြင်ပြောင်းလဲဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်သောဖွံ့ဖြိုးရေးဗျူဟာနှင့်စီမံကိန်းများ၊

(ခ) ငွေကြေးဆိုင်ရာတိုးတက်မှု(Financial progress)

ငွေသားနှင့်ငွေသားမဟုတ်သောအရင်းအနှီးလိုအပ်ချက်များစုစည်းပြီးစီးမှု(မူလလျာထားချက်နှင့်နှိုင်းယှဉ်၍)၊(၃) လပတ် ကုန်တွင်ရှိသောငွေသားနှင့် အခြားပစ္စည်းလက်ကျန်၊ ငွေသားနှင့်ငွေသားမဟုတ်သောအရင်းအမြစ်များစုဆောင်းရာတွင် ကြုံတွေ့နေရသောအခက်အခဲများ၊ပြဿနာများ၊ ငွေကြေးစုဆောင်းပြင်ဆင်မှုတိုးတက်ရန် အဆိုပြုနည်းလမ်းများ၊ ကျေးရွာ ဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီသည်(၃)လပတ်ကြီးကြပ်စစ်ဆေးမှုအစီရင်ခံစာအနှစ်ချုပ်ကိုပြုစုပြင်ဆင်ပြီး သက်ဆိုင်ရာ ကျေးရွာအုပ်စု ဥက္ကဋ္ဌနှင့် သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်ဦးစီးဌာနများသို့ အစီရင်ခံပေးပို့ပါမည်။ အစီရင်ခံစာသည် စာမျက်နှာ ၂ မျက်နှာ ၊ ၃ မျက်နှာခန့်ပါဝင်၍ အောက်ပါအချက်များကို အဓိကထားဖော်ပြပါမည်။ ၄င်းအစီရင်ခံစာတွင် အခက်အခဲနှင့် ရင်ဆိုင်ကျော်လွှားမှုများ၊ ကျေးရွာသူ/သားများ ပြုပြင်ပြောင်းလဲဆောင်ရွက်မည့်အစီအစဉ်များ၊ လိုအပ်သော အကူအညီ အထောက် အပံ့များ စသည်တို့ ပါဝင်ပါမည်။

(၁၁-၂) နှစ်ပတ်လည်ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်အကဲဖြတ်ပွဲ

စီမံကိန်းကာလနှစ်တစ်နှစ်ကုန်ဆုံးချိန်တွင် စီမံကိန်း၏ တိုးတက်မှုအခြေအနေကို ဘက်စုံ ရှုထောင့်မှ ပြန်လည်သုံးသပ် အကဲဖြတ်ကြပါမည်။ ဤနှစ်ပတ်လည် သုံးသပ်တွေ့ဆုံပွဲ၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ကျွန်တို့ ဆောင်ရွက်သောကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ၏ တိုးတက်မှုအခြေအနေများကို အောက်ပါ အဖွဲ့အစည်း/ပုဂ္ဂိုလ်များအား ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာက ဖိတ်ကြားအသိပေးတင်ပြနိုင်သော အခွင့်အလမ်းဖန်တီးနိုင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ ဖိတ်ကြားမည့်အဖွဲ့အစည်း များမှာ-ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့၊ မြို့နယ်အုပ်ချုပ်ရေးနှင့်အခြားသက်ဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများ(ငွေကြေးထည့်ဝင် သူများ ၊ပုဂ္ဂလိက လုပ်ငန်းရှင်များ)၊သတင်းမီဒီယာများ၊ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများ စသည်တို့ဖြစ်ပါသည်။

နှစ်ပတ်လည်သုံးသပ်ပွဲမှ ကျွန်ုပ်တို့၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် အခြားပါဝင် သက်ဆိုင်သူများထံမှ အကြံပြုချက်၊ သုံးသပ်ချက်များရယူနိုင်သောအခွင့်အလမ်းကိုလည်း ရရှိပါမည်။ဤအကြံပြုချက်များဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့၏ ဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်ကိုပြန်လည်ပြုပြင် ဆောင်ရွက်နိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

နောက်ဆက်တွဲ (၁)

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အထောက်အကူပြု ဇယားများ

(၁) ကျေးရွာ လူမှုစီးပွားရေး အခြေအနေ

(၁.၁) လူဦးရေနှင့် လူဦးရေဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ

SAMPLE

ဇယား (၁) လူဦးရေနှင့် လူဦးရေဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ

အသက်အုပ်စု		**ကျား**	**မ**	**စုစုပေါင်း**	**စုစုပေါင်း၏%**
၁ နှစ်အောက်	နို့စို့အရွယ်	၄	၁၀	၁၂	၂%
၁ နှစ်မှ ၅နှစ်အောက်	၅နှစ်အောက်ကလေးငယ်	၂၁	၂၃	၄၄	၆.၃%
၅ နှစ်မှ ၉နှစ်အထိ	မူလတန်းကျောင်းသားအရွယ်	၂၅	၂၈	၅၃	၇.၆%
၉ နှစ်အထက်မှ ၁၄နှစ် အထိ	အလယ်တန်းကျောင်းသားအရွယ်	၄၇	၃၈	၈၅	၁၂.၂%
၁၄ နှစ်အထက်မှ ၆၀နှစ် အထိ	အလုပ်လုပ်နိုင်သည့်အရွယ်	၁၉၀	၂၄၁	၄၃၁	၆၂%
၆၀ နှစ်နှင့် အထက်	သက်ကြီးရွယ်ကြီး	၂၉	၄၀	၆၉	၉.၉%
စုစုပေါင်း လူဦးရေ		**၃၁၆**	**၃၈၀**	**၆၉၆**	**၁၀၀%**
စုစုပေါင်း အိမ်ထောင်စု -၁၇၃		**တစ်အိမ်ထောင်ရှိ ပျမ်းမျှဦးရေ - ၄%**			

ရင်းမြစ် ... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျွန်တော်တို့ညောင်ကန်ကျေးရွာတွင် အိမ်ထောင်စုပေါင်း (၁၇၃) မှ လူဦးရေပေါင်း (၆၉၆) (က ၃၁၆ + မ ၃၈၀) ရှိသည်။ တစ်အိမ်ထောင်လျင် ပျမ်းမျှလူဦးရေ (၄%) ရှိသဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ စံနှုန်းဖြစ်သော တစ်အိမ်ထောင်ပျမ်းမျှလူဦးရေတိုးပွားမှု ၄ယောက်နှုန်းထက် အနည်းငယ် သာလျော့ နည်းလျက်ရှိသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ကျေးရွာတွင်အလုပ်လုပ်နိုင်သော အရွယ်လူဦးရေမှာ ၄၃၁ဦး (၆၂%) ရှိပြီး၊ မှီခိုသူဦးရေမှာ ၂၆၅ဦး (၃၈%) သာရှိ သောကြောင့် ကျေးရွာ၏ အလုပ်လုပ်နိုင်သော အရွယ်လူဦးရေမှာအသင့်အတင့်ရှိသည်ကိုတွေ့ရပါသည်။ ၄င်းအလုပ်လုပ် နိုင်သောသူများကို အသက်မွေး ဝမ်းကြောင်း ကျွမ်းကျင်မှုများ ထောက်ပံ့ပေးခြင်း၊တစ်ပိုင်တစ်နိုင်လုပ်ငန်းများ ထူထောင်နိုင် မည်ဆိုပါက ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် အလားအလာ ကောင်းများရှိပါသည်။ အလုပ်လုပ်နိုင်သော အရွယ်တွင် အမျိုးသား အလုပ်လုပ်နိုင်သော လူဦးရေထက်အမျိုးသမီးဦးရေမှာ ၅၁ဦး(၁၁%) ပိုများသည်ကိုလည်း တွေ့ရပါသည်။ တစ်နှစ်အောက်လူဦးရေမှာ ၁၄ဦး(၂%) သာ ရှိသဖြင့် လူဦးရေမွေးဖွားနှုန်း နည်းသည်ကိုတွေ့ရသည်။ တစ်နှစ်နှင့် ၅ နှစ်အောက် လူဦးရေ (၄၄) ဦး (၆.၃%) ရှိသဖြင့် ၅ နှစ်အောက် ကာကွယ်ဆေးထိုးရမည့် အရေအတွက်ကို အတိအကျသိရှိနိုင်သည်။မူလတန်းနှင့်အလယ်တန်းကျောင်းနေအရွယ်လူဦးရေကိုလည်းသိရှိရသောကြောင့် ကျောင်းနေ အရွယ်ကလေးတိုင်းကျောင်းနေနိုင်ခြင်း ရှိမရှိကိုအလွယ်တကူ နှိုင်းယှဉ်သိရှိနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ ၅နှစ်နှင့် ၉နှစ်အထိ (၅၃)ဦး(၇.၆%)၊ ၉နှစ်အထက်မှ၁၅နှစ်အထိ (၈၅)ဦး (၁၂.၂%)၊၁၅နှစ်အထက်မှ ၆၀နှစ်အထိ (၄၃၁)ဦး (၆၂%)နှင့်၆၀နှစ် နှင့်အထက် (၆၉)ဦး (၉.၉%)ကျန်းမာရေး အသင့်အတင့်ရှိကြောင်း ခန့်မှန်းသိရှိနိုင်ပါသည်။

(၁.၂) အလုပ်လုပ်နိုင်သူ အင်အား

(၁.၂.၁) လုပ်သားအင်အားနှင့် ဝင်ငွေရလုပ်ငန်း အမျိုးအစား

ဇယား (၂) လုပ်သားအင်အားနှင့် ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းအမျိုးအစား

စဉ်	လုပ်ငန်းများ	အဓိက အလုပ်အကိုင်			တွဲဖက် လုပ်ကိုင် သူဦးရေ	မှတ်ချက်
		အိမ်ထောင်စု	%	မိသားစုဝင် လုပ်အား		
၁	**စိုက်ပျိုးရေး (သီးနှံ ထုတ်လုပ်ရေး)**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၁၃၄	၇၈%	၁၄၀	၅	
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	၁၉	၁၁%	၂၁၂	၁၈၇	
၂	**တိရစ္ဆာန် မွေးမြူရေး**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၇	၄%	၁၀	၃	
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၃	**ငါးဖမ်း လုပ်ငန်း**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၄	**သတ္တုတူးဖော်ရေး၊ ကျောက်ထုတ်လုပ်ရေး နှင့် သဘာဝရင်းမြစ်များ ထုတ်လုပ်ခြင်း**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၅	**ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်း**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	၂	၁.၂%	၆	၄	ယက္ကန်း
၆	**လျှပ်စစ်၊ ဓာတ်ငွေ့ နှင့် ရေပေးဝေရေး**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၇	**ဆောက်လုပ်ရေး၊ လက်သမား၊ ပန်းရံ လုပ်ငန်း**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	၃	၁.၇%	၆	၃	ပန်းရံ
၈	**ယာဉ်၊ စက်ကိရိယာ၊ အိမ်သုံး ပစ္စည်းများ ပြင်ဆင်ရေး**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၉	**ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ (ဆံပင်၊ အလှပြင်၊ အပ်ချုပ်၊ အင်ဂျင်နီယာ၊ သင်တန်းပေးသူ စသည်)**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၁	၀.၆%	၇	၆	

SAMPLE

စဉ်	လုပ်ငန်းများ	အဓိက အလုပ်အကိုင်			တွဲဖက် လုပ်ကိုင် သူဦးရေ	မှတ်ချက်
		အိမ်ထောင်စု	%	မိသားစုဝင် လုပ်အား		
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၁၀	**လက်လီ-လက်ကား ရောင်းဝယ်ရေး**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၁၀	၄%	၁၆	၉	ဈေးရောင်း၊ဈေးသည်။
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၁၁	**ဟိုတယ် နှင့် စားသောက်ဆိုင် လုပ်ငန်း**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၁၂	**ပို့ဆောင်ရေး၊ သိုလှောင်ရေး နှင့် ဆက်သွယ်ရေး**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း			၆	၆	
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၁၃	**ငွေချေး ဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်း (ဘဏ် နှင့် ငွေချေးခြင်း အပါအဝင် ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်း)**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၁၄	**အိမ်ခြံမြေ ရောင်းဝယ် ငှားရမ်းခြင်းနှင့် ဆက်စပ်သော လုပ်ငန်းများ**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၁၅	**ပြည်သူဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများ (အုပ်ချုပ်ရေး၊ ကာကွယ်ရေးနှင့်ဘေးကင်းလုံခြုံရေး)**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၁၆	**ပညာရေး**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား			၃	၃	ဆရာမ
၁၇	**ကျန်းမာရေး**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					

SAMPLE

စဉ်	လုပ်ငန်းများ	အဓိက အလုပ်အကိုင်			တွဲဖက် လုပ်ကိုင် သူဦးရေ	မှတ်ချက်
		အိမ်ထောင်စု	%	မိသားစုဝင် လုပ်အား		
၁၈	**လူမှုရေး လုပ်ငန်းများ**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၁၉	**အိမ်များတွင် အငှားလိုက်လုပ်သူများနှင့် အမျိုးအမည် မဖော်ပြနိုင်သော လုပ်ငန်းများ**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၂၀	**ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ကုမ္ပဏီများတွင် လုပ်ကိုင်သူများ (ဥပမာ - UN, INGOs, Companies, etc.,)**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
	စုစုပေါင်း	၁၇၃	၁၀၀ %	၄၀၆	၂၁၆	

ရင်းမြစ် ... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာ၏ အဓိက အသက်မွေးဝမ်းလုပ်ငန်းမှာစိုက်ပျိုးရေးဖြစ်ပြီး ကျေးရွာရှိ အိမ်ခြေစုစုပေါင်း (၅၄) အနက် စိုက်ပျိုးရေးကိုအဓိကလုပ်ကိုင်သူ (၁၃၄) အိမ်ထောင်စု (၇၈%)၊ စိုက်ပျိုးရေးကျာပန်းလုပ်ကိုင်သူဦးရေ (၁၉)အိမ်ထောင်စု(၁၁%) ၊မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းအဓိကလုပ်ကိုင်သူ (၇) အိမ်ထောင်စု(၄%)၊ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်း ကျပန်းတွင် (၂)အိမ်ထောင်စု (၁.၂%) ၊ပန်းရံလုပ်ငန်တွင် လုပ်ကိုင်သူ (၃) အိမ်ထောင်စု (၁.၇%)၊စက်ချုပ်လုပ်ငန်းတွင်လုပ်ကိုင်သူ (၁)အိမ်ထောင်စု(၀.၆%)၊ဈေးရောင်း ၊ဈေးသည် လုပ်ငန်းတွင် လုပ်ကိုင်သူ(၇)အိမ်ထောင်စု(၄%)၊ပညာရေးတွင် ဆရာမ (၃)ဦးလုပ်ကိုင်ကြသည်။ တစ်အိမ်ထောင် ပျမ်းမျှမိသားစုဝင် လုပ်အားအနေဖြင့် ယောက်ျန်းအလုပ်လုပ်နေကြရသည်ကို တွေ့ရသည်။ အဓိကလုပ်ကိုင် သူဦးရေ(၁၇၃)အိမ်ထောင်စုနှင့် တွဲဖက်လုပ်ကိုင်သူဦးရေ(၄၀၆)ဦးလုပ်ကိုင်ကြပါသည်။ ရွာတွင်အလုပ် လုပ်နိုင် သူဦးရေ(၄၃၁)ဦးဖြစ်သည်။ ကျေးရွာ၏ အဓိက လုပ်ငန်းမှာ စိုက်ပျိုးရေး ဖြစ်သည်။

(၁.၂.၂) လုပ်ငန်းနှင့် ကျား၊ မအလိုက် အနည်းဆုံးနှင့် အများဆုံး လုပ်အားခနှုန်းထား

ဇယား (၃) လုပ်ငန်းနှင့် ကျား၊ မအလိုက် အနည်းဆုံးနှင့် အများဆုံး လုပ်အားခနှုန်းထား

#	အလုပ်အကိုင်	ရေတွက်ပုံ	အများဆုံး (ကျပ်)		အနည်းဆုံး (ကျပ်)		မှတ်ချက်
			ကျား	မ	ကျား	မ	
၁	လယ်ယာလုပ်ငန်း	နေ့စား	၄၀၀၀	၃၀၀၀	၃၀၀၀	၂၀၀၀	နေ့စားခနည်းသည့် အပြင် ပုံမှန် အလုပ်မရှိကြပါ။
၂	တိရစ္ဆာန်မွေးမြူရေး	နေ့စား					
၃	ငါးလုပ်ငန်း - ရေချို/ရေငန် ငါးဖမ်းခြင်း၊ ငါးပိ၊	နေ့စား					

SAMPLE

#	အလုပ်အကိုင်	ရေတွက်ပုံ	အများဆုံး (ကျပ်)		အနည်းဆုံး (ကျပ်)		မှတ်ချက်
			ကျား	မ	ကျား	မ	
	ငါးခြောက်လုပ်ငန်း						
၄	သတ္တုတူးဖော်ရေး၊ ကျောက်ထုတ်လုပ်ရေး နှင့် သဘာဝရင်းမြစ်များ ထုတ်လုပ်ခြင်း						
၅	ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်း	နေ့စား	၅၀၀၀	၃၀၀၀			
၆	ဆောက်လုပ်ရေး၊ လက်သမား၊ ပန်းရံလုပ်ငန်း	နေ့စား	၅၀၀၀	၄၀၀၀			
၇	ယာဉ်၊ စက်ကိရိယာ၊ အိမ်သုံးပစ္စည်းများ ပြင်ဆင်ရေး	နေ့စား					
၈	လက်လီ-လက်ကား ရောင်းဝယ်ရေး	နေ့စား					
၉	ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ (ဆံပင်၊ အလှပြင်၊ အပ်ချုပ်၊ အင်ဂျင်နီယာ၊ သင်တန်းပေးသူ စသည်)	နေ့စား					
၁၀	ဟိုတယ်နှင့် စားသောက်ဆိုင်လုပ်ငန်း	နေ့စား					

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ လယ်သမား အုပ်စု။

မှတ်ချက်

(၁) လခစား အလုပ်သမားများ၏ တစ်ရက်ဝင်ငွေ = (လစာ ÷ ၂၂.၇၅)

(၂) နာရီတွက်ဖြင့် ရသော အလုပ်သမားများ၏ တစ်ရက်ဝင်ငွေ = (တစ်နာရီဝင်ငွေ × ၈)

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင် နေ့စားလုပ်ကိုင်ရသောလုပ်ငန်းအမျိုးအစား(၃)မျိုးရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။ လယ်ယာ လုပ်ငန်းတွင် အမျိုးသားများ၏ အများဆုံးလုပ်ခမှာ ၄၀၀၀ ကျပ်နှင့် အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ၃၀၀၀ ကျပ်ဖြစ်ပြီး အမျိုးသမီး များ၏အများဆုံးလုပ်ခမှာ ၃၀၀၀ ကျပ်ဖြစ်ပြီး အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ ၂၀၀၀ ကျပ် ဖြစ်ပါသည်။ ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်းတွင် အမျိုးသားလုပ်အားခမှာ၅၀၀၀ကျပ်နှင့်၃၀၀၀ကျပ်ဖြစ်ပါသည်။

ဆောက်လုပ်ရေး၊ပန်းရံ၊လက်သမားလုပ်ငန်းတွင်အမျိုးသား၏လုပ်အားခ ၅၀၀၀ ကျပ်နှင့် အမျိုးသမီး၏ လုပ်အားခမှာ၄၀၀၀ကျပ်ဖြစ်ပါသည်။ ၍လုပ်ငန်အားလုံးတွင် အလုပ်ချိန်နှင့် လုပ်အားစိုက်ထုတ်မှု ပင်ပန်းမှုခြင်း တူသော်လည်း လုပ်အားခအနေဖြင့် ကျားနှင့် မ ခွဲခြားမှု မမျှတမှု ရှိသည်ကိုတွေ့ရသည်။

(၁.၃) သဘာဝ ရင်းမြစ်များ

(၁.၃.၁) စိုက်ပျိုးနိုင်သော မြေဧရိယာ

SAMPLE

ဇယား (၄) ကျေးရွာ၏စိုက်ပျိုးမြေ ပိုင်ဆိုင်မှု

မြေအမျိုးအစား	**ဧရိယာ (ဧက)**	**မြေဆီလွှာ အရည်အသွေး ကောင်း/သင့်/ညံ့**	**ဆည်ရေရရှိမှု (ရ/မရ/အနည်း အကျဉ်း)**	**ရေရင်းမြစ် (ရေရရှိသည့်နေရာ/ ရေပေးနိုင်သည့်ဧက)**
လယ်မြေ	၃	ညံ့	မရ	မိုးရေ
ယာမြေ /တောင်ယာ	၈၇၉.၅	ညံ့	မရ	မိုးရေ
ဥယျာဉ်ခြံမြေ	၃၀.၃၅	ညံ့	မရ	မိုးရေ
အိမ်ခြံဝင်း စိုက်ခင်း				
နှစ်ရှည်သီးနှံစိုက်ခင်း	၃	ညံ့	မရ	မိုးရေ
ရွှေပြောင်းတောင်ယာမြေ				
ကိုင်း/ကျွန်းမြေ				
စားကျက်မြေ				
ပလပ်မြေ				
အခြား				
စုစုပေါင်း	**၉၁၅.၈၅**			

ရင်းမြစ် ... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု။

မှတ်ချက်။ ။ရေရှိသည့်နေရာအမျိုးအစား - ဆည်၊ မြစ်ရေတင်၊ စိမ့်စမ်းရေသွယ်၊ မြေအောက်ရေ

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှုမှာ လယ်မြေ (၉၁၅.၈၅)ဧကရှိသည်။ စိုက်ပျိုးမြေအားလုံး၏ မြေအရည်အသွေးမှာ အသင့်အတင့်ဖြစ်ပြီး ဆည်ရေမလာသောကြောင့်လည်း စိုက်ပျိုးမြေအားလုံးမှာ နှစ်စဉ်မိုးရေကိုသာ အားကိုးစိုက်ပျိုးကြရသည်။ လယ်မြေ၃ဧက၊ယာမြေ/တောင်ယာ၈၇၉.၅ဧက၊ဥယျာဉ်ခြံမြေ၃၀.၅ဧက နှင့်နှစ်ရှည်သီးနှံ စိုက်ခင်း ၃ဧကဖြစ်ပါသည်။ထို့ကြောင့် အချိန်မီစိုက်ပျိုးနိုင်ခြင်းမရှိ၊ မိုးရေလုံလောက်မှုမရှိ၊ သီးနှံအောင်ရေမရ၊ လိုအပ်သလို ရေသွင်း စိုက်ပျိုးနိုင်ခြင်းလည်း မရှိသောကြောင့် သီးနှံ အထွက်နှုန်းနည်းသည်။ထို့ကြောင့် ဆည်မြောင်းများပြုပြင်ပေးခြင်း၊ ဆည်ရေများပုံမှန်လွှတ်ပေးခြင်းဖြင့် ရေရရှိအောင်ဆောင်ရွက်ပေးပါက စိုက်ပျိုးရေး အတွက် အလားအလာ အထူး ကောင်းမွန်လာမည့်နည်းပညာ အတွေ့အကြုံနည်းသည်။ မိုးရေလျှောင်ကန်များ အသစ်တူး ဖော်ခြင်း၊ မြေအောက်ရေရရှိအောင် ဆောင်ရွက်ပေးပါကစိုက်ပျိုးရေးအတွက် အလားအလာ အထူးကောင်းမွန် လာမည်။ နှစ်ရှည်ဥယျာဉ်စိုက်ပျိုးရန် ရေမြေရာသီဥတုသင့်လျော်သော်လည်း အရင်းအနှီးနှင့်နည်းပညာအတွေ့အကြုံ နည်းသည်။

(၁.၃.၂) ဓာတ်သတ္တုနှင့် အခြားသဘာဝ ရင်းမြစ်များ

ဇယား (၅) ဓာတ်သတ္တုနှင့် အခြားသဘာဝ ရင်းမြစ်များ

အမျိုးအစား	**ရရှိနိုင်မှု (များ/သင့်/နည်း/မရှိ)**	**လက်လှမ်းမီနိုင်မှု (လွယ်/ခက်/ လက်လှမ်းမမီ)**
ကာဗွန် (ဓာတ်ငွေ့/ရေနံ) (ထင်း၊ မီးသွေး)		
အခြား ရင်းမြစ်များ (ရွှေ)		
အခြားသဘာဝရင်းမြစ် သဲ၊ ကျောက်၊	မရှိ	

SAMPLE

အမျိုးအစား	**ရရှိနိုင်မှု (များ/သင့်/နည်း/မရှိ)**	**လက်လှမ်းမီနိုင်မှု (လွယ်/ခက်/ လက်လှမ်းမမီ)**
အခြားသဘာဝရင်းမြစ်		
သဘာဝတိရစ္ဆာန်မျိုးစိတ်များ (ယုန်နှင့်ငှက်မျိုးစုံ)	မရှိ	
သဘာဝအပင်မျိုးစိတ်များ (နွားစာ၊ ဆေးဘက်ဝင်အပင်များ) **(ဝံအူမြစ်၊ သရင်းကြီးမြစ်၊ ဆင်တုန်းမနွယ်၊ ရှဉ့်မတက်)**	သင့်	

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ သဘာဝအပင်မျိုးစိတ်များမှာ ဆင်တုံးမနွယ်ဆေးပုလဲ၊ နွားစာငုတ်၊ တပင်ရွှေထီး (ခေါ်) မွှားနုကပ်၊ လောက်သေပင်အသင့်အတင့် ရှိကြောင်း၊လွယ်ကူလက်လှမ်းမီစွာရရှိနိုင်ကြောင်းတွေ့ရှိရပါသည်။

(၁.၄) ဥစ္စာဓနအဆင့်အခြေအနေ

ဇယား (၆) ဥစ္စာဓနအဆင့် အခြေအနေ

အကြောင်း အရာ	**သတ်မှတ်စံနှုန်း**				
	အဆင်ပြေသော အိမ်ထောင်စု	**အလယ်အလတ်ရှိ သောအိမ်ထောင်စု**	**ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စု**	**အလွန်ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စု**	
မြေယာပိုင်ဆိုင်မှု	၅ဧကနှင့်	၅ဧကနှင့် အထက်	၅ ဧကအောက်	မြေယာမဲ့	
အိမ်အခြေအနေ	တိုက်၊သွပ်မိုး၊အုတ်၊အုတ်ခင်း	တိုက်၊သွပ်မိုး၊အုတ်၊အုတ်ခင်း	[illegible]သွပ်မိုး	ထန်းရွက်မိုး၊ ဝါးထရံကာ၊ ဝါးကြမ်းခင်း	ထန်းရွက်မိုး၊ ဝါး
				ခိုင်းနွားရှိနှင့်ရွက်ပြုတ်ရှိ၊ ထန်းရွက်ပြုတ်ရှိ၊ ပေါက်ပြား၊ ပေါ်ပြား၊ ဝါးမြစ်ကြီး	ပေါက်တူး၊ ပေါ တူရွင်း၊ဂေါ်ပြား၊
				ဆိုင်ကယ်-၁ စီး၊စက်ဘီး-၁ ၊ဖုန်း-၁ လုံး၊ TV-၁၊	ဆိုင်ကယ်-၁ စီး၊ ၁လုံး၊EVD-၁လုံး
လုပ်ငန်းသုံးကိရိယာ ပိုင်ဆိုင်မှု	ဂွန်ဒေါင်း-၁၊ နွားတစ်ရှဉ်း လှည်း-၁	နွားတစ်ရှဉ်း လှည်း-၁	လှည်းပေါက်တူး၊ ပေါက်ပြား၊ဓါး၊တူရှင်း၊ ဂေါ်ပြား၊	ပေါက်ပြား၊တံစဉ်းဓါး၊ တူရွင်း	
ကုန်ထုတ်လုပ်မှုနှင့်မ ဆိုင်သော ပိုင်ဆိုင်မှု	ဖုန်း၊ပန်ကာ ဆိုင်ကယ်၊ရေခဲ သေတ္တာ-၁	ဆိုင်ကယ်-၁၊ ဖုန်း ၂	ဖုန်း-၁	စက်ဘီး-၁	
အဓိကစီးပွားရေး လုပ်ငန်း	ယက္ကန်း		ကျပန်း၊	ကျပန်း၊	
အခြားပိုင်ဆိုင်မှု					
အိမ်ထောင်စု -	၂၅(၁၄.၅%)	၆၁(၃၅.၃%)	၇၃(၄၂.၂%)	၁၄(၈.၀%)	

ရင်းမြစ် ... (၁) ကျေးရွာလုံးကျွတ် အစည်းအဝေးပြုလုပ်ခြင်း။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာ၏ ဥစ္စာဓနအဆင့် သတ်မှတ်ရာတွင် စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု၊ လုပ်ငန်းသုံးကရိယာပိုင်ဆိုင်မှု၊ ထုတ်လုပ်မှုနှင့်မဆိုင်သော ပစ္စည်းများပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် အိမ်အခြေအနေသည် အရေးပါသည်ကို တွေ့ရသည်။ ကျေးရွာ၏ ဥစ္စာဓနအဆင့်ကို အဆင့်၄ဆင့် သတ်မှတ်ထားသည်။

SAMPLE

အဆင်ပြေသောအိမ်ထောင်စု ၂၅အိမ် (၁၄.၅%)အလယ် အလတ်အဆင့် အိမ်ထောင်စုဖေအိမ် (၃၅.၃%)၊ ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စု ၇၃ အိမ် (၄၂.၂%)နှင့် အဆင်းရဲဆုံး အိမ်ထောင်စု ၁၄အိမ် (၈.၀%) ရှိသည်။ တစ်နှစ်ပါတ်လုံး ဝမ်းစာ ဖူလုံမှု မရှိကြောင်းတွေ့ရသည်။ ဝမ်းစာဖူလုံမှုမရှိသော အိမ်ထောင်စုများမှာ အဆင်ပြေသော အိမ်ထောင်စု နှင့် အလယ်အလတ် အိမ်ထောင်စုများတွင် နေ့စားအငှါး လုပ်ကိုင်ကြရသော်လည်း အလုပ်ပုံမှန်မရ ကြဘဲ နေ့စားခမှာလည်း နည်းကြသည်။ ပိုင်ဆိုင်ပစ္စည်းအနေဖြင့်လည်း မျှတမှု မရှိကြောင်းတွေ့ရသည်။ အဆင့်၄ဆင့် သတ်မှတ်ထားသော်လည်း ကျေးရွာ၏စီးပွားရေးအခြေအနေအရ အဆင့်၄ဆင့်ရှိသည်။ ကျန်ဆင်းရဲနှင့် အဆင်းရဲဆုံး အိမ်ထောင်စုများမှာ အရေအတွက်များသော်လည်း ပိုင်ဆိုင်မှု အလွန်နည်းပြီး မြေယာမဲ့ ကျပမ်းများ၊ ဆင်းရဲသားတောင်သူ များနှင့် တောင်သူငယ်များဖြစ်သည်ကို တွေ့ကြရသည်။

(၁.၅) ထိခိုက်လွယ်မှု

(၁.၅.၁) ဝမ်းစာ ဖူလုံမှု

ဇယား (၇) ချေးငှားခြင်းမရှိဘဲ တစ်နေ့လျှင် အနည်းဆုံး နှစ်နပ်စားနိုင်သည့် အိမ်ထောင်စုများ (ဥစ္စာဓန အဆင့် "၃" နှင့် "၄" အိမ်ထောင်စုပေါင်း၏ ၃၀ ရာခိုင်နှုန်း)

အချိန်ကာလ	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်	အိမ်ထောင်စု %	ဖြေရှင်းသည့် နည်းဗျူဟာ
၃ လအောက်	၇	၂၇%	ကျပန်းလုပ်အားခဖြင့်
၃ လနှင့် ၆ လ အောက်	၆	၂၃%	ကျပန်းလုပ်အားခဖြင့်
၆လနှင့်၁၂လအထိ	၁၃	၅၀%	ကျပန်းလုပ်အားခဖြင့်

ရင်းမြစ် .. ဥစ္စာဓနအဆင့် "၃" နှင့် "၄" အိမ်ထောင်စုပေါင်း၏ ၃၀ ရာခိုင်နှုန်းအား စစ်တမ်းကောက်ယူခြင်း။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။(အဆင့် ၃ မှ ၇၃အိမ်နှင့် အဆင့် ၄ မှ၁၄အိမ်၊ စုစုပေါင်း ၈၇အိမ်) ကျေးရွာတွင် အဆင့် ၄ မိသားစု၏ ၄% (၁၄) အိမ်နှင့် အဆင့် ၃ မိသားစု ၏ ၇၃% (၂၂) အိမ်၊ စုစုပေါင်း ၈၇အိမ်ထောင်စုအား စီစစ်ကြည့် ရာတွင် ကျေးရွာတွင် ချေးငှါးခြင်းမရှိဘဲ တစ်နေ့လျင် အနည်းဆုံးနှစ်နပ်စားနိုင်သည့် အိမ်ထောင်စုများမှာ ၃ လအောက် ဝမ်းစာဖူလုံသော အိမ်ထောင်စု ၇အိမ် (၂၇%)၊၃လနှင့်၆လအောက်၆အိမ် (၂၃%)နှင့် ၆လနှင့်၁၂လအထိ ၁၃အိမ်(၅၀%)ဖြစ်ပါသည်။ ၄င်းမိသားစုများမှာ ငွေနှင့် ရိက္ခာတို့ကို အတိုးနှုန်းကြီးစွာဖြင့် ချေးယူကြရပြီး လုပ်အားဖြင့် ပြန်လည်ပေးဆပ်ကြရသည်။ ဆိုင်ကယ်/ ရွှေထည်စသည့်ဖြင့် ပေးထားရပြီး အတိုးနှုန်းအနေဖြင့်အနည်းဆုံး ၇%မှ၂၀% ပေးရပြီး မူလရွှေထည်ဝယ်ယူ သောဆိုင်မှ ချေးယူပါက၃%နှုန်းဖြင့် ချေးယူကြရပြီး အမြန်ပြန်ဆပ်ကြရသည်။ လိုသလောက် ချေးငှားနိုင်ခြင်းမရှိကြပါ။ ပန်းအလုပ်နှင့် ဆွေမျိုးများထံမှချေးယူ ခြင်းဖြင့် ဖြေရှင်း ကြသည်။

(၁.၅.၂) ကူညီစောင့်ရှောက်မှု အထူးလိုအပ်သော အုပ်စုများ၏ ထိခိုက်လွယ်မှု အခြေအနေ

ဇယား (၈) ကူညီစောင့်ရှောက်မှု အထူးလိုအပ်သော အုပ်စုများ၏ ထိခိုက်လွယ်မှု အခြေအနေ

အကြောင်းအရာ	ကျား	မ	ပေါင်း
မိသားစုစောင့်ရှောက်မှုမရှိသော သက်ကြီးရွယ်အို ၆၀ နှစ်နှင့်အထက်			
မိသားစု/ရပ်ရွာ၏စောင့်ရှောက်မှုမရှိသော မသန်စွမ်းသည့် ပုဂ္ဂိုလ်			
	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်		
ဆင်းရဲ၍မိသားစုဦးရေများသည့် အမျိုးသမီးဦးဆောင် အိမ်ထောင်စု			

အကြောင်းအရာ	ကျား	မ	ပေါင်း
ဆင်းရဲ၍မိသားစုဦးရေများသည့် မုဆိုးဖို/ တစ်ခုလပ် အိမ်ထောင်စု			
အခြားဒေသသို့ ကြာမြင့်စွာ သွားရောက် နေထိုင်လုပ်ကိုင်နေသည့် ဆင်းရဲသည့် အိမ်ထောင်စု	၃		

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ အိုးအိမ်မဲ့၊ ဝိုင်းယာမဲ့၊ လယ်ယာမြေမဲ့၍ တစ်ရပ်တစ်ကျေး ရွှေ့ပြောင်း၍ နေထိုင်လုပ်ကိုင် စားသောက် နေထိုင်ရသူ ၃အိမ်ထောင်စုရှိကြောင်းလေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။

(၁.၅.၃) ကျေးရွာ၏ ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှု အခြေအနေ

ဇယား (၉) ကျေးရွာ၏ ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှု အခြေအနေ

စဉ်	ထိခိုက်လွယ်မှုအမျိုးအစား	ထိခိုက်လွယ်မှု (နိမ့်/လတ်/မြင့်)	မှတ်ချက်
၁	စားနပ်ရိက္ခာ မဖူလုံမှု	လတ်	မိသားစုအတွင်း အလုပ်လုပ်ကိုင်သူဦးရေ အသင့်အတင့်ရှိကြသည်။
၂	သဘာဝရင်းမြစ် ရှားပါးမှု (မြေ၊ စိုက်ပျိုးရေ)	မြင့်	စိုက်ပျိုးရေမရ။ ဆည်မြောင်းမရှိခြင်း။
၃	ရေကြီးခြင်း	နိမ့်	မြစ်ချောင်းမရှိ၊ကုန်းမြင့်ဒေသဖြစ်ခြင်း။
၄	မိုးခေါင်ခြင်း	လတ်	မိုးရေချိန်၅၀နီးပါးရွာ။
၅	အအေးလွန်ကဲခြင်း	လတ်	အပူပိုင်းဒေသဖြစ်၍အအေးလွန်ကဲခြင်းမရှိ။
၆	မုန်တိုင်း	နိမ့်	ဆိုးဆိုးရွားရွား ဖြစ်ပေါ်လေ့မရှိ။
၇	ငလျင်	လတ်	ငလျင်ကြောနှင့်ဝေး။
၈	မီးဘေး	လတ်	အချိန်မရွေးကျရောက်နိုင်။
၉	ဆားငန်ရေဝင်မြေ	နိမ့်	ပင်လယ်နှင့် နီးစပ်မှုမရှိ။
၁၀	မြေပြိုခြင်း၊ မြေဆီလွှာ ပျက်ယွင်းမှု	လတ်	ပုံမှန်အလုပ်အကိုင်မရှိ၊လုပ်အားခနည်းသည်။
၁၁	သစ်တောပြုန်းတီးခြင်း	နိမ့်	ထင်းအလွန်အကျွံခုတ်ခြင်း၊ မိုးခေါင်ရေရှားခြင်း၊မီးသွေးဖုတ်။
၁၂	၄ာက်ဖျားရောဂါ	နိမ့်	၄ာက်ဖျားဇုန်အတွင်းမရှိ။
၁၃	တီဘီရောဂါ	နိမ့်	အသက်ရှူလမ်းကြောင့်နှင့် လူ့အသုံဆောင် များမှတဆင့် ကူးစက်သော ကြောင့်
၁၄	ကိုယ်ခံအားကျဆင်းမှုရောဂါ	နိမ့်	မရှိ။
၁၅	ဆေးစွဲသူများ	နိမ့်	မရှိ။
၁၆	တိရစ္ဆာန် ကူးစက်ရောဂါ ကျရောက်မှု	နိမ့်	ရာသီအလိုက်ရောဂါ ဆိုးရွား စွာကျရောက်လေ့ရှိသည်။
၁၇	လူကုန်ကူးခြင်း	နိမ့်	မရှိသေးပါ။
၁၈	ဝေးလံခေါင်သီ/လမ်းပန်း ဆက်သွယ်ရေးခက်ခဲ စသည်	နိမ့်	လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး ကောင်းပြီးတစ်နှစ်ပတ်လုံး သွားလာနိုင်သည်။
၁၉	အခြား		

SAMPLE

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာ၏ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှု အခြေအနေတွင်စားနပ်ရိက္ခာမဖူလုံမှု၊ အအေး လွန်ကဲခြင်း ၊ ငလျင်၊ မီးဘေး၊မိုးခေါင်ခြင်း၊ မြေပြိုခြင်းနှင့်မြေဆီလွှာများတွင် အလုပ် ပုံမှန်မရှိခြင်းနှင့် လုပ်အားခ နည်းသောကြောင့် ထိခိုက်လွယ်မှုလတ်သည်။ သဘာဝအရင်းအမြစ်ရှားပါးမှု၊မုန်တိုင်း၊ ဆားငန်ရေဝင်မြေ သစ်တောပြုန်းတီးခြင်း၊ ၄င်္ကျား ရောဂါ၊တီဘီရောဂါကိုယ်ခံအားကျဆင်းမှုရောဂါ၊ ပြည်တွင်းပဋိပက္ခ၊ လူကုန်ကူးခြင်း၊ ဝေးလံခေါင်သီ/ လမ်းပန်း ဆက်သွယ်ရေးခက်ခဲစသည် မြေဆီလွှာ ပျက်ယွင်းမှု နှင့်ရာသီဥတုဖောက်ပြန်မှု စသည်တို့တွင် ထိခိုက်လွယ်မှု မြင့်သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် စိုက်ပျိုးမြေတို့ချဲ့ ရန်မရှိ၊ စိုက်ပျိုးရေရရှိနိုင်ခြင်း မရှိကြပါ။ သစ်တောများ၊ ထင်းများ စည်းကမ်းမဲ့ ခုတ်လဲခြင်းနှင့် မီးသွေးထုတ်လုပ်ခြင်း ကြောင့်လည်း သစ်တောပြုန်းတီးမှုရှိသည်။ တီဘီရောဂါသည်လည်း အသက်ရှူလမ်း ကြောင်းနှင့် လူ့အသုံးအဆောင်များကို အတူတကွကိုင်တွယ်သုံးစွဲခြင်းမှတဆင့် ကူးစက်တတ်ခြင်း၊ အပူပိုင်းဒေသဖြစ်၍ မိုးခေါင်ခြင်း တို့ကြောင့် ထိခိုက် လွယ်မှုနိမ့်သည်။အဝေးပြေးကားလမ်း နှင့်ဝေးသောကြောင့် မတော်တဆမှုဖြစ်နိုင်ခြေများ သောနေရာတွင် နေထိုင်သူ များ မြင့်သည်။ မီးဘေးမှာလည်း အချိန်မရွေး ကျရောက်နိုင်သောကြောင့်ထိခိုက်လွယ်မှုလတဖြစ်သည်။ ဝေးလံခေါင်သီ၊ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးအခက် အခဲရှိသည့်ဒေသများသို့ သွားရောက်ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်ကြသည့် ဆင်းရဲသားများ အနေဖြင့်လည်း အစား၊ အနေအထိုင်အခက်အခဲရှိခြင်း၊ အနိုင်ကျင့်ခံရခြင်း၊ ၄င်္ကျားနှင့် အခြားကူးစက်ရောဂါများ ကူးစက်နိုင်ခြေများ ခြင်း၊ လူကုန်ကူးခံရနိုင်ခြင်း၊ မတော်တဆထိခိုက်နိုင်ခြေများခြင်း၊ ရေကြီးခြင်း၊ အအေးလွန်ကဲခြင်း၊ မုန်တိုင်း၊ ဆားငန် ရေဝင်ရောက်မှု၊ ပြည်တွင်းပဋိပက္ခ၊ တိရိစ္ဆာန်ကူးစက် ရောဂါ ကျရောက်မှု၊ လူကုန်ကူးမှုတိုတွင် ထိခိုက်လွယ်မှုနိမ့်သည်။

(၁.၅.၄) ထိခိုက်သက်ရောက်မှု ခံရနိုင်သည့်သူများ

ဇယား (၁၈) ထိခိုက်သက်ရောက်မှု ခံရနိုင်သည့်သူများ

စဉ်	ထိခိုက်သက်ရောက်မှု ခံရနိုင်သည့်သူများ	ထိခိုက်မှု (နိမ့်/လတ်/မြင့်)	မှတ်ချက်
၁	လူငယ်	မြင့်	မိသားစုဝင်ငွေအတွက် အဓိကအလုပ်လုပ်ကိုင်ကြရသည်။
၂	အမျိုးသမီး ဦးဆောင်သည့် ဆင်းရဲသည့် အိမ်ထောင်စု	မြင့်	မိသားစုများပြီး ဝင်ငွေနည်းသည်။ လုပ်အားခနည်းသည်။
၃	မြေယာမဲ့၊ ဆင်းရဲသားတောင်သူ	မြင့်	ပုံမှန်အလုပ်အကိုင်မရှိ။ ဝင်ငွေနည်းသည်။
၄	သဘာဝဘေးဒဏ် ဆိုးရွားစွာ ကျရောက်နိုင်သော အိမ်ထောင်စု/ ကူးစက်ရောဂါ ထူပြောသော ဒေသတွင် နေထိုင်သူ	နိမ့်	ကုန်းပိုင်းဒေသဖြစ်၍ ရေကြီးခြင်းမှလွတ်၊လေကောင်းလေသန့်ရှ။
၅	မြစ်ကမ်းဘေး နေထိုင်သူများ	နိမ့်	မရှိ၊ ကုန်းမြင့်ဒေသ။
၆	မတော်တဆမှုဖြစ်နိုင်ခြေများသော နေရာ (Prone to accident) တွင် နေထိုင်သူများ	မြင့်	အဝေးပြေးကားဂိတ်နှင့်ဝေးသည်။
၇	ပြည်တွင်းနေရပ်စွန့်ခွာရွှေ့ပြောင်းခံ	မရှိ	

SAMPLE

စဉ်	ထိခိုက်သက်ရောက်မှု ခံရနိုင်သည့်သူများ	ထိခိုက်မှု (နိမ့်/လတ်/မြင့်)	မှတ်ချက်
	ရသူများ (IDP)		
၈	မြေနိမ့်ပိုင်း နေထိုင်သူများ	မရှိ	
၉	ငါးကန်ပိုင်ရှင်	မရှိ	
၁၀	လက်လုပ်လက်စားများ၊ ကျပန်း	မြင့်	ပုံမှန်အလုပ်အကိုင်မရှိ။ လုပ်အားခနည်းသည်။ ဝင်ငွေနည်းသည်။
၁၁	လူနည်းစုလူမျိုးများ	မရှိ	
၁၂	ဒေသတွင်းပဋိပက္ခ ဧရိယာတွင် နေထိုင်သူများ	မရှိ	
၁၃	နယ်စပ်ဒေသတွင် နေထိုင်သူများ	မရှိ	
၁၄	ရွှေတွင်းလုပ်သား	မရှိ	
၁၅	ဆေးစွဲသူများ	မရှိ	
၁၆	ကူးစက်ရောဂါရနိုင်ခြေရှိသော သူများ	မြင့်	
၁၇	လှည့်လည်သွားလာ၍ ဈေးရောင်းသူများ	မြင့်	
၁၈	နေရပ်ပြန် အခြေချသူများ	မရှိ	
၁၉	ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများ	မြင့်	
၂၀	ကားသမား	မြင့်	အချိန်မရွေး ယဉ်အန္တရာယ်ရှိသည်။
၂၁	အခြား		

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှုခံရနိုင်သော လူအုပ်စုများတွင်လည်းလူငယ်၊ အမျိုးသမီးဦးဆောင်သည့် အိမ်ထောင်စု၊ လက်လုပ်လက်စားကျပန်းများ၊ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများနှင့် ကားသမားများသည် ထိခိုက်လွယ်မှု မြင့်သည်။ လူငယ်များသည် မိသားစုဝင်ငွေအတွက် အဓိကအလုပ်လုပ်ကိုင် ရှာဖွေရသူများဖြစ်သဖြင့် လုပ်ငန်းခွင်တွင် ထိခိုက်နိုင်ခြင်းဆိုင်ကယ်အသုံးပြုများသဖြင့် ယာဉ်တိုက်မှုမြင့်သည်။ မိသားစုနှင့်အဝေးတွင်သွားရောက် အလုပ်လုပ် ကိုင်ကြရသောကြောင့် ကူးစက်ရောဂါများ ကူးစက်နိုင်ခြေများခြင်း၊ အနိုင်ကျင့်ခံ ရနိုင်ခြင်း၊ လူကုန်ကူးခံရနိုင်ခြင်းနိမ့်၊ ကားလမ်းနှင့်ဝေးသောကြောင့် ယာဉ်တိုက်မှုမတော်တဆဖြစ်နိုင်များ၍ ထိခိုက်လွယ်မှုနိမ့်သည်။အမျိုးသမီး ဦးဆောင်သော ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စုများနှင့် လက်လုပ်လက်စား ကျပန်းအိမ်ထောင်စုများမှာလည်း အမျိုးသမီးများ ၏လုပ်အားခ နည်းခြင်း၊ အလုပ်အကိုင်နှင့် ဝင်ငွေ ပုံမှန်မရှိခြင်း၊ မိသားစုများခြင်းတို့ကြောင့်ထိခိုက်လွယ်မှု မြင့်သည်။ လှည့်လည်သွားလာ၍ ဈေးရောင်းသူများနှင့် ကားသမားများမှာလည်းယဉ်အန္တာယ် အချိန်မရွေးကျ ရောက်နိုင်ခြင်း၊ မနိုင်ဝန်များဖြင့် နေ့စဉ်သွားလာနေရခြင်းတို့ကြောင့် ထိခိုက်လွယ်မှု မြင့်သည်။ ကျန်လူအုပ်စု များအနေဖြင့် ထိခိုက်လွယ်မှု နိမ့်သည်။

(၂) ကျေးရွာ၏ လက်ရှိ ဖွံ့ဖြိုးရေး အခြေအနေ

(၂.၁) ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများ အခြေအနေ

(၂.၁.၁)ကျေးရွာတွင်းရှိ လူထုအခြေပြု အဖွဲ့အစည်းများ

SAMPLE

ဇယား (၁၁) ကျေးရွာတွင်းရှိ လူထုအခြေပြု အဖွဲ့အစည်းများ

စဉ်	အဖွဲ့အစည်း အမည်	အမျိုး အစား (၁/၂/၃)	အဖွဲ့ဝင်ဦးရေ			လုပ်ငန်း တာဝန်	ဦးဆောင် ဖွဲ့စည်း သူများ (၄/၅)	စွမ်း ဆောင် နိုင်မှု (၆/၇/၈)
			ကျား	မ	ပေါင်း			
၁	သက်ကြီးရွယ်အို ကူညီရေးအဖွဲ့	၁	၇	၁	၈	ပူဇော်ကန်တော့ရန်	၅	၈
၂	နာမှုစောင့်ရှောက် ကူညီမှုအသင်း	၁	၁၅	၅	၂၀	လူမှုရေးအဖွဲ့	၅	၈

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု။

အုပ်စုအမျိုးအစား

(၁) စီးပွားရေးအခြေခံသောအုပ်စု- လယ်သမားအဖွဲ့၊ ငွေစုငွေချေးအဖွဲ့ စသည့်။

(၂) လူမှုရေးအဖွဲ့ - ဥပမာ - အမျိုးသမီးအဖွဲ့၊ လူငယ်အဖွဲ့၊ ကိုယ်ထူကိုယ်ထအဖွဲ့။

(၃) ဘာသာရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှုအဖွဲ့။

ဦးဆောင်ဖွဲ့စည်းသူများ

(၄) ကျေးရွာလူထုကိုယ်တိုင်

(၅) ပြင်ပအဖွဲ့အစည်း

အဖွဲ့စွမ်းဆောင်နိုင်မှုအခြေအနေ

(၆) ကောင်း - လွန်ခဲ့သောနှစ်က ဖွံ့ဖြိုးရေးရည်မှန်းချက် (၁-၂) ခု အောင်မြင်မှု ရရှိခဲ့။ ပုံမှန်အစည်းအဝေး ကျင်းပခြင်းနှင့် တက်ရောက်မှုကောင်း၊ မှတ်တမ်းများကို စနစ်တကျ ထိန်းသိမ်းထားရှိခြင်း၊ ကျေးရွာတွင်းရှိ အခြားအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်မှု ရှိခြင်း။

(၇) သင့် - လွန်ခဲ့သောနှစ်က ဖွံ့ဖြိုးရေးရည်မှန်းချက် (၁-၂) ခု အောင်မြင်မှု ရရှိခဲ့။ ပုံမှန်အစည်းအဝေး ကျင်းပခြင်းနှင့် အသင့်အတင့် တက်ရောက်မှုရှိ၊ မှတ်တမ်းအချို့ စနစ်တကျ ထိန်းသိမ်းထားရှိခြင်း။

(၈) ညံ့ (အားနည်း) - ကြုံသလို အစည်းအဝေးကျင်းပခြင်း၊ မှတ်တမ်းအချို့သာ ထိန်းသိမ်းထားရှိခြင်း။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာအတွင်းတွင် လူမှုအခြေပြုအဖွဲ့အစည်း (၂) ဖွဲ့ရှိသည်။ လူမှုရေးကို အခြေခံသောအဖွဲ့ (၁)ဖွဲ့ရှိသည်။ ပူဇော်ကန်တော့ရန်(၁)ဖွဲ့ဖြစ်ပါသည်။အသက်ကြီးရွယ်အိုကူညီရေးအဖွဲ့တွင်(ကျား-၁၊မ-၇) စုစုပေါင်း (၈)ဦဖြစ်သည်။ လူမှုရေအဖွဲ့တွင် (ကျား-၁၊မ-၁၅)စုစုပေါင်းမှာ၂၀ဦးဖြစ်သည်။ မူဝါဒအရဖွဲ့စည်း ထားသော မိခင်နှင့် ကလေးအဖွဲ့နှင့် ဓမ္မစကြာအဖွဲ့မှလွဲ၍ ကျန်အဖွဲ့များ ဖွဲ့စည်းရာတွင် အမျိုးသမီးများ ပါဝင်မှု အလွန်နည်းသည်။

၄င်းအဖွဲ့အစည်း(၂)ဖွဲ့ စလုံးသည်လည်း အစဉ်အလာအရဖွဲ့စည်းပြီး ဆောင်ရွက်နေကြသော်လည်း အဖွဲ့အစည်း ဆိုင်ရာစွမ်းဆောင်ရည်အားနည်းနေ သေးသည်ကိုတွေ့ကြရသည်။ ကျေးရွာအတွင်းရှိ အဖွဲ့အစည်းများသော်လည်း အဖွဲ့အစည်း အချင်းချင်းလည်း ချိတ်ဆက်မှု လုံးဝမရှိကြပါ။ ဦးဆောင်မှု စွမ်းရည်လည်း အားနည်းသည်ကို တွေ့ရသည်။ ထို့ကြောင့် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှု၊ မှတ်တမ်းနှင့် စာရင်းဇယားစနစ်တကျ ရေးသွင်းမှု၊ စနစ်တကျ ထိန်းသိမ်းမှု၊ အဖွဲ့အစည်းအချင်းချင်းချိတ်ဆက်မှုစသည့်

SAMPLE

စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်ရေးသင်တန်းများရရှိနိုင်ပါကအဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာစီမံ အုပ်ချုပ်မှုများ တိုးတက်ကောင်းမွန်လာမည်ဖြစ်ပါသည်။

(၂.၁.၂)ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ဆောင်ရွက်နေသော ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ

ဇယား (၁၂) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ဆောင်ရွက်နေသော ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ

စဉ်	အမည်	အဖွဲ့အစည်း အမျိုးအစား (၁/၂/၃/၄/၅/၆/၇)	အဖွဲ့အစည်း၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များနှင့် အစီအစဉ်
၁	အသက်ကြီးပူဇော်အဖွဲ့	၃	သက်ရွယ်အိုပူဇော်ကန်တော့
၂	နာမှုကူညီရေးအသင်း	၆	ကွယ်လွန်သူကိုထောက်ပံ့
၃			

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

မှတ်ချက်။

(၁) ဘာသာရေးနှင့်ပတ်သက်သောအဖွဲ့အစည်း (ပြည်တွင်း/ ပြည်ပ)

(၂) အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်း (ပြည်တွင်း/ ပြည်ပ)

(၃) အရပ်ဘက်လူမှုအဖွဲ့အစည်း

(၄) ဘက်ပေါင်းစုံဖွံ့ဖြိုးရေး အဖွဲ့အစည်းများ (ဥပမာ-ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့၊ ကမ္ဘာ့ဘဏ်၊ အာရှဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်)

(၅) ကဏ္ဍအလိုက် ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်း (ဥပမာ - UK Aid, GIZ စသည့်)

(၆) ပရဟိတအဖွဲ့ (ပြည်တွင်း/ ပြည်ပ)

(၇) ပုဂ္ဂလိကအဖွဲ့အစည်းများ

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။အရပ်ဘက်လူမှုအဖွဲ့အစည်း(၃)အနေဖြင့်ကျေးရွာဖြင့်ကျေးရွာတွင်အသက်၇၀ကျော်အဖိုးအဖွား များကိုကန်တော့ရန် သက်ကြီးရွယ်အိုပူဇော်ရေးအဖွဲ့ ဖွဲ့စည်းထားကြောင့်တွေ့ရသည်။ ပရဟိတစိတ်ထက်သန် သူဦးရေ(၂၅)ယောက်ဖြင့် ကိုယ်ထူကိုယ်ထ ဖွဲ့စည်းထားပြီးကွယ်လွန်သူတစ်ဦးလျှင် (၃၀၀၀၀)ကျပ်နှုန်း ထောက်ပံ့ကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။

(၂.၂) စီးပွားရေးနှင့် အသက်မွေးမှု အခြေအနေ

(၂.၂.၁) သီးနှံထုတ်လုပ်ရေး

(၂.၂.၁.၁) စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု

ဇယား (၁၃) ကျေးရွာ၏စိုက်ပျိုးမြေ ပိုင်ဆိုင်မှု၊ မြေယာပိုင်ဆိုင်သည့် အိမ်ထောင်စု

စဉ်	မြေပိုင်ဆိုင်မှုအရွယ်အစား	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်	အိမ်ထောင်စု %	ဖွံ့ဖြိုးရေးအမြင်သတ်မှတ်ချက်
၁	မြေယာမဲ့	၁၄	၈.၁%	မြေမဲ့ယာမဲ့
၂	၂.၅ ဧကအောက်			
၃	၂.၅ ဧကမှ ၅ ဧကထိ	၇၂	၄၀.၅%	တောင်သူငယ်
၄	၅ ဧကမှ ၁၂.၅ ဧက ကြား	၆၁	၃၅.၃%	အလယ်လတ်စားတောင်သူ
၅	၁၂.၅ ဧက အထက်	၂၅	၁၄.၅%	တောင်သူကြီး
ကျေးရွာရှိအိမ်ထောင်စု စုစုပေါင်း		**၁၇၂**	**၁၀၀%**	

ရင်းမြစ် ... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး။

SAMPLE

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ (၆၁)အိမ်ထောင်စု(၃၅.၃%)၊၁၂.၅ဧကအထက်(၂၅)အိမ်ထောင်စု (၁၄.၅%) ဖြစ်ပါသည်။ လုပ်ကိုင်ရသော တောင်သူများမှာ သီးနှံပိုမိုထွက်ရှိပြီးချောင်ချောင်လည်လည်နေနိုင်ကြသည်။ ။မြေယာမဲ့ဦးရေ (၁၄) အိမ်ထောင်စု (၈.၁%)၊ ၂.၅.ဧကမှ၅ဧကအထိဦးရေ(၇၂) အိမ်ထောင်စု (၄၀.၅%)၊ ၅ဧကမှ၁၂.၅ဧက ကြားဦးရေ

(၂.၂.၁.၂)အစိုးရ နှင့် ပုဂ္ဂလိက ရေရင်းမြစ်များမှ ရေသွင်းနိုင်သည့် ဧရိယာ

ဇယား (၁၄) ကျေးရွာ၏ ရေရင်းမြစ်နှင့် ရေသွင်းဧရိယာ

စဉ်	ရင်းမြစ်	အစိုးရ /ပုဂ္ဂလိက	ရေသောက်ဧက	ရရှိနိုင်မှု	
				တနှစ်ပတ်လုံး/ ရာသီအလိုက်	လုံလောက်မှု (ရှိ/မရှိ)
၁	ဆည်				
၂	ရေလွဲဆည်				
၃	မြစ်ရေတင်စီမံကိန်း				
၄	အဝီစိတွင်း				
၅	လက်ဝင် ရေတွင်း				
၆	စိမ့်စမ်းရေ				
၇	ချောင်းရေ				
၈	အခြား မိုးရေ				

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု၊ (၂) ဆည်မြောင်းဦးစီးဌာန၊ စိုက်ပျိုးရေး ဦးစီးဌာန။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ မရှိပါ။

(၂.၂.၁.၃) အဓိကသီးနှံများနှင့် အထွက်နှုန်း

ဇယား (၁၅) အဓိကသီးနှံများနှင့် အထွက်နှုန်း

သီးနှံ	စုစုပေါင်း စိုက်ဧက	သီးနှံထွက်မှု				သီးနှံ စိုက်ပျိုးသည့် ကာလ		သွင်းအားစုလိုအပ်ချက် (နိမ့်/လတ်/မြင့်)	အမြတ်ရရှိနိုင်မှု (နိမ့်/လတ်/မြင့်)	မှတ်ချက်
		ယူနစ်	အနည်းဆုံး	အများဆုံး	ပျမ်းမျှ	မှ	ထိ			
နှမ်း	၃၀၅	တင်း	၂	၃	၁.၅	ဧပြီလ	ဇွန်လ	မြင့်	နိမ့်	အထွက်နည်း
မြေပဲ	၁၀၅	တင်း	၁၅	၂၅	၁၈	ဇူလိုင်လ	နိုဝင်ဘာလ	မြင့်	နိမ့်	အထွက်နည်း
ပဲစင်းငုံ	၅၀၀	တင်း	၂	၃	၁.၅	ဧပြီလ	ဒီဇင်ဘာလ	မြင့်	နိမ့်	အထွက်နည်း

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု။

SAMPLE

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာ၏ အဓိကစိုက်ပျိုးသော သီးနှံများမှာ နှမ်း၊မြေပဲ၊ပဲစင်းငုံတို့ဖြစ်ကြသည်။ နှမ်းတဧက ထွက်နှုန်းမှာ၂ဧက၊မြေပဲ၁ဧက အထွက်နှုန်းမှာ ၁၅တင်း၊ပဲစင်းငုံ၁ဧက ထွက်နှုန်းမှာ၂တင်းမှ ၃တင်း အထိထွက်ရှိသည်။ မြေဆီလွှာနည်းပါးခြင်း သဘာဝမြေဩဇာ၊သိပ်ဖွံနည်းဖြင့် ထုတ်လုပ်သောမြေဩဇာများ သုံးစွဲနိုင်မှုအားနည်းသောကြောင့် သီးနှံများ အထွက်နည်းခြင်းဖြစ်ကြောင်း မိုးအားနည်းသောကြောင့်လည်း အထွက်နည်းခြင်းဖြစ်ကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။

(၂.၂.၁.၄) လယ်ယာသုံးစက်ကိရိယာများ

ဇယား (၁၆) ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးရေးသုံးကိရိယာများ ပိုင်ဆိုင်မှု

စက်အမျိုးအစား	ပိုင်ဆိုင်မှု					စက်ကိရိယာငှားရမ်းလုပ်ကိုင်နေသော တောင်သူအရေအတွက်	မှတ်ချက်/အခြေအနေ
	တစ် ဦး ချင်းပိုင်	အဖွဲ့ပိုင်		ရွာပိုင်			
		အရေအတွက်	လယ်သမား ဦးရေ	အရေအတွက်	လယ်သမား ဦးရေ		
ထွန်စက်							
လက်တွန်းထွန်စက်							
အစေ့ချ ကိရိယာ							
ရိတ်သိမ်းခြွေလှေ့စက်							
ရိတ်သိမ်းစက်							
ခြွေလှေ့စက်	၁						
ရေစုပ်စက်							
ခြေနင်းရေတင်စက်							
မြက်ရိတ်စက်							
အခြား/လှေ့စက်							

ရင်းမြစ်... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။မြေယာပိုင်ဆိုင်မှု ဧကများ၍သီးနှံများအချိန်မှီ မျိုးစေ့များချနိုင်ရန်ထွန်စက်ငှားရမ်းမှုရှိကြောင်း နှင့် ခိုင်းနွားမရှိ အမျိုးသမီးအိမ်ထောင်စုဦးစီးဖြစ်ခြင်းကြောင့် လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။ခြွေလှေ့စက်(၁)စင်းသာရှိပါသည်။

(၂.၂.၁.၅) သီးနှံအထွက်နှုန်း တိုးစေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ

ဇယား (၁၇) သီးနှံထုတ်လုပ်မှု တိုးစေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ

အခြေအနေ	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
မြေ(စိုက်ပျိုးမြေရရှိနိုင်မှု၊မြေဆီဩဇာ)	မြေဆီဩဇာအသင့်အတင့်။
ရေရင်းမြစ်	မြစ်ရေတင်။
သဘာဝမြေဆွေး၊ အော်ဂဲနစ် မြေဩဇာ	နွားချေးအလုံအလောက်ရှိ။
အော်ဂဲနစ်/ဓာတုပိုးသတ်ဆေး	သုံးစွဲလေ့မရှိ။ ဗဟုသုတမရှိကြပါ။

SAMPLE

အခြေအနေ	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
ချေးငွေနှင့် ငွေကြေး ဝန်ဆောင်မှုများ	မြန်မာ့လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးဘဏ်တံတားဦးမှ မိုးဘဏ်၊ဆောင်းဘဏ်ချေးငွေ တစ်ဧက ၂၀၀၀၀နှုန်းရရှိသည်။
နည်းပညာ၊ အုပ်ချုပ်ရေး ပိုင်းဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုများ	
သွင်းအားစုဈေးကွက်	မျိုးစေ့ဖိုး၊ထွန်ယက်ခ၊လုပ်အားခများသီးနှံအလိုက် ပေါက်ဈေး တံတားဦး၊ကျောက်ဆည်ပွဲရုံများ သို့တင်ပို့ရောင်းချပါသည်။
ထုတ်လုပ်မှုဈေးကွက် နှင့်ကုန်သွယ်မှု	ဈေးကွက်အသင့်အတင့်ရှိပါသည်။
အခြား	

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု၊ (၂) သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်အစိုးရဦးစီး ဌာနများ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ မြေဩဇာများတိုးပွားစေရန် နည်းပေးလမ်းညွှန်မှု၊မျှားနီ၊ဩဘာစသောမြေဩဇာများ အတန်းစားအလိုက် နည်းလမ်းမှန်ကန်စွာသုံးစွဲတက်ရန် နည်းပေးလမ်းညွှန်မှုများ လိုအပ်ကြောင်းနှင့် တောင်သူများအမှန်တကယ် စိုက်ပျိုးချိန်တွင် ကုန်ကျသောငွေများ အဆင်ပြေ ချောမွေ့စေရန် မြန်မာ့လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးဘဏ်မှ စိုက်ပျိုးစရိတ်ချေးငွေ များ တစ်ဧက ၂၀၀၀၀နှုန်း အထက် သင့်လျော်သောနှုန်း သတ်မှတ်၍တိုးမြှင့် ချေးပေးရန်လိုအပ်ကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။

(၂.၂.၁.၆) သီးနှံထုတ်လုအပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ

ဇယား (၁၈) သီးနှံထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ

ပြဿနာ	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
စိုက်ပျိုးမြေ တိုးချဲ့နိုင်မှု	နည်းပါး။
မြေဆီဩဇာ အခြေအနေ	မြေဆီဩဇာနည်းပါး။
ငွေကြေးအရင်းအနှီး ရရှိနိုင်မှု	အချိန်မီနောက်ကျနည်းပါး။
စိုက်ပျိုးရေး သွင်းအားစုများ အချိန်မီ ရရှိအသုံးချနိုင်မှု	အသင့်တင့်အဆင်ပြေ။
လုပ်သားရှားပါးမှု (ကျွမ်းကျင် သူ/ မကျွမ်းကျင်သူ)	ဖရဲခြံလိုက်သူများ၍ လုပ်သားရှားပါး။
ရေရင်းမြစ်များ ရရှိနိုင်မှု	မရှိ။မိုးကောင်းရေသောက်။
စိုက်ပျိုးရေ မလုံလောက်မှု	လုံလောက်မှု မရှိပါ။
ဖျက်ပိုးနှင့် ရောဂါ	
ဈေးကွက် လက်လှမ်းမီမှု	တံတားဦး/ကျောက်ဆည်သီးနှံပေါက်ဈေးရောင်းရ။
နည်းပညာ အကူအညီနှင့် နည်းလမ်းများ	နည်းပညာဝန်ဆောင်မှု မရကြပါ။
အခြား	

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု၊ (၂) သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ် အစိုးရဦးစီး ဌာနများ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာရှိ စိုက်ပျိုးမြေများမှာ မြေဆီလွှာအသင့်အတင့်ကောင်းမွန်သည်။ မြေဆီဩဇာသင့်သည်။ စိုက်ပျိုးမြေတိုးချဲ့ရန် နေရာမရှိ။ ယာမြေများမှာ သဲမြေများ ဖြစ်သောကြောင့်လည်း မြေဆီဩဇာ ညံ့သည်။ စိုက်ပျိုးမြေအများစုမှာ ပုံစံ ၇ မရှိသော ကြောင့် စိုက်ပျိုးမြေများစွာရှိပြီး စိုက်ပျိုးစရိတ်ချေးငွေလည်း မရနိုင်ပါ။

SAMPLE

သွင်းအားစုများကို အလွယ်တကူလိုသလောက် ဝယ်ယူရရှိနိုင်သော်လည်း အရင်းအနှီးမတတ်နိုင်သောကြောင့် သွင်းအားစုများကိုလည်း အချိန်မီနှင့်အလုံအလောက်သုံးစွဲနိုင်ခြင်းမရှိပါ။ အလုပ်လုပ်နိုင်သူများရှိသော်လည်း ကျွမ်းကျင်မှုနည်းသည်။ အလုပ်လုပ်နိုင်သူအများစုမှာလည်း မိသားစုဝင်ငွေအတွက် အဝေးသို့ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်ကြရသောကြောင့် စိုက်ပျိုးရေးတွင် လုပ်သားရှားပါးမှုရှိသည်၊ မိုးရေသာရရှိပြီး သွင်းရေမရသောကြောင့် စိုက်ပျိုးရေလုံလောက်မှုမရှိပါ။ ရောဂါပိုးမွှား ကျရောက်မှုများပြီး ထိရောက်စွာ ကာကွယ်နှိမ်နှင်းနိုင်ခြင်းမရှိပါ။ နည်းပညာနှင့် ဝန်ဆောင်မှု ရရှိသော်လည်း လုံလောက်မှုမရှိပါ။စိုက်ပျိုးထုတ်ကုန် စျေးကွက် လက်လှမ်းမီသော်လည်း စျေးကောင်းမရ။ စျေးနှုန်းတည်ငြိမ်မှု မရှိပါ။ ကုန်သည်ပွဲစားများ၏ အလေးတင်းတောင်းမှုန်ကန်မှု မရှိကြပါ။ကျေးရွာတွင် လူဦးရေများပြားပြီးစိုက်ပျိုးမြေနည်းပါခြင်း မိုးလေဝသ မမှန်ခြင်းကြောင့် အဆင်အပြေကြပါ။ချေးငွေများသုံးစွဲနေရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ချေးငွေများအတွက် မြစိမ်းရောင်စီမံကိန်းအားတောင်းခံပါသည်။ မြေဩဇာများတိုးပွားစေရန်၊ မြေဆီဩဇာများဖြည့်ဆည်းပေးရန်နည်းပညာပေး ဆောင်ရွက် ပေးရန်လိုအပ်ကြောင်း နှင့် ရေအရင်းအမြစ်ရရှိမှု ကောင်းမွန်စေရန် ဖူလုံစေရန် တောင်ကျရေများ ၊ချောင်းရေများတားဆီးပိတ်ဆို့၍ ရေလျှောင်တမံ တည်ဆောက်ပေးရန်လိုအပ်ကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။

(၂.၂.၂) မွေးမြူရေးလုပ်ငန်း

(၂.၂.၂.၁) မွေးမြူရေးနှင့် ငါးလုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်မှု အခြေအနေ

ဇယား (၁၉) မွေးမြူရေးနှင့် ငါးလုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်မှု အခြေအနေ

မွေးမြူရေးနှင့် ငါးလုပ်ငန်း	**အိမ်ထောင်စု**	**ကောင်ရေ**	**မှတ်ချက်/အခြေအနေ**
မွေးမြူရေး			
ခိုင်းနွား	၉	၁၉	ဆေးကုသခ တစ်ကြိမ်လျှင် ၁၅၀၀၀ကျပ်ကုန်ကျလေ့ရှိသည်။
နို့စားနွား	၁၄	၂၄	။
မြင်း	-	-	
ကျွဲ	-	-	
မြည်း	-	-	
လား	-	-	
ဆိတ်	-	-	
သိုး	-	-	
ဝက်	၁	၁	စီးပွားဖြစ်မွေးမြူလေ့မရှိ။
ကြက်	-	-	
ဘဲ	၁	၂	စီးပွားဖြစ်မွေးမြူလေ့မရှိ။
နွားနောက်	-	-	
အခြား			
ငါးလုပ်ငန်း			
ငါးကန်			
ပုဇွန်ကန်			
ဂဏန်း မွေးမြူရေးလုပ်ငန်း			
ရေချို ငါးဖမ်းလုပ်ငန်း			
ကမ်းလွန် ငါးဖမ်းလုပ်ငန်း			

SAMPLE

မွေးမြူရေးနှင့် ငါးလုပ်ငန်း	အိမ်ထောင်စု	ကောင်ရေ	မှတ်ချက်/အခြေအနေ
အခြား			

ရင်းမြစ်… (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင်မွေးမြူရေးလုပ်ကိုင်သူ ၂၅အိမ်ထောင်စုသာ တစ်ပိုင်တစ်နိုင် အနေဖြင့် မွေးမြူး ကြသည်။ မွေးမြူထားသော အကောင်ရေမှာ ခိုင်းနွား(၁၉)ကောင်၊နို့စာနွား (၂၄) ၊ ဝက်(၁) ကောင်နှင့် ဘဲ (၂)ကောင် မွေးမြူကြသည်။ တိရိစ္ဆာန်ရောဂါများ အထူးသဖြင့် ခွာနာလျှာနာ ၊ ဝက်နာရောဂါများဖြစ်ပြီး ။ကျေးရွာတွင် ရောဂါကြောင့် သေဆုံးပျက်စီးမှုများရှိတက်သည်။ နည်းပညာ ဝန်ဆောင်မှုကို မြို့နယ်တိမွေး/ကုဦးစီးဌာနမှ ရရှိနိုင်သော်လည်း ဝန်ထမ်းမလုံလောက်မှုကြောင့် လွှမ်းခြုံဆောင်ရွက်ပေးနိုင်မှု အားနည်းသည်။ မွေးမြူရေး၏ အဓိကအခက်အခဲမှာ နည်းပညာဝန်ဆောင်မှု အခက်အခဲ၊ ချေးငွေမရရှိမှု၊ မျိုးကောင်း မျိုးသန့် လက်လှမ်းမီမှုမရှိ၊ အမြတ်အစွန်း ရရှိမှုအခြေအနေ၊ သားငါးရောင်းချရာတွင် သားသတ်လိုင်စင်ရရှိသူ၏ ခေါင်းပုံဖြတ်မှုခံရပြီး နှင့် လိုင်စင်ချထားရာတွင် ပွင့်လင်းမြင်သာမှု မရှိခြင်း။ လွတ်လပ်စွာ ရောင်းချခွင့်မရ ကြပါ။ အခြားမွေးမြူရေး လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူလည်း အနည်းငယ်ရှိပါသည်။

(၂.၂.၂.၂)မွေးမြူရေးကဏ္ဍ တိုးတက်စေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ

ဇယား (၂၀) မွေးမြူရေးကဏ္ဍ ထုတ်လုပ်မှုတိုးတက်စေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ

အခွင့်အလမ်း	ဖော်ပြချက်/ ရှင်းလင်းချက်
မွေးမြူရေး	
စားကျက်မြေ	သတ္တုမြေကိုစားကျက်မြေတိုးချဲ့နိုင်မည်။
ရေရရှိမှု	ရေလုံလောက်မှုမရှိပါ။
မျိုးတိရစ္ဆာန် လက်လှမ်းမီမှု	ဒေသအတွင်းဆက်သွယ်ရရှိနိုင်ပါသည်။
ချေးငွေ	
သွင်းအားစု ဈေးကွက်	
ဝန်ဆောင်မှု ဈေးကွက်	
ထုတ်ကုန် ရောင်းဝယ်မှု	
အိမ်ခြံဝင်းအတွင်း မြေနေရာ လုံလောက်မှု	လုံလောက်မှုရှိသည်။
အခြား	
ငါးလုပ်ငန်း	
ငါး/ပုဇွန်သားပေါက် လက်လှမ်းမီမှု	
ချေးငွေ	
သွင်းအားစု လက်လှမ်းမီမှု	
နည်းပညာ အကူအညီနှင့် နည်းလမ်းများ	
ထုတ်ကုန် ရောင်းဝယ်မှု	
အခြား	

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု။

SAMPLE

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။စားကျက်တိုးချဲ့နိုင်ရန်မရှိပါ။ မွေးမြူရေးအတွက် ရေလုံလောက်မှုရှိသည်။ နွေရာသီရေ ပြတ်လပ် ရှိသည်။ မျိုးကောင်းမျိုးသန့် မျိုးတိရိစ္ဆာန်များကို ဒေသအတွင်း ဆက်သွယ်ရရှိနိုင်သည်။ မွေးမြူရေး အတွက် လိုအပ်သော သွင်းအားစု များကို အလုံအလောက်ဝယ်ယူရရှိနိုင်သည်။ တိမွေးကုဋီစီးဌာနရှိသည်။ စျေးကွက်အလုံအလောက်ရှိသည်။ မွေးမြူရေးအနေဖြင့် နွားမွေးမြူခြင်းကို အဓိကထားလုပ်ကိုင်ကြသည်။ ဝက်၊ဘဲတို့ကိုမွေးမြူခြင်းလည်း လုပ်ကိုင်ကြပါသည်။ မွေးမြူရန် အိမ်ခြံဝန်း အလုံအလောက်ရှိသည်။

(၂.၂.၃.၃) မွေးမြူရေးနှင့်သားငါးထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ

ဇယား (၂၁) မွေးမြူရေးနှင့် သားငါးထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ

ပြဿနာနှင့်စိန်ခေါ်မှုများ	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
မွေးမြူရေး	
ချေးငွေ ရရှိနိုင်မှု	ချေးငွေမရပါ။
ကူးစက်ရောဂါဖြစ်ပွားမှု	နှစ်စဉ်ရာသီရောဂါများ ဆိုးရွားစွာ ကျရောက်လေ့ရှိသည်။
နည်းပညာ အကူအညီနှင့် နည်းလမ်းများ	လုံလောက်မှုမရှိ။
စီးပွားဖြစ် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများ အတွက် လိုင်စင်/ လေလံ လက်လှမ်းမီမှု	လိုင်စင်မရှိသဖြင့် သားသတ်လိုင်စင်ရှိသူ၏ ခေါင်းပုံဖြတ်ခြင်းကို ခံကြရသည်။
အခြား	
ငါးလုပ်ငန်း	
ငါးဖမ်းခွင့် ရရှိနိုင်မှု	
ချေးငွေရရှိနိုင်မှု	မရှိပါ။
အခြား	

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု၊ (၂) မြို့နယ် မွေး/ကု ဦးစီးဌာန၊ မြို့နယ် ငါးလုပ်ငန်း ဦးစီးဌာန။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။မျိုးကောင်းမျိုးသန့်ရရှိရန်အခက်အခဲရှိသည်။မွေးမြူရေးချေးငွေလုံလောက်စွာရရှိမှုမရှိပါ။ နှစ်စဉ် ရာသီလိုက်ရောဂါများ ဆိုးရွားစွာကျရောက်လေ့ ရှိပြီးနည်းပညာ ဝန်ဆောင်မှုအချိန်မီမရ။ ကာကွယ်ဆေးထိုးလေ့မရှိသောကြောင့် ဆုံးရှုံးမှုများသည်။ နည်းပညာဝန်ဆောင်မှုလည်း လုံလောက်မှုမရှိ။ စျေးကွက်အလုံအလောက်ရှိသော်လည်း လိုင်စင်မရှိသဖြင့် လွတ်လပ်စွာရောင်းဝယ်ခွင့်မရှိ၊ စျေးကောင်းမရကြပါ၊ သားသတ်လိုင်စင်ရှိသူ၏ ခေါင်းပုံဖြတ်ခြင်းကို ခံကြရသည်။ကူးစက်ရောဂါ ဖြစ်ပွားပါက အချိန်မှီ ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်း မရှိပါ။ချေးငွေ မရှိပါ။

(၂.၂.၃) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းကဏ္ဍ

(၂.၂.၃.၁)စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးလုပ်ငန်းများ

ဇယား (၂၂) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးလုပ်ငန်းများ

စဉ်	လုပ်ငန်းများ (ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်း နှင့် ဝန်ဆောင်မှု)	လုပ်ငန်း အရေ အတွက်	ဝန်ထမ်း / အလုပ်သမား အရေ အတွက်	မိသားစုဝင် လုပ်အား	ရပ်တည်နိုင်မှု (နိမ့်၊ လတ်၊ မြင့်) နှင့်ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်
၁	သတ္တုတူးဖော်ရေး၊ ကျောက်ထုတ်လုပ်ရေး နှင့် သဘာဝ ရင်းမြစ်များ ထုတ်လုပ်ခြင်း				

SAMPLE

စဉ်	လုပ်ငန်းများ (ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်း နှင့် ဝန်ဆောင်မှု)	လုပ်ငန်းအရေအတွက်	ဝန်ထမ်း / အလုပ်သမား အရေအတွက်	မိသားစုဝင် လုပ်အား	ရပ်တည်နိုင်မှု (နိမ့်၊ လတ်၊ မြင့်) နှင့်ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်
၂	ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်း	၂		၆	
၃	လျှပ်စစ်၊ ဓာတ်ငွေ့နှင့် ရေပေးဝေရေး				
၄	ဆောက်လုပ်ရေး၊လက်သမား၊ ပန်းရံလုပ်ငန်း	၆		၆	
၅	ယာဉ်၊ စက်ကိရိယာ၊ အိမ်သုံးပစ္စည်းများ ပြင်ဆင်ရေး				
၆	ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ (ဆံပင်၊ အလှပြင်၊ အပ်ချုပ်၊ အင်ဂျင်နီယာ၊ သင်တန်းပေး သူ)				
၇	လက်လီ-လက်ကားရောင်းဝယ်ရေး	၇		၁၆	
၈	ဟိုတယ်နှင့် စားသောက်ဆိုင်လုပ်ငန်း				
၉	ပို့ဆောင်ရေး၊ သိုလှောင်ရေး နှင့် ဆက်သွယ်ရေး	၆		၆	
၁၀	ငွေချေး ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်း (ဘဏ်၊ ငွေချေးခြင်းလုပ်ငန်း အပါအဝင် ငွေကြေးဝန်ဆောင် မှုလုပ်ငန်း)				
၁၁	အိမ်ခြံမြေ ရောင်းဝယ်ငှားရမ်းခြင်းနှင့် ဆက်စပ်သော လုပ်ငန်းများ				
၁၂	ပြည်သူဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများ (အုပ်ချုပ်ရေး၊ ကာကွယ်ရေးနှင့်ဘေးကင်းလုံခြုံရေး)				
၁၃	ပညာရေး	၁		၃	
၁၄	ကျန်းမာရေး				
၁၅	လူမှုရေးလုပ်ငန်းများ				
၁၆	အိမ်များတွင် အငှားလိုက်လုပ်သူများနှင့် အမျိုးအမည် မဖော်ပြနိုင်သော လုပ်ငန်းများ				
၁၇	ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ကုမ္ပဏီများတွင် လုပ်ကိုင်သူများ (ဥပမာ - UN, INGOs,				

SAMPLE

စဉ်	လုပ်ငန်းများ (ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်း နှင့် ဝန်ဆောင်မှု)	လုပ်ငန်းအရေအတွက်	ဝန်ထမ်း / အလုပ်သမား အရေအတွက်	မိသားစုဝင် လုပ်အား	ရပ်တည်နိုင်မှု (နိမ့်၊ လတ်၊ မြင့်) နှင့်ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်
	Companies. etc.,)				
	စုစုပေါင်းအသက်မွေးလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူဦးရေ	၂၉		၄၃	

ရင်းမြစ် ... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင်အဓိကအလုပ်အကိုင်(၆)မျိုးသာရှိသည်။ ကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းတွင် လုပ်ဆောင် သူဦးရေ (၆)ဦး၊ ဆောက်လုပ်ရေး၊ လက်သမား၊ပန်းရံသမား ဦးရေ(၆)ဦး၊ဆံပင်၊အလှပြင်၊ အပ်ချုပ်၊အင်ဂျင်နီယာ၊ သင်တန်းပေးသူ (၆)ဦး၊ လက်လီလက်ကားရောင်းဝယ်ရေးတွင် (၁၆)ဦး၊ပို့ဆောင်ရေး၊ သိုလှောင်ရေးနှင့်ဆက်သွယ်ရေး(၆)ဦးနှင့်ပညာရေး (၃)ဦးဖြစ်သည်။ခြင်းတောင်းလုပ်ငန်း၊ကုလားထိုင် လုပ်ငန်း လွယ် အိတ်ယက်လုပ်ငန်း၊လုံချည်ယက်လုပ်ငန်း၊ယက္ကန်းလုပ်ငန်းများ ဖော်ဆောင်ပေးရန်လိုအပ်ကြောင်းတွေ့ရှိရပါသည်။ ဥပဒေအရ အကန့်အသတ်ရှိနေခြင်းကြောင့် တပိုင်တနိုင်ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်းထူထောင်ခြင်းမရှိ။ နေ့စား သွားရောက် လုပ်ကိုင်ကြရပြီး အလုပ်ဝင်ငွေပုံမှန်မရှိခြင်းကြောင့် ရပ်တည်နိုင်မှု အသင့်အတင့်ရှိသည်။ စက်ချုပ်၊ဈေးဆိုင်နှင့် အလှပြင် လုပ်ငန်းများမှာ လည်းအရင်းအနှီး ဈေးကွက်အားနည်းခြင်းကြောင့် ရပ်တည်နိုင်မှုအသင့်အတင့်သာရှိသည်။ ကျေးရွာတွင် အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းနှင့် သက်မွေးဝမ်းပညာ ကျွမ်းကျင်မှု လည်းနည်းပါးသည်။ အသက်မွေးဝမ်းပညာ လည်းတက် ရောက်ရန်နှင့် လုပ်ငန်းထူထောင်ရန်လည်း ကုန်ကျ စရိတ် နှင့် အရင်းအနှီးမတက်နိုင်ကြပါ။

(၂.၂.၃.၂) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးလုပ်ငန်းများအတွက် အခွင့်အလမ်း၊ ပြဿနာနှင့် အခက်အခဲများ

ဇယား (၂၃-က) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွက် အခွင့်အလမ်းများ

အခွင့်အလမ်း	ဖော်ပြချက်/ ရှင်းလင်းချက်
ဈေးကွက်နီးဈေးကွက်ရှိ။	တံတားဦး၊ကျောက်ဆည် အသင့်အတင့်နီး ၊မြို့သာရွာဈေးအနီးထုတ်ကုန်ဈေးကွက်ရှိ၊
	နယ်မြေအေးချမ်းပြီးလွတ်လပ်စွာသွားလာနိုင်ပါသည်။
အလုပ်လုပ်နိုင်သောအရွယ်များရှိသည်။	ဘွဲ့ရနှင့်၁၀တန်း၊၉တန်း၊၈တန်း အလုပ်လုပ်နိုင်သောသူများရှိသည်။
လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး	မိုးတွင်းမှ လွဲ၍တနှစ်လုံးရာသီမရွေးသွားလာနိုင်သည်။
အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းပညာအချို့တက်မြောက်ကြသည်။	ပန်းပဲ၊ယက္ကန်း၊အပ်ချုပ်၊အလှပြင်၊တောင်းယက်စသည်အသက်မွေးဝမ်းလုပ်ငန်းအချို့လုပ်ကိုင်ကြသည်။

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရ လုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု၊ လူငယ် အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် အလုပ်လုပ်နိုင်သောအရွယ်များရှိသော်လည်း ပြင်ပ အရင်းအနှီး လုပ်ငန်းများ အလုပ်ရုံ၊စက်ရုံများမရှိခြင်း၊ အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းမရှိခြင်းကြောင့် အလုပ်ကိုင်

မရှိကြပါ။ နေ့စားလုပ်အားခများ နည်းပြီး အလုပ်အကိုင် လည်းနည်းပြီး အလုပ်အကိုင်လည်း ပုံမှန်မရကြပါ။ပန်းပဲ၊ယက္ကန်း၊ အပ်ချုပ်၊အလှပြင်၊တောင်းယက်စသည့် အသက်မွေးလုပ်ငန်းအချို့ လုပ်ကိုင်ကြသည်။ ဈေးရောင်းလုပ်ကိုင်စား သောက်ကြသည်။ နယ်မြေအေးချမ်းပြီး လွတ်လပ်စွာ သွားလာနိုင်ပါသည်။

ဇယား (၂၃-ခ) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွက် ပြဿနာနှင့်အခက်အခဲများ

ပြဿနာနှင့်အခက်အခဲများ	ဖော်ပြချက်/ ရှင်းလင်းချက်
အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်း ရှားပါးခြင်းနှင့်လုပ်အားခနည်းသည်။	ကျေးရွာတွင်အလုပ်လုပ်နိုင်သောအရွယ်ရှိသော်လည်း ပြင်ပရင်းနှီးလုပ်ငန်း များ၊ အလုပ်ရုံ၊ စက်ရုံများ မရှိခြင်း၊ အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်း နည်းပါးခြင်းကြောင့် လူတိုင်း အလုပ်အကိုင်မရှိကြပါ။ နေ့စားလုပ်အားခ များမှာ လည်းနည်းပြီး အလုပ်အကိုင်လည်း ပုံမှန်မရကြပါ။
အသက်မွေးဝမ်း အတတ်ပညာ အားနည်းသည်။	ဘွဲ့ရနှင့် ဘွဲ့မရသော အလုပ်လုပ်နိုင်သည့်အရွယ်များ သော်လည်း အသက်မွေးဝမ်းအတတ်ပညာ ကျွမ်းကျင်မှု အားနည်းနေသည်။ သင်တန်းများ တက်ရောက်ရန်လည်း အရင်းအနှီးနှင့် အဆက်အသွယ် မရှိကြပါ။

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရ လုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု၊ လူငယ် အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။

။ကျေးရွာတွင်အလုပ်လုပ်နိုင်သောလူဦးရေများပြားပြီးလုပ်ငန်းခွင်သုံးပညာအရည်အချင်းပိုင်းတွင် အနည်းငယ် နိမ့်ကျပြီးသင်တန်းစရိတ်အကုန်အကျခံကာ လုပ်ငန်းထူထောင်ရန်မတက်နိုင်ကြချေ။ ငွေကြေးအဆင်ပြေသော အိမ်ထောင်စု အချို့သာသင်တန်းများသို့ ငွေကုန်ကျခံကာ သင်ကြားကြပါသည်။ ရှိသော်လည်း ပြင်ပအရင်းအနှီး လုပ်ငန်းများ၊ အလုပ်ရုံ၊ စက်ရုံများမရှိခြင်း။ အလုပ်အကိုင်အခွင့် အလမ်းနည်းပါးခြင်းကြောင့်လူတိုင်း အလုပ်အကိုင် မရှိကြပါ။ နေ့စားလုပ်အားခမှာ နည်းပြီး အလုပ်အကိုင်လည်းပုံမှန်မရကြပါ။ ကျေးရွာတွင်အလုပ်ရှားပါး ခြင်းကြောင့် တရုတ်၊ရှမ်း ဖရဲစိုက်ခင်းသို့ နေ့စားလုပ်ကိုင်ရသည်။အလုပ်လုပ်သူများမှာ အမျိုးသမီးဖြစ်ပြီး (၇၀%)ရှိကြသည်။ အခြားအသက်မွေးဝမ်း လုပ်ငန်းများတွင်လည်း ကျွမ်းကျင်မှု အားနည်းသည်။ အရင်းအနှီးလည်း နည်းသည့်အပြင် ချေးငွေစနစ် လည်းမရှိပါ။

(၂.၃) ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများ

(၂.၃.၁)ရွှေ့ပြောင်းသွားလာမှု ဖြစ်ပေါ်လာပုံ၊ ပုံစံနှင့် အချိန်ကာလ

ဇယား (၂၄) ရွှေ့ပြောင်းသွားလာမှု ဖြစ်ပေါ်လာပုံ၊ ပုံစံနှင့် အချိန်ကာလ

#	ပုံစံ	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်	လူဦးရေ			ပြည်တွင်း			ပြည်ပ		
			ကျား	မ	ပေါင်း	ကျား	မ	ပေါင်း	ကျား	မ	ပေါင်း
၁	ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားတစ်ဦး အနည်းဆုံးရှိသော	၅									

#	ပုံစံ	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်	လူဦးရေ			ပြည်တွင်း			ပြည်ပ		
			ကျား	မ	ပေါင်း	ကျား	မ	ပေါင်း	ကျား	မ	ပေါင်း
	အိမ်ထောင်စု										
၂	ရွှေပြောင်းလုပ်ကိုင်သောကျေးရွာရှိလူဦးရေ		၃	၂	၅	၃	၂	၅			
၃	ကျေးရွာပြင်ပသို့ ရွှေပြောင်းမှုကာလ										
	၃ လ အထိ										
	၆ လ အထိ										
	၁၂ လ အထိ		၃	၂	၅	၃	၂	၅			
	၁၂ လ အထက်										

ရင်းမြစ် ... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး မဟုတ်သော ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု၊ လူငယ် အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင် ရွှေပြောင်းလုပ်သားအိမ်ထောင်စု (၅)ဦးရှိပါသည်။ရွှေပြောင်းလုပ်ကိုင်သောကျေးရွာ ရှိဦးရေ ကျား(၃)ဦး၊မ(၂)ဦး၊စုစုပေါင်းဦးရေ(၅)ဦးရှိပါသည်။ကျေးရွာပြင်ပသို့ ရွှေပြောင်းမှုကာလ ၁၂လတွင် ကျား(၃)ဦး နှင့်မ(၂)ဦး စုစုပေါင်း (၅)ဦးဖြစ်ပါသည်။ကျေးရွာတွင် လုပ်ကိုင်ရသော လယ်ယာမြေမရှိသဖြင့် အခြားကျေးရွာမှ မြေကို ငှားရမ်းလုပ်ကိုင်နေရကြောင်းတွေ့ရှိရပါသည်။

(၂.၃.၂) ရွှေပြောင်းသွားလာရခြင်း၏ အဓိက အကြောင်းရင်း

ဇယား (၂၅) ရွှေပြောင်းသွားလာရခြင်း၏ အဓိက အကြောင်းရင်း

စဉ်	အကြောင်းအရာ	လူဦးရေ
၁	ပိုမိုကောင်းမွန်သော အလုပ်အကိုင်နှင့် ဝင်ငွေ အခွင့်အလမ်းများ ရှာဖွေရန်	-
၂	နိုင်ငံရေးနှင့်ဆိုင်သော အကြောင်းရင်း	-
၃	ဒေသတွင်း ပဋိပက္ခဖြစ်ပွားမှုကြောင့် လုံခြုံမှု မရှိသည့် အကြောင်းရင်း	-
၄	အခြား	-

ရင်းမြစ် ... အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။မရှိပါ။

(၂.၃.၃) ရွှေပြောင်းလုပ်ကိုင်သူများမှ ပြန်ပို့ငွေ

ဇယား (၂၆) ရွှေပြောင်းလုပ်ကိုင်သူများမှ ပြန်ပို့ငွေ

စဉ်	အကြောင်းအရာ	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်				
		စုစုပေါင်း	% ကျေးရွာ အတွင်းရှိ စုစုပေါင်း အိမ်ထောင်စု	မြင့်	လတ်	နိမ့်
၁	ပြန်ပို့ငွေကို မှီခိုနေရသော အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်					
၂	ပြန်ပို့ငွေ လမ်းကြောင်းများ					
	ငွေလွှဲလုပ်ငန်း (ဟွန်ဒီ)			-	-	-

စဉ်	အကြောင်းအရာ	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်				
		စုစု ပေါင်း	% ကျေးရွာ အတွင်းရှိ စုစုပေါင်း အိမ်ထောင်စု	မြင့်	လတ်	နိမ့်
	ဘဏ်			-	-	-
	လူကြုံဖြင့်လွှဲပို့ခြင်း			-	-	-
	ငွေလွှဲလုပ်ငန်းနှင့် ဘဏ်			-	-	
	- ငွေလွှဲလုပ်ငန်း၊ ဘဏ်နှင့် လူကြုံ ဖြင့်လွှဲပို့ခြင်း			-	-	-

ရင်းမြစ် ... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။မရှိပါ။

(၂.၄) ကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှု ဈေးကွက်

ဇယား (၂၇) ကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှု၊ ဈေးကွက်လက်လှမ်းမီမှု အခြေအနေ

ဈေးကွက်လက်လှမ်းမီမှု	အနီးဆုံးဈေး	အကြီးစားဈေးကွက်
ရွာမှအကွာအဝေး (မိုင်)	၁၇မိုင် ၊တံတားဦးဈေး	
သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး လမ်းကြောင်း နှင့် ၎င်း၏ အထောက်အပံ့များ	ကားလမ်း၊ကုန်းလမ်း၊	ကိုယ်ပိုင်ဆိုင်ကယ်၊ဆိုက်ကွဲ၊
ကုန်စည်အမျိုးအစားနှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးနိုင်မှု	သီနှံစုံကိုယ်တိုင်လုပ်ကိုင်၊	
ဈေးအခြေခံအဆောက်အဦနှင့် ဝန်ဆောင်မှု	သွပ်မိုး၊(၁)ထပ်ခန်း	

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ လယ်သမား အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။စိုက်ပျိုးရေးနှင့်မွေးမြူရေးထုတ်ကုန်များအတွက် ကျေးရွာနှင့်၁၇မိုင်ကွာဝေးသော တံတားဦးမြို့ ဈေးတွင် ဈေးကွက်အလုံအလောက်ရှိသည်။ ကုန်စိမ်းနှင့် သားငါးဝယ်ယူရရှိသည်။သီးနှံစုံကိုယ်တိုင်ပို့ဆောင်ပါသည်။ ပုံမှန်ပြေးဆွဲသည့်ကား များလည်းရှိသည်။ကျောက်ဆည်ဈေးသို့ (၂၀)မိုင်ကွာဝေးပါသည်။ဈေးသို့ရွာမှ သွားလာရာတွင် ကား(၂)စီးဖြင့် ရာသီမရွေး သွားရောက် ဝယ်ယူနိုင်ပါသည်။ပုံမှန်ပြေးဆွဲသည့် အများသုံးယာဉ်မရှိပါ။လိုင်းကားများ ပြေးဆွဲနိုင်ရေးမူဝါဒအား ချမှတ်ပေးသင့်ပါသည်။

(၂.၅) ငွေကြေးလက်လှမ်းမီမှုနှင့် ဘဏ်လုပ်ငန်း

ဇယား (၂၈) ငွေကြေးလက်လှမ်းမီမှုနှင့် ဘဏ်လုပ်ငန်း

ချေးငွေ ရရှိနိုင်သည့် နေရာ	ငွေကြေး ဝန်ဆောင်မှု အမျိုးအစား	ပြန်လည် ပေးဆပ်ရမည့် ကာလ	အတိုးနှုန်း (လ)	အပေါင်ခံ ပစ္စည်း လိုအပ်မှု	ချေးငွေရရန် အခက်အခဲများ
အစိုးရဘဏ် (စိုက်ပျိုးရေးဘဏ်)	ချေးငွေ	၆လ	၀.၈ကျပ်	မရှိ	
သမဘဏ်					

ချေးငွေ ရရှိနိုင်သည့် နေရာ	ငွေကြေး ဝန်ဆောင်မှု အမျိုးအစား	ပြန်လည် ပေးဆပ်ရမည့် ကာလ	အတိုးနှုန်း (လ)	အပေါင်ခံ ပစ္စည်း လိုအပ်မှု	ချေးငွေရရန် အခက်အခဲများ
ပုဂ္ဂလိကဘဏ်					
ပုဂ္ဂလိက အသေး စား ချေးငွေဝန် ဆောင်မှုကဏ္ဍ					
အဖွဲ့အလိုက်ငွေစု/ ငွေချေးအစီအစဉ်					
ငွေချေးပေးသူ					
အပေါင်ဆိုင်					
မိတ်ဆွေနှင့် ဆွေမျိုးများ					
အခြား/ဖွံ့ဖြိုးရေး ချေးငွေ					

SAMPLE

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ချေးငွေနှင့်ပတ်သက်၍ စိုက်ပျိုးရေးဘဏ်ချေးငွေရှိပါသည်။သတ်မှတ်ကာလမှာ ၆လ ဖြစ်ပြီး အတိုးနှုန်းမှာ (၀.၈)ကျပ်ဖြစ်သည်။ မြန်မာ့လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးဘဏ်မှ(၁)ဧက ချေးငွေ ၂၀၀၀၀မှ အထက် သင့်တင့်သော နှုန်းထားတိုးမြှင့်သတ်မှတ်ချေးပေးရန် လိုအပ်ကြောင်းလေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။ ယုံကြည်မှု နည်းသောကြောင့် အပေါင်းခံ ပစ္စည်း မရှိပါက ငွေချေးရရန် အခက်အခဲရှိသည်။

(၂.၆) ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝ ရင်းမြစ်များ စီမံခန့်ခွဲမှု

(၂.၆.၁) ပတ်ဝန်းကျင်နှင့်သဘာဝရင်းမြစ်များ စီမံခန့်ခွဲမှုအတွက် လက်ရှိ အလေ့အကျင့်နှင့် အခက်အခဲများ

ဇယား (၂၉) သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝရင်းမြစ် စီမံခန့်ခွဲမှုအတွက် လက်ရှိ အလေ့အကျင့်နှင့် အခက်အခဲများ

အခက်အခဲ	အန္တရာယ်ရှိမှု (မြင့်/လတ်/နိမ့်)	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
မြေဆီဩဇာ အခြေအနေ	လတ်	ကျောက်ကုန်းမြေ။
အပင်မျိုးစိတ်များ	လတ်	ထိန်းသိမ်းမှုအားနည်းသည်။
ဖျက်ပိုးနှင့်ရောဂါကာကွယ် ထိန်းချုပ်မှု	မြင့်	ရာသီဥတုဖောက်ပြန်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။
ရေရင်းမြစ်	နိမ့်	
ငါးမျိုးကွဲများ	နိမ့်	မရှိ။
အခြားတိရစ္ဆာန်မျိုးကွဲများ	နိမ့်	ထိန်းသိမ်းမှုအားနည်းပြီးထုတ်ယူသုံးရောင်းချမှု များသည်။
စွန့်ပစ်ပစ္စည်း စီမံခန့်ခွဲမှု	နိမ့်	စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများ စည်းကမ်းမဲ့ စွန့်ပစ်ကြသည်။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင် ကျောက်ကုန်းမြေဖြစ်သည်။မြေသားဖွဲ့စည်းပုံ မြေဆီလွှာညံ့သည်။ တောင်သူအနေဖြင့် ဘက်စုံပိုးမွှားနိမ်နင်းအစား ဓါတုပိုးသတ်ဆေးကိုသာ အသုံးပြုများ၍မြင့်သည်။ ရေရင်းမြစ်တွင် နိမ့်သည်။ စွန့်ပစ် ပစ္စည်းစီမံခန့်ခွဲမှု တွင်လည်း ပလပ်စတစ် အိတ်ခွံ၊ ပုလင်းခွံ၊ ဗူးခွံများကို စနစ်တကျ မစွန့်ပစ်ခြင်းကြောင့် အန္တရာယ်ရှိမှုနိမ့်သည်။ သဘာဝပါတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အသိပညာပေးလုပ်ငန်းများ မြှင့်တင်ဆောင်ရွက် ပေးသင့်သည်။ ရေအရင်းအမြစ်နေ ဖြင့်လည်း လုံလောက်မှုမရှိသည့်အပြင် ထုံဓါတ်များနေသဖြင့် အန္တရာယ်ရှိမှုမြင့် အနေအထား တွင်ရှိသည်။

(၂.၇) ပညာရေး

(၂.၇.၁)ပညာရေးနှင့် စာတတ်မြောက်မှု

ဇယား (၃၀) မူလတန်း၊ အလယ်တန်း၊ အထက်တန်းနှင့် တက္ကသိုလ်အဆင့် စာတတ်မြောက်မှုနှုန်း

အတန်းပညာပြီးမြောက်မှု	ကျား	မ	ပေါင်း	၉ နှစ်နှင့်အထက် လူဦးရေ၏%
စာမတတ်သူဦးရေ	၃	၂၉	၃၂	၅.၅%
ဘုန်းကြီးကျောင်းသင်ပညာရေး	၆၉	၆၄	၁၃၃	၂၂.၇%
မူလတန်းပညာရေး မပြီးဆုံးသူဦးရေ	၄၂	၆၆	၁၀၈	၁၈.၅%
မူလတန်းပညာရေး ပြီးဆုံးသူဦးရေ	၁၁၈	၁၃၀	၁၄၈	၄၂.၄%
အလယ်တန်းပညာရေး ပြီးဆုံးသူဦးရေ	၃၂	၂၄	၅၆	၉.၆%
အထက်တန်းပညာရေး ပြီးဆုံးသူဦးရေ	၃	၃	၅	၀.၈%
တက္ကသိုလ်ပညာ ပြီးဆုံးသူဦးရေ	-	၃	၃	၀.၅%
၉ နှစ်နှင့်အထက် လူဦးရေပေါင်း	**၈၁**	**၈၀**	**၁၆၁**	**၁၀၀%**

ရင်းမြစ် ... အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာ၏ပညာရေးနှင့် စာတတ်မြောက်မှုကိုလေ့လာရာတွင်စာမတတ်သူ (၃၂)ဦး (၅.၅%)၊ ဘုန်းကြီးကျောင်းသင်ပညာရေး၁၃၃ဦး (၂၂.၇%)၊ မူလတန်းမပြီးဆုံးသူ၊စုစုပေါင်း၁၀၈ဦး(၁၈.၅%)၊ မူလတန်းပညာရေး ပြီးဆုံးသူဦးရေ၂၄၈ဦး(၄၂.၄%) ၊ အလယ်တန်း ပညာရေးပြီးဆုံးသူဦးရေ (၅၆)ဦး(၉.၆%)နှင့် အထက်တန်း ပညာရေး ပြီးဆုံး သူဦးရေ၅ဦး (၀.၈%)နှင့် တက္ကသိုလ်ပညာရေးပြီးဆုံးသူဦးရေ (၃)ဦး (၀.၅%)ဖြစ်သည်။ ကျန်အရေအတွက်ကို ကြည့်ခြင်းအားဖြင့် ပညာသင်ကြားမှုတွင် အမျိုးသမီးမှာ တန်းတူ ခံစားခွင့် မရှိကြောင်းတွေ့ရသည်။ သားယောကျ်ားလေး အထက်တန်းပညာ၊တက္ကသိုလ်ပညာများပြီးဆုံး အောင်မြင်သူ တိုးတက်မြင့်မားလာစေရန် မိဘများအားပညာပေးလှုံ့ဆော် ပညာပေးရန်နှင့် မိဘများ စီးပွားရေး တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန် အခွင့်အလမ်းများ လမ်းဖွင့်ရန် လိုအပ်ကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။ မိသားစုဝင်ငွေအတွက် ကွင်းဆင်း လုပ်ကိုင်ရသောကြောင့် ပညာတက်မှုနည်းသည်။

(၂.၇.၂) ကျောင်းတက်နှုန်း

ဇယား (၃၁) ကျောင်းတက်နှုန်း

ပညာရေးအဆင့်အတန်း	ကျား	မ	ပေါင်း	စုစုပေါင်းကျောင်းနေအရွယ် လူဦးရေ၏%
မူလတန်း (၅-၉ နှစ်)	၂၇	၂၉	၅၆	၉.၅၄%
အလယ်တန်း (၁၀-၁၄နှစ်)	၄၇	၃၈	၈၅	၁၄.၄၈%
အထက်တန်း (၁၅-၁၆ နှစ်ကြား)	၁	၇	၈	၀.၃၆%

ပညာရေးအဆင့်အတန်း	ကျား	မ	ပေါင်း	စုစုပေါင်းကျောင်းနေအရွယ် လူဦးရေ၏%
တက္ကသိုလ် ကျောင်းသား၊ သူ	မရှိ	မရှိ	မရှိ	

ရင်းမြစ် ... (၁) ကျောင်းဝင်စာရင်း၊ (၂) ဆယ်အိမ်မှူးများ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။မူလတန်းကျောင်းနေရွယ်(၅-၉နှစ်)ကျား (၂၇)+မ(၂၉) = (၅၆)ဦး (၉.၅၄%) ရှိပါသည်။ ကျေးရွာတွင် အလယ်တန်း ကျောင်း နေရွယ်(၁၀-၁၄နှစ်)(၈၅)ဦး(၁၄.၄၈%)ယောက်နှင့် အထက်တန်း ကျောင်းနေ အရွယ်(၁၅-၁၆နှစ်)(၈)ဦး (၀.၃၆%)ရှိပါသည်။ မူလတန်း၊အလယ်တန်းပညာသင်ကြားမှု အားကောင်းပြီး အထက်တန်း၊ တက္ကသိုလ်ပညာသင်ကြားမှု အားနည်းကြောင်း ပညာရေးနိမ့်ကျနေကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။၂၀၁၄-၂၀၁၅ ပညာသင်နှစ်တွင် နိုင်ငံတော်မှ ကျေးရွာအခြေခံပညာမူလတန်းကျောင်း အားပြန်လည်ပြုပြင် ပေးခဲ့ပြီး ဆရာ/ဆရာမများနှင့် ကျောင်းသူကျောင်းသားဦးရေအရ ကျောင်းဝရံတာအား ပြုပြင်ပေးရန်နှင့် KGကျောင်းဆောင်သစ်များတို့ချဲ့ ဆောက်လုပ် ပေးရန် လိုအပ်ကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိ ရပါသည်။

(၂.၇.၃) စာသင်ကျောင်းဆောင် အခြေအနေနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ

ဇယား (၃၂) စာသင်ကျောင်းဆောင် အခြေအနေနှင့်ဝန်ဆောင်မှုများ

အကြောင်းအရာ	မူလတန်းကျောင်း			မူလတန်းကျောင်း		
ရွာမှ အကွာအဝေး(မိုင်)	ကိုက်၁၀၀ခန့်					
သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးဝန်ဆောင်မှု						
စာသင်ကျောင်း အရွယ်အစား (အလျား၊ အနံ၊အမြင့်)	အလျား၅၄ပေ၊အနံ၁၈ပေ၊အမြင့်၉ပေ					
အမိုး၊ နံရံ၊ အခင်း အရည်အသွေး	သွပ်မိုး၊အုတ်နံရံစလစ်ပြင်ကောင်း၊					
ကျောင်းသုံး ပရိဘောဂ (လုံလောက်မှု ရှိ/မရှိ) နှင့် ကျောင်းအိမ်သာအခြေအနေ	ကျောင်းသုံးပရိဘောဂလုံလောက်မှုရှိပါသည်။ ရေလောင်းအိမ်သာ၂လုံး၊ တွင်းလွှဲအိမ်သာ ၁လုံးကောင်း၊			ပရိဘောဂလုံလောက်မှုရှိပါသည်။		
ကျောင်းအာဟာရတိုက်ကျွေးမှု (အာဟာရ အမျိုးအစားနှင့် ကြိမ်ရေ)	ဆန်ပြုတ် (၁)လ (၁)ကြိမ် ကြာဇံဟင်းခါးကျွေး၊					
ကျောင်းဆရာဦးရေ	**ကျား**	**မ**	**ပေါင်း**	**ကျား**	**မ**	**ပေါင်း**
အစိုးရခန့်	၃	၂	၅			
ကျေးရွာခန့်(မူကြို)	-	-	-			

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ (၂) မိဘဆရာအသင်း။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာနှင့် ပေ(၃၀၀)အကွာတွင်တည်ရှိသည်။ ကျောင်းအကျယ်မှာအလျား၅၄၊ အနံ၁၈၊ အမြင့်၉ပေ ဖြစ်သည် ။သွပ်မိုး၊အုတ်နံရံဖြစ်သည်။ ကျောင်းသုံးပရိဘောဂလုံလောက်မှုရှိပါသည်။ ရေလောင်းအိမ်သာ၂လုံးနှင့် တွင်းလွှဲအိမ်သာ၁လုံးရှိပါသည်။ ကျောင်းအာဟာရအနေဖြင့် ဆန်ပြုတ်နှင့်ကြာဇံ ဟင်းခါး (၁)လ (၁)ကြိမ်ကျွေးပါသည်။ ဆရာ/ ဆရာမ များအနေဖြင့် ဆရာ(၃)ဦးနှင့် ဆရာမ (၂)ဦးရှိသည်။

(၂.၇.၄)ပညာရေး အခက်အခဲနှင့် ပြဿနာများ

ဇယား (၃၃) ပညာရေး အခက်အခဲနှင့် ပြဿနာများ

SAMPLE

အခက်အခဲ/ ပြဿနာ	ရှင်းလင်းချက်
ကျောင်းဆရာ/မ ဦးရေ	ကျား-၃၊မ-၂
တပည့် - ဆရာ အချိုး	၁:၂၀
မူလတန်းပညာ ကျောင်းထွက်နှုန်း	၅၅%
မသန်စွမ်းသူများအတွက် ပညာရေး အထူးအစီအစဉ်	လိုအပ်
ကျောင်းသုံးစာအုပ်နှင့်စာရေးကိရိယာ	လိုအပ်
ဆင်းရဲသော မိသားစုများအတွက် ကျောင်းစရိတ် မတတ်နိုင်မှု	နိမ့်
ကျောင်းအားကစားဆိုင်ရာ ပစ္စည်းများ လက်လှမ်းမီမှု	နိမ့်
မိဘဆရာအသင်း၏အခန်းကဏ္ဍ	နိမ့်

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ (၂) မိဘဆရာအသင်း။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင်ဆရာ၊ဆရာမ(၅)ရှိပြီး ဆရာ(၃)ဦးနှင့် ဆရာမ(၂)ဦးဖြစ်သည်။ ကျောင်းသားနှင့် ဆရာအချိုးမှာ ၁:၂၀ဖြစ်သည်။ကျောင်းထွက်ရာခိုင်နှုန်းမှာ ၅၅%ဖြစ်ပါသည်။ ကျေးရွာ၏ ပညာရေးတိုးတက် မြင့်မားလာစေရန် စေတနာ၊အနစ်နာ၊ဝါသနာများ ပြည့်စုံသော ဆရာ၊ဆရာမများနှင့် ပညာရေးကိုအားပေးသော မိဘများ ၊ မိဘနှင့်ဆရာအသင်းဖွဲ့စည်းများ ကော်မတီအဖွဲ့အစည်းများ စနစ်တကျဖွဲ့စည်းရန်လိုအပ်ကြောင်းလေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။

(၂.၈) ကျန်းမာရေးနှင့် အာဟာရ

(၂.၈.၁) အဖြစ်များသော ရောဂါများ

၆ယား (၃၄) အဖြစ်များသော ရောဂါများ

#	ရောဂါ	ပျံ့နှံ့မှု/ဖြစ်ပွားမှု			မှတ်ချက် / သုံးသပ်ချက်
		မြင့်	နိမ့်	မရှိ	
၁	ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှောခြင်း		နိမ့်		အပူပိုင်းဒေသဖြစ်ပြီး၊
၂	သွေးလွန်တုပ်ကွေး		နိမ့်		လေကောင်းလေသန့်ရှူရှိုက်ရသောကြောင့်
၃	၄က်ဖျား			မရှိ	
၄	အသက်ရှူလမ်းကြောင်း ကူးစက်ရောဂါ			မရှိ	
၅	HIV, AIDS, လိင်မှတဆင့် ကူးစက်နိုင်သောရောဂါများ			မရှိ	
၆	တီဘီ		နိမ့်		ဗဟုသုတရှိခြင်း၊
၇	ဆီးချို		နိမ့်		နေ့စဉ်စားသုံးနေရသော အစားအစာများ သန့်ရှင်းမှုနည်းပါးခြင်း၊ ခါတုဆေးဝါးအလွန်အကျွံ သုံးစွဲထားသောအစား အစာများကို နေ့စဉ်မလွဲမရှောင် စားသုံး နေရခြင်း။
၈	သွေးတိုး		နိမ့်		

SAMPLE

#	ရောဂါ	ပုံနှိပ်မှု/ဖြစ်ပွားမှု			မှတ်ချက် / သုံးသပ်ချက်
		မြင့်	နိမ့်	မရှိ	
					ဆင်းရဲသားများကျန်းမာရေးဗဟုသုတအားနည်းခြင်း၊ ကျန်းမာရေးလေ့ကျင့်ခန်းလုပ်သည့်အလေ့အထမရှိခြင်း၊ လေ့ကျင့်ခန်းလုပ်ရန် ကျန်းမာရေး ပစ္စည်းကရိယာနှင့် ပါတ်ဝန်းကျင် အခြေအနေကောင်းများမရှိခြင်း၊ တို့ကြောင့် ဆီးချို၊ သွေးတိုး၊ရောဂါမှာ ဖြစ်ပွါးမှု မြင့်သည်။
၉	အသည်းရောဂါ (ဘီ၊ စီ)			မရှိ	အသက်ရှူလမ်းကြောင်းမှတဆင့်ကူးစက်နိုင်။
၁၀	အာဟာရ ချို့တဲ့မှု		နိမ့်		အများစုမှာဆင်းရဲသားများဖြစ်သောကြောင့် အာဟာရချို့တဲ့မှုမှာလည်း ဖြစ်နိုင်ခြေရှိပါသည်။ သို့သော်နိမ့်သည်။
၁၀	အခြား ကူးစက်နိုင်သော ရောဂါများ			မရှိ	မရှိ။

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု (၂) ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာန/ကျေးလက်ကျန်းမာရေး ဌာနခွဲ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင်အများစုသည် သာမန်အားဖြင့်ကျန်းမာရေးကောင်းမွန်ကြပြီး အဟာရပြည့်ဝမှု ရှိပါသည်။ကလေးငယ်အများစုလည်း ကျန်းမာကြသည်။ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှောမရှိပါ။ သွေးလွန်တုပ်ကွေး ရောဂါမှာ ယခုနှစ်ပိုင်းတွင် ပိုမိုဖြစ်ပွားသည်။ သွေးလွန်တုပ်ကွေးနှင့်ငှက်ဖျားရောဂါမှာ ခြင်များ အဆမတန်ပေါက်ဖွားသော ကြောင့်ဖြစ်သည်။သွေးတိုးရောဂါဖြစ်ပွားမှု နိမ့်သည်။လေကောင်းလေသန့် ရှူရှိုက် ရသောကြောင့်ဖြစ်သည်။ ဆင်းရဲသားများ ကျန်းမာရေး ဗဟုသုတနည်းခြင်း၊ကျန်းမာရေး လေ့ကျင့်ခန်း လုပ်သည့် အလေ့အထ မရှိခြင်း၊ လေ့ကျင့်ခန်း လုပ်ရန် ကျန်းမာရေး ပစ္စည်း ကရိယာမရှိခြင်းတို့ကြောင့် ဆီချိုရောဂါမှာဖြစ်ပွားမှုမရှိနိမ့်သည်။ တီဘီ၊အသည်းရောင်ရောဂါ (ဘီပိုး၊စီပိုး) မှာလည်းဖြစ်ပွားမှု မရှိသည်။ အာဟာရချို့တဲ့မှု နိမ့်ပါသည်။ အများစုမှာ ဆင်းရဲသားများဖြစ်သော ကြောင့်အာဟာရချို့တဲ့မှု မှာလည်း ဖြစ်နိုင်ခြေရှိပါသည်။ သို့သော်လည်း ကျန်းမာရေးဆရာမဦးလိုအပ်ကြောင်း လေ့လာ တွေ့ရှိရပါသည်။

(၂.၈.၂) လွန်ခဲ့သော (၁၂) လအတွင်း ကာကွယ်ဆေးထိုးနှံမှု

ဇယား (၃၅) လွန်ခဲ့သော (၁၂) လအတွင်း ကာကွယ်ဆေးထိုးနှံမှု

စဉ်	ကာကွယ်ဆေးထိုးခြင်း	ရှိ	မရှိ	မှတ်ချက် / သုံးသပ်ချက်
၁	အဆုတ်ရောဂါ	ရှိ		ဆေးလိပ်သောက်သုံးမှုများခြင်း၊အခိုးအငွေ့ရှူရှိုက်ရခြင်း ကြောင့်ဖြစ်သည်။
၂	ဆုံဆို့၊ ကြက်ညှာ၊ မေးခိုင်နှင့် အသည်းရောင် အသားဝါ	ရှိ		
၃	ပိုလီယိုရောဂါ	ရှိ		

စဉ်	ကာကွယ်ဆေးထိုးခြင်း	ရှိ	မရှိ	မှတ်ချက် / သုံးသပ်ချက်
၄	မေးခိုင် (ကိုယ်ဝန်ဆောင် ကာလအတွင်း)	ရှိ		ဆေးပေးခန်းမရှိ။
၅	ဝက်သက်ရောဂါ	ရှိ		
၆	အခြား စုပေါင်းကာကွယ်ဆေး ထိုးနှံမှု	ရှိ		
၇	အာဟာရ မှတ်တမ်းယူမှု (အရပ်အမြင့်၊ အလေးချိန်၊ လက်မောင်းပတ်)	ရှိ		
၈	အာဟာရပညာပေး အစီအစဉ်			

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ (၂) ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာန/ကျေးလက်ကျန်းမာရေး ဌာနခွဲ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင်လွန်ခဲ့သော ၁နှစ်အတွင်း ကာကွယ်ဆေးထိုးနှံမှု ရှိကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိကြောင်း လေ့လာတွေ့ ရှိပါသည်။ အာဟာရပညာပေး ဝန်ဆောင်မှုများမရှိပါ။ကျေးလက် ကျန်းမာရေးဌာနခွဲမရှိပါ။ဤကျေးရွာတွင် ကျေးလက်ကျန်းမာရေး ဆေးပေးခန်းနှင့် ကျန်းမာရေးဆရာမ ၁ဦးလိုအပ်ပါကြောင်းလေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။

(၂.၈.၃)ကျန်းမာရေးအထောက်အပံ့များ(ဆေးရုံ/ဆေးပေးခန်းများ)

ဇယား (၃၆) ကျန်းမာရေး အထောက်အပံ့နှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ

ကျန်းမာရေး ဝန်ဆောင်မှု	ခရီး အကွာ အဝေး (မိုင်)	အခန်း/ ကုတင် (လုံလော က်မှုရှိ /မရှိ)	ကျန်းမာရေး ဝန်ထမ်းဦးရေ	ဆေးနှင့်ပတ်သက်သော အသုံးအဆောင် ပစ္စည်း များ (လုံလောက်မှု/ မလုံလောက်မှု)	မှတ်ချက်
ကျေးလက် ကျန်းမာရေး ဌာန	၁မိုင်	မရှိ	ကျန်းမာရေးမှူး- သားဖွားဆရာမ - အရံသားဖွားဆရာမ- ကြီးကြပ် (၁) – ကြီးကြပ် (၂) – တိုင်းရင်းဆေးကု- အရပ်လက်သည်-	မလုံလောက်	
တိုက်နယ် ဆေးရုံ			ဆရာဝန် - ၁ဦး လ/ထ - ၁ဦး ကျန်းမာရေးမှူး- သူနာပြု - သားဖွားဆရာမ - အရံသားဖွားဆရာမ- ဓာတ်ခွဲကျွမ်းကျင်-		

SAMPLE

ကျန်းမာရေး ဝန်ဆောင်မှု	ခရီး အကွာ အဝေး (မိုင်)	အခန်း/ ကုတင် (လုံလော က်မှုရှိ /မရှိ)	ကျန်းမာရေး ဝန်ထမ်းဦးရေ	ဆေးနှင့်ပတ်သက်သော အသုံးအဆောင် ပစ္စည်း များ (လုံလောက်မှု/ မလုံလောက်မှု)	မှတ်ချက်
မြို့နယ် ဆေးရုံ	တံတားဦး ၁၂မိုင်	မရှိ	ဆရာဝန် - လ/ထ - ကျန်းမာရေးမှူး- သူနာပြု - သားဖွားဆရာမ - အရံသားဖွားဆရာမ- ဓာတ်ခွဲကျွမ်းကျင်-		
ဆေးဆိုင်			ဆေးဝါးကျွမ်းကျင်သူ (မရှိ)	လက်လှမ်းမှီမှု-- မရှိ။ ဆေးဝါး--မရှိ။ သိုလှောင်ပုံစနစ်--မရှိ။ အအေးခန်းစနစ်--မရှိ။	ကျေးရွာ ဖွံ့ဖြိုးမှု နည်းသေး သည်။

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ (၂) ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာန/ကျေးလက်ကျန်းမာရေး ဌာနခွဲ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျန်းမာရေးအထောက်အပံ့နှင့် ဝန်ဆောင်မှု အသင့်အတင့်တွေ့ရှိပါသည်။ ကျွန်တော်တို့ကျေးရွာ တွင်ကျေးလက်ဆေးပေးခန်းမရှိပါ။လက်ရှိကျေးရွာတွင် အုပ်စု(၂)ရွာအတွက် သားဖွား ဆရာမ(၁)ဦးနှင့် အရံသားဖွား ဆရာမ(၁)ဦးလိုအပ်ပါသည်။ကျေးရွာတွင် ကျေးလက်ဆေးပေးခန်းမရှိပါသည်။ (၁၇)မိုင်ကွာဝေးသောတံတားဦးသို့ သွားပြရသည်။ အရေးပေါ်ဖြစ်ပါက ၂၀ မိုင်ဝေးသော ကျောက်ဆည်ဆေးရုံသို့ သွားရောက်ရပါသည်။ ကျေးရွာ အတွက်အရေးပေါ် ကျန်းမာရေးနှင့် ကြုံကြိုက်ပါက အခက်အခဲနှင့် ကြုံတွေ့ရပါသည်။ ကျေးရွာတွင် ဆေးထိုး၊ ဆေးသောက် ရောဂါများကိုဒေသခံများအနေဖြင့် ကျန်းမာရေး သင်တန်းများ ပို့ချသင်ကြားပေးလျှင်ပို၍ အဆင်ပြေ နိုင်ပါသည်။

(၂.၉) ရေနှင့် ပတ်ဝန်းကျင် သန့်ရှင်းရေး

(၂.၉.၁) သောက်သုံးရေရရှိမှု

ဇယား (၃၇) သောက်သုံးရေရရှိနိုင်မှု

ရေရရှိနိုင်မှု	အရေ အတွက်	အကောင်း/ အဆိုး	လက်ရှိ/လုံလောက်မှု			အခြား
			နွေ	မိုး	ဆောင်း	
ရေတွင်း	၂	အကောင်း		A		
အဝိစိတွင်း (စက်တပ်)	၄	အဆိုး		A		
အဝိစိတွင်း/တုံကင်	၁	အဆိုး		A		
ကန်(မြေသား)						
မြစ်/ချောင်း						
မိုးရေသိုလှောင်ကန်	၂	အကောင်း		A	A	

ရေရှိနိုင်မှု	အရေအတွက်	အကောင်း/အဆိုး	လက်ရှိ/လုံလောက်မှု			အခြား
			နေ့	မိုး	ဆောင်း	
စိမ့်စမ်းရေသွယ်တန်းခြင်း						
အခြား						

ရင်းမြစ်... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ (၃) ကျေးရွာသယံဇာတပြဓမြေပုံ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင် သောက်ရေအတွက် ရေတွင်း(၂)၊အဝီစိရေတွင်း(၄)တွင်းအဝီစိတွင်း/တုံကင်(၁)တွင်း နှင့် မိုးရေသိုလှောင်ကန်(၂) ဖြစ်သည်။သောက်သုံးရေချိုရရှိမှု အသင့်အတင့် ကောင်းမွန်လိုအပ်ကြောင်းလေ့လာ တွေ့ရှိရပါသည်။

(၂.၉.၂) သန့်ရှင်းရေး အခြေအနေ (အိမ်သာအမျိုးအစားနှင့် အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်)

ဇယား (၃၈) အိမ်သာ အမျိုးအစား

သုံးစွဲနိုင်သောအိမ်သာ အမျိုးအစား	သုံးစွဲနိုင်သော အိမ်ထောင်စု	ရှင်းလင်းချက်
ယင်လုံအိမ်သာ	၁၅	
ကျင်းအိမ်သာ	၆	
မြေပေါ် အိမ်သာ		
တောထိုင်	၁၂၉	
စုစုပေါင်း	၁၅၀	

ရင်းမြစ်... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ (၃) ကျေးလက်ကျန်းမာ ရေးဌာန/ကျေးလက်ကျန်းမာရေး ဌာနခွဲ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင် အိမ်ထောင်စု၁၇ဖအိမ်ရှိသော်လည်း ယင်လုံအိမ်သာ(၁၅)လုံး ၊ကျင်းအိမ်သာ(၆) ၊တောထိုင်(၁၂၉)ရှိသည်။ကျွန်တော်တို့ကျေးရွာအားယင်လုံအိမ်သာများ ကူညီထောက်ပံ့ချထားပေးရန်လိုအပ်ကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။ယင်လုံအိမ်သာ မရှိပါ။ စနစ်တကျ သုံးစွဲခြင်း လည်းမရှိ၊ သန့်ရှင်းမှုလည်းမရှိကြပါ။

(၂.၁၀) ကျား-မ ရေးရာကိစ္စရပ်ဆိုင်ရာ

ဇယား (၃၉) ကျား-မ ရေးရာကိစ္စရပ်ဆိုင်ရာ

#	ကျား-မ ရေးရာကိစ္စရပ်ဆိုင်ရာ	ရှိ	မရှိ	မှတ်ချက် / သုံးသပ်ချက်
၁	ကျေးရွာ စီမံခန့်ခွဲမှုစနစ်တွင် အမျိုးသမီး တက်ကြွစွာပါဝင်မှု/ ခေါင်းဆောင်မှု	ရှိ		
၂	ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများနှင့် အဖွဲ့အစည်းများတွင် အမျိုးသမီးများ တက်ကြွစွာပါဝင်ဆောင်ရွက်မှု	ရှိ		
၃	လွန်ခဲ့သောနှစ်အတွင်းကျေးရွာအတွင်းရှိ မိန်းကလေးများ/အမျိုးသမီးများအား သံသယဖြစ်ဖွယ် အကြမ်းဖက်မှု (သို့) တိုင်ကြားမှုများ		မရှိ	
၄	အမျိုးသမီးရေးရာ အကြမ်းဖက်မှုများအတွက် ဥပဒေနှင့် တရားမျှတမှုဆိုင်ရာများအတွက် လူထု၏	ရှိ		

SAMPLE

#	ကျား-မ ရေးရာကိစ္စရပ်ဆိုင်ရာ	ရှိ	မရှိ	မှတ်ချက် / သုံးသပ်ချက်
	အသိအမြင်ရှိမှု			
၅	အခြား (ရှိလျှင်)			

ရင်းမြစ်... (၁) အဖွဲ့အစည်းများစာရင်း၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် လက်ရှိယဉ်ကျေးမှုနှင့်ဓလေ့ထုံစံများအရ ကျားမ ခွဲခြားဆက်ဆံမှုအနေဖြင့် ကြီးမားသော ပြဿနာနှင့် ကျားနှင့်မအကြား ပြင်းထန်သော အိမ်တွင်းအကြမ်းဖက်မှုနှင့် ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်းကိစ္စများ မတွေ့ရပါ။ အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီးများသည် သာမန်အားဖြင့်အခွင့်အရေးတူညီစွာ ရရှိသည်ဟုယေဘုယျပြောနိုင်ပါသည်။

သို့သော်ကျေးရွာအတွင်းလူမှုအဖွဲ့အစည်းများဖွဲ့စည်းရာတွင်အမျိုးသမီးများ ထည့်သွင်းဖွဲ့စည်းလေ့ရှိခြင်း၊ အရေးပါသော ဆုံးဖြတ်ချက်ချနိုင်သော ရာထူး၊ နေရာပေးလေ့ရှိသည်၊ အမျိုးသားနှင့်အမျိုးသမီးများမှာ လုပ်ငန်းအမျိုးအစား၊ အလုပ်လုပ်ချိန်၊ လုပ်အားစိုက်ထုတ်ရမှုတူသော်လည်းလုပ်အားခတွင်တန်းတူမရရှိခြင်း၊ ယဉ်ကျေးမှု၊ဓလေ့ထုံးစံများအရ အမျိုးသားများကိုသာပညာရေးတွင်ဦးစားပေးခြင်း၊ အများစုမှာအမျိုးသမီးများကို အလယ်တန်းအဆင့်အထိ၊ အခြေခံ အရေးအဖတ်အတွက် တတ်မြောက်ရုံသာပညာသင်ကြားပေးလေ့ရှိခြင်း တို့ရှိနေသေးသည်။ သို့သော် အမျိုးသားများမှာ မိသားစုဝင်ငွေအတွက်နေ့စား အလုပ်သမားအဖြစ်လုပ်ကိုင်ကြရသောကြောင့် ပညာပြီးဆုံးအောင်သင်ကြားနိုင်ခြင်း မရှိကြ သောကြောင့်ဘွဲ့ရဦးရေတွင် အမျိုးသမီးပိုများသည် ။အမျိုးသမီးများကိုယ်တိုင် မိမိကိုယ်ကိုယုံကြည်မှုနည်းပါးသည်။ကျေးရွာတွင် ကျား-မ ရေးရာကိစ္စရပ်ဆိုင်ရာ၌ လူမှုအခြေပြုအဖွဲ့အစည်းများ ဖွဲ့စည်းရာတွင် အမျိုးသမီးများ တက်ကြွစွာပါဝင်ကြသည်။

(၂.၁၁) အခြေခံ အဆောက်အဦများ အခြေအနေ

(၂.၁၁.၁)ကျေးရွာ၏ လမ်းတည်ရှိမှု

ဇယား (၄၀) ကျေးရွာ၏ လမ်းတည်ရှိမှု အခြေအနေ

လမ်း အမျိုးအစား	အမျိုးအစား (၁/၂/၃)	ကောင်း/ဆိုး	တည်ဆောက်ခဲ့သောနှစ်	ရာသီအလိုက် သုံးစွဲနိုင်မှု		လမ်းအရှည် (မိုင်)
				ပွင့်လင်းရာသီ	တစ်နှစ်ပတ်လုံး	
ရွာတွင်းလမ်း	၁	ကောင်း	မခန့်မှန်းတက်			ချောင်းခွ/ကျစွာလမ်းခွဲမှ
ချဉ်းကပ်လမ်း	၁	ကောင်း	မခန့်မှန်းတက်			
ရွာချင်းဆက်လမ်း	၁	ဆိုး	၂၀၁၃			မခန့်မှန်းတက်
အခြား						၂မိုင်၊၄ဖာလုံ

ရင်းမြစ်... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

မှတ်ချက်။ မြေသားလမ်း - ၁၊ ကျောက်ခင်းလမ်း - ၂၊ ကတ္တရာလမ်း/ကွန်ကရစ်လမ်း - ၃

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ရွာအတွင်းလမ်း (၁)အဆင့်အမျိုးအစားဖြစ်သည်။ကျေးရွာ၏လမ်းတည်ရှိမှု အခြေအနေမှာ ကောင်းမွန်သော်လည်း ရွာချင်းဆက်လမ်းများမှာ မိုးရာသီတွင် အလွန်ဆိုးဝါးကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။မှတ်ချက် ရွာလမ်းများမှာ ကွေ့ကောက်၍ ၁၅ပေ သာကျယ်ဝန်းပြီး အနည်းငယ်ကျဉ်ကြောင်းလည်း တွေ့ရှိရပါသည်။ ကျေးရွာချင်း ဆက်လမ်းအား လက်ရှိမြေသားလမ်းအား အဆင့်မြှင့်တင် ၍ကျောက်ချောလမ်း

SAMPLE

အဖြစ်ပြုလုပ်ပေးပါကပို၍ ကျောက်ချောလမ်း အဖြစ် ပြုလုပ်ပေးပါကပို၍ အဆင်ပြေချောမွေ့ သည်ကို တွေ့ရပါသည်။ရွာတွင်းလမ်းအဆင့်(၁) ကောင်းမွန်ပြီး ချောင်းခွ/ကျစွာလမ်းခွဲမှဖြစ်ကြသည်။ ချဉ်းကပ်လမ်း အဆင့်(၁)ကောင်းမွန်ပြီး ခုနှစ်သက္ကရာဇ် မခန့်မှန်း တက်ပါ။ရွာချင်းဆက်လမ်းအဆင့်(၁)ဆိုးပြီး၊ တည်ဆောက်ခဲ့သောခုနှစ်မှာ ၂၀၁၃ဖြစ်သည်။ ရွာတွင်းလမ်း လမ်းပျက်စီးပြီး သွားလာရန် အနည်းငယ်ခက်ခဲပါသည်။လမ်းများအရှည်တည်တံ့ရန် လမ်းအဆင့်မြှင့်တင်ပေး နိုင်ရန်လို အပ်ပါသည်။

(၂.၁၁.၂) ကျေးရွာ၏ တံတားတည်ရှိမှု

ဇယား (၄၁) ကျေးရွာ၏ တံတားတည်ရှိမှု အခြေအနေ

တံတား အမျိုးအစား	အရွယ်အစား	ကောင်း/ဆိုး	တည်ဆောက်ခဲ့သောနှစ်	အသုံးပြုနိုင်သည့်ရာသီ	
				ပွင့်လင်းရာသီ	တစ်နှစ်ပတ်လုံး
ဆိပ်ခံတံတား					
သံဘောင်၊ သစ်သားခင်း တံတား					
ကြိုးတံတား					
ရေပြွန်					
အခြား(သစ်သားတံတား)	သစ်သားတံတား	ဆိုး	မခန့်မှန်းတက်		

ရင်းမြစ်... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။မရှိပါ။

(၂.၁၁.၃) ရေကြောင်း သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး

ဇယား (၄၂) ရေကြောင်း သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး

သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး	အကွာအဝေး (မိုင်)	ယာဉ်အမျိုးအစား	ရာသီအလိုက် သုံးစွဲနိုင်မှု	
			ပွင့်လင်းရာသီ	တစ်နှစ်ပတ်လုံး
မြစ်ကြောင်း				
ပင်လယ်ရေကြောင်း				
အခြား				

ရင်းမြစ်... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

မှတ်ချက်။ ၁ – လှေ၊ သမ္ဗာန် ၂ - မော်တော် ၃ - သင်္ဘော

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။မရှိ။

(၂.၁၁.၄) သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးယာဉ်များနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ

ဇယား (၄၃) သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးယာဉ်များ

ယာဉ်အမျိုးအစား	စက်လှေ	လှေ၊ သမ္ဗာန်	စက်ဘီး	မော်တော်ဆိုင်ကယ်	သုံးဘီးဆိုင်ကယ်၊ ထော်လာကျီ	ကား	မြင်းလှည်း	နွားလှည်း
အရေအတွက်			၆၇	၁၀၇		၂		၇၇

ရင်းမြစ်...အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင်သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးအနေဖြင့် တံတားဦး၊ ကျောက်ဆည်သို့ ကား(၂)၊ မော်တော် ဆိုင်ကယ် (၁၀၇)၊နွားလှည်း(၇၇)တို့ဖြင့် အသုံးပြုပါသည်။ မြို့နှင့် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးယာဉ်များ နည်းပါးပြီးတွင် တနိုင်တပိုင်သွားလာနိုင်ရေးအတွက် ဆိုင်ကယ်ကိုသာ အသုံးပြု၍ သွားလာနေကြသည်။

(၂.၁၂) လျှပ်စစ်မီးရရှိမှု

ဇယား (၄၄) လျှပ်စစ်မီးရရှိမှု အခြေအနေ

ရင်းမြစ်	အိမ်ထောင်စု	ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေးစနစ် (ကောင်း/သင့်/ညံ့)	အခက်အခဲရှိ/မရှိ
မဟာဓာတ်အားလိုင်း			
ဆိုလာစနစ်	ရှိ	သင့်	
အသေးစားရေအားလျှပ်စစ်			
ဒီဇယ်သုံးအင်ဂျင်	ရှိ	သင့်	
လေစွမ်းအင်			
ဇီဝလောင်စာ			
အခြား(ဘတ္ထရီ)	ဖရောင်းတိုင်		

ရင်းမြစ်... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ဆင်းရဲသားအိမ်ထောင်စုများဖြစ်သည့်အတွက် မီးလင်းရန် ခက်ခဲနေသဖြင့် နိုင်ငံတော်၏ အကူအညီဖြင့် မီးလင်းရန် ဆောင်ရွက်ပေးပါက ကလေးများ၏ ပညာရေးနှင့်လူမှုရေးပါကောင်းမွန်လာပါသည်။ လျှပ်စစ်မီးလင်းရေးအတွက် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ပေးရန် လိုအပ်ကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။ ကျွန်တော်တို့ ကျေးရွာ၏ မီးလင်းရရှိမှုတွင် ဆိုလာစနစ် ဒီဇယ် အင်ဂျင်တို့ကိုသာ အသုံးပြုနေရပါသည်။

(၂.၁၃)ဆက်သွယ်ရေးနှင့် သတင်းအချက်အလက်ဆိုင်ရာ နည်းပညာ

ဇယား (၄၅) ဆက်သွယ်ရေးနှင့် သတင်းအချက်အလက် နည်းပညာ အခြေအနေ

စဉ်	ဖုန်း	ရေဒီယို	တီဗွီ	ဂြိုလ်တုစလောင်း	အခြား
အရေအတွက်	၁၂၆	၈၁	၂၉		

ရင်းမြစ်... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင် ဆက်သွယ်ရေးနှင့် သတင်းအချက်အလက်နည်းပညာနှင့် ပါတ်သက်၍ အိမ်တိုင်း နီးပါး တယ်လီဖုန်းအသုံးပြုနိုင်ကြပြီး တယ်လီဖုန်း (၁၂၆) လုံး၊ ရေဒီယို ၈၁လုံး၊ တီဗွီ ၂၉လုံး ရှိပါသည်။ MPTနှင့်Telenor သာလိုင်းမိပြီးကျန်ဖုန်းလိုင်းများမမိပါ။ ဖုန်အများသုံးပြုခြင်းအတွက်တနေရာရာနှင့် တနေရာ ဆက်သွယ်မှု ရရှိခြင်း၊ မိုးလေဝသအခြေအနေသတင်းအချက်အလက်များ အလွယ်တကူရရှိကြောင်းလေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။ ဆက်သွယ်ရေးနှင့် သတင်းအချက်အလက်များတွင်လည်း ဖုန်းတိုင်များနှင့် အနည်းငယ်ဝေးကွာနေသောကြောင့် သတင်းအချက်အလက်များ ရယူမှုတွင် နှေးကွေးကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။

(၂.၁၄) ယဉ်ကျေးမှုနှင့် လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး

SAMPLE

ဇယား (၄၆) ယဉ်ကျေးမှုနှင့် လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး အခြေအနေ

လုပ်ငန်းအမည်	ဝန်ဆောင်မှု
အပန်းဖြေနိုင်သည့်နေရာများအား လက်လှမ်းမီမှု	မရှိပါ။
လူမှုရေးလုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်မှု	ရှိသည်။
ဘာသာရေးလုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်မှု	ရှိသည်။
အားကစားပစ္စည်းများအား လက်လှမ်းမီမှု	အားကစားပစ္စည်းမရှိပါ။
ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်မှု	ရှိသည်။
ရိုးရာယဉ်ကျေးမှု ထိန်းသိမ်းရေး	ရှိသည်။
စာကြည့်တိုက်၊ အင်တာနက်စသည်များအား လက်လှမ်းမီမှု	စာကြည့်တိုက်ရှိ/အင်တာနက်မရှိ။

ရင်းမြစ်... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လူငယ် အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးတွင် လူမှုရေးလုပ်ငန်းများ၊ဘာသာရေးများ၊ ဖွံ့ဖြိုးရေး လုပ်ငန်းများတွင် တက်ကြွမှု ရှိကြသော်လည်း ဝန်ဆောင်မှုတွင် အားနည်းနေသည်။အားကစားကွင်း ရှိသော်လည်း အားကစားပစ္စည်းများမရှိပါ၍ ခေတ်မီအားကစားပစ္စည်းများအား ကူညီပေးပါရန်နှင့် စာကြည့်တိုက်ရှိသော်လည်း စာအုပ်စာပေများ ချထားပေးရန် လိုအပ်ကြောင်းတွေ့ရှိရပါသည်။ အားကစား ပစ္စည်းပြည့်စုံမှုမရှိကြပါ။ ယဉ်ကျေးမှု ထိန်းသိမ်းခြင်း နှင့်ရိုးရာပွဲများ ထိန်းသိမ်းမှုလည်း အားနည်းနေကြပြီ ဖြစ်သည်။ ရိုးရာယဉ်ကျေးမှုအနေဖြင့် နှစ်စဉ်ကျင်းပပါသည်။ဖုန်းများကို လူငယ်တိုင်းလိုလိုကိုင်ဆောင်ပြီး အင်တာနက်အသုံးပြုကြသော်လည်းဖေ့စ်ဘုတ်၊ ဗိုက်ဘာတို့ကိုသာ အများဆုံးအသုံးပြုကြပြီး အရေးကြီးသော စီးပွါးရေး၊ ပညာရေး၊ နိုင်ငံရေး၊သတင်းတို့တွင် လေ့လာမှု အားနည်းနေသေးသည်။ အင်တာနက်ဝက်ဆိုက်များ ဝင်ရောက် လေ့လာရန်လည်း ဗဟုသုတနည်းနေသေးသည်။

(၂.၁၅) ကျေးရွာတည်ငြိမ်ရေးနှင့် ဘေးကင်းလုံခြုံရေး အခြေအနေ

(၂.၁၅.၁) လုံခြုံရေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုများအား လက်လှမ်းမီမှု

ဇယား (၄၇) ဘေးကင်းလုံခြုံရေး၊ ဝန်ဆောင်မှု အထောက်အကူများအား လက်လှမ်းမီမှု

ဝန်ဆောင်မှုများ	ရှင်းလင်းချက်
ဆက်သွယ်ရေးဆိုင်ရာ အဆောက်အဦများအား လက်လှမ်းမီမှု	ဆက်သွယ်ရေးဆိုင်ရာ အဆောက်အဦများ လက်လှမ်းမီမှုမရှိ၍ လုံခြုံရေးဝန် ဆောင်မှုအားနည်းသည်။
အာမခံလုပ်ငန်းများအား လက်လှမ်းမီမှု	မရှိ။ ရွာသူ/သားများစိတ်ဝင်စားမှုမရှိ။ ယုံကြည်မှုမရှိကြပါ။
လူထုအခြေပြု သဘာဝဘေးအန္တရာယ် လျှော့ချရေး အစီအစဉ်	မရှိ။
ရဲစခန်းများအား လက်လှမ်းမီမှု	အသင့်အတင့်ဝေးကွာ။
အခြား	

ရင်းမြစ်... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ဘေးကင်းလုံခြုံရေး၊ဝန်ဆောင်မှု ၊အထောက်အကူများအား လက်လှမ်းမှီမှုမရှိသဖြင့် ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများအား အားနည်းကြောင်းတွေ့ရပါသည်။ အရေးကြုံလျှင် ၄မိုင်ကွာဝေးသော ချောင်းခွကျေးရွာသို့ သွားရောက် ချိတ်ဆက်ရပါသည်။ကျေးရွာတွင် လုံခြုံရေးရဲကင်းများ ချထားပေးလျှင် ပိုမိုကောင်းမွန်မှုကို တွေ့ရှိရပါသည်။

SAMPLE

(၂.၁၅.၂)မှုခင်းဖြစ်ပွားမှု

ဇယား (၄၈) မှုခင်းဖြစ်ပွားမှု အခြေအနေ

	လူကုန်ကူးမှု	**ခိုးမှု**	**မူးယစ်ဆေးသုံးစွဲမှု**	**အကြမ်းဖက်မှု**
စိုးရိမ် /သာမန်	မရှိ	မရှိ	မရှိ	မရှိ

ရင်းမြစ်... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု။

မှတ်ချက် - စိုးရိမ် = ၁၊ သာမာန် - ၂

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင် ရာဇဝတ်မှုခင်းဖြစ်ပွါးမှုနည်းပါးပြီး တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုကြောင့် ကုန်စည်ကူးသန်း ရောင်းဝယ်မှုကို ချောမွေ့စေသည်။ လူကုန်ကူးမှုနှင့် ကြီးမားသောခိုးမှုများ မရှိကြပါ။ သာမာန်ကိစ္စများကို ကျေးရွာ ရာအိမ်မှူးနှင့် ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူးတို့မှ ဖြေရှင်းပေးသည်။

SAMPLE

၅ ။ ဖွံ့ဖြိုးရေးကွင်းဆက်

ဇယား (၄၅) : ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကွင်းဆက်

စဉ်	ပြဿနာ	အကြောင်းအရင်း	အလားအလာ	အဟန့်အတား နှင့် စိန်ခေါ်မှု	ဖြေရှင်းမည့်နည်းလမ်းများ	အဆိုပြုစီမံချက်
၁။	**<u>စီမံအုပ်ချုပ်မှုစနစ်ကဏ္ဍ</u>**					
၁။	အစုအဖွဲ့ဖြင့် စနစ်တ ကျ လုပ်ကိုင်ရာတွင် ပါဝင်ဆုံးဖြတ်ဆောင်ရွက်နိုင် သည့်အလေ့ အထနှင့် စွမ်းရည် မရှိခြင်း။ လက်ရှိအဖွဲ့များချိတ်ဆက်မှု အားနည်းခြင်း။	အစဉ်အလာအရခေါင်း ဆောင်ဆုံးဖြတ်သည့်အတို င်းလိုက်နာသည့်အကျင့်ပါ နေခြင်း။ လူတိုင်းမွေးရာပါလူစွမ်း ရည်ရှိကြောင်းသတိမ ပြုမိ ကြခြင်း။ လူစွမ်းရည်အပြည့်အဝ အသုံးချခွင့်မရခြင်း။ လူစွမ်းရည်မြင့်စေသည့် အခွင့်အလမ်းများမရှိခြင်း။	ကျေးရွာအတွင်း လူမှုအ ခြေပြုအဖွဲ့အစည်းများ ရှိနေပြီး အချင်းချင်း ရင်းနှီးခင်မင်ကြခြင်း။	ဆင်းရဲသားများ စိုးရိမ်သိမ် ငယ်စိတ် ရှိခြင်း။အဖွဲ့အစည်းများ ဖွဲ့စည်းရာ တွင် အမျိုးသမီးများနှင့် လူငယ်များအား ထည့်သွင်း ဖွဲ့စည်းလေ့မရှိခြင်း၊ နေရာ မပေးခြင်း။ ၄င်းတို့၏ အစွမ်း အစကို အသိအမှတ်မပြုခြင်း	လူစွမ်းရည်နှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေး သဘောတရားတို့ကို အမြင်ဖွင့်ဟောပြောခြင်း ကျေးရွာအဖွဲ့အစည်းများ စွမ်းရည်မြှင့်တင်ပြီး စုပေါင်းဆုံးဖြတ်ချက်ချ မှတ်မှု၊ သတင်းအချက် အလက်ဖြန့်ဝေမှု၊ ပေါင်း စပ်ညှိနှိုင်းမှုစနစ် များပိုမို ကောင်းမွန်အောင် ဆောင်ရွက်ခြင်း	**<u>၁။ ကျေးရွာအဖွဲ့အစည်းများ စွမ်းရည် မြှင့်တင်ရေးစီမံကိန်း</u>** ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦး စီးဌာနနှင့်အခြား အထောက် အကူပြုကော်မတီများစနစ် တကျဖွဲ့စည်းခြင်း အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှု သင်တန်း၊စာရင်းနှင့်မှတ် တမ်းရေးနည်း သင်တန်း၊ ခေါင်းဆောင်မှုသင်တန်း၊ လေ့လာရေးခရီး၊ ကျေးရွာ ဖွံ့ဖြိုးရေးကန်များ ပြုပြင် ပေးခြင်း၊တစ်ဖက်ဆည် ကန်ဆောက် လုပ်ခြင်း၊
၂။	**<u>စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍ</u>**					
	စိုက်ပျိုးရေလုံလောက်မှုမရှိ။	မိုးရေလုံလောက်မှု မရှိခြင်း။ <u>ဆည်မြောင်းမရှိခြင်း/</u> မကောင်းခြင်း။ ရေစုပ်စက် လုံ လောက်မှု မရှိခြင်း။စက်အဝိစိတွင်း တူးရန် အရင်းအနှီးမရှိ ခြင်း။	မြေအောက်ရေရရှိ နိုင်ခြင်း။ ရေစုပ်စက်အလွယ်တကူဝ ယ်ယူရန် ဒေသအတွင်း ကုမ္ပဏီ များ ရှိသည်။ ဒေသအတွင်းဆည်မြောင်း ဦးစီးဌာနနှင့်ကျွမ်းကျင်သူ များ ရှိသည်။	အရင်းအနှီးမရှိ။ နည်းပညာ အားနည်း သည်။ ဌာနဆိုင်ရာများနှင့် ချိတ် ဆက်မှု အားနည်းသည်။	အစိုးရဌာနများနှင့်ချိတ်ဆ က်ဆောင်ရွက် ခြင်း။ နည်းပညာ အကူ အညီရယူခြင်း။ ဘဏ်များ၊ ပုဂ္ဂလိက ကုမ္ပဏီများနှင့် ချိတ် ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်း။	စက်အဝိစိတွင်း တူးဖေါ် ခြင်း၊ ရေစုပ်စက်ဖြင့်တပိုင်တနိုင် ရေ တင်စိုက်ပျိုးခြင်း၊ ရေစုပ်စက် အရစ်ကျရောင်း ချခြင်း၊

SAMPLE

	သီးနှံအထွက်တိုး ရေး လက်ရှိသီးနှံများအထွက်နှုံးနည်းသည်။	ဒေသမျိုးများမှာသက်တမ်းရှည်ပြီး အထွက်နှုံး နည်းခြင်း၊ အရည် အသွေးညံ့ခြင်း။လယ်ယာသုံးစက်ကရိယာလုံလောက်မှုမရှိခြင်း။စိုက်ပျိုးရေးသွင်း အားစုများ အတွက်ငွေကြေးမပြည့်စုံ ခြင်း။ နှစ်ရှည် ဥယဉ် ထူထောင်ရန် အရင်းအနှီးမရှိ ခြင်း။ လက်ရှိစိုက်ဘဏ်ချေးငွေမှာ လုံလောက်မှုမ ရှိ၊ အချိန်မီမရ၊ ပုံစံ ၇ ရှိမှသာ ချေးငွေရရှိနိုင် ခြင်း၊ ကာလတိုချေး ငွေဖြစ်ခြင်း၊ မိုးစပါးတစ် မျိုးတည်းအတွက်သာ ငွေချေးခြင်း၊ ကန့်သတ်မှုများပြီး တောင်သူများ လို အပ်ချက်နှင့် သင့်တော်မှု အားနည်းသည်။	မျိုးကောင်းမျိုးသန့်များရရှိရန်စိုက်ပျိုးရေးဌာန ရှိသည်။ ဒေသအတွင်း လယ်ယာသုံးစက်ကရိယာ နှင့် သွင်းအားစုများအလွယ်တကူ ဝယ်ယူရရှိနိုင်သည်။ မြေဆီလွှာ အသင့် အတင့်ကောင်းမွန်ခြင်း မြေပြန်ဖြစ်ခြင်း၊	အရင်းအနှီးနည်းသည်။ အရစ်ကျဝယ်ယူရန် ကုမ္ပဏီ များ၊ ဘဏ်များနှင့် အဆက်အသွယ် မရရှိခြင်း။ ဌာနဆိုင်ရာများနှင့်အဆက် အသွယ်နည်းပါးသည်။	လယ်ယာသုံးစက်ကရိယာများ အရစ်ကျရောင်းချသော ကုမ္ပဏီများနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်း တောင်သူများနှင့် သင့်တော်သော နှစ်ရှည် ငွေချေးစနစ်ထူထောင်ပေးခြင်း။	မျိုးကောင်းမျိုးသန့်ရရှိရေး၊လယ်ယာသုံးစက်ကရိယာများ အရစ်ကျရောင်းချပေးခြင်း၊ နှစ်ရှည်ပင်စိုက်ပျိုးခြင်း၊ နှစ်ရှည်ချေးငွေ စနစ်တကျ ထူထောင်ခြင်း၊တောင်ယာမြေများတွင် အဝီစိတွင်း တူးပေးခြင်း၊
	နည်းစနစ်တကျ စိုက်ပျိုးနိုင်ခြင်း မရှိ။ရောဂါပိုးမွှားဆိုး ရွားစွာ ကျရောက် ဖျက်ဆီးခံရသော်လည်း ထိရောက်စွာ နှိမ်နှင်းနိုင်ခြင်းမရှိ။	နည်းပညာအထောက် အပံ့ ရရှိမှု အားနည်းခြင်း၊ လုံလောက်မှုမရှိခြင်း။ စိုက်ပျိုးရေးအသိပ ညာ အားနည်းခြင်း၊ သီးနှံဖျက်ပိုးကျ ရောက်တတ်ခြင်း၊	နည်းပညာကျွမ်းကျင် သော စိုက်ပျိုးရေးဌာန နှင့် စိုက်ပျိုးရေးကုမ္ပ ဏီများ ရှိသည်။	စိုက်ပျိုးရေးဌာနဝန်ထမ်း လုံလောက်မှုမရှိ၊ ခရီးသွားလာရန် ယာဉ်နှင့် ကုန်ကျစရိတ်အခက်အခဲ ရှိသည်။ကုမ္ပဏီများ ပညာပေးခြင်း ထက် အရောင်းမြှင့်တင်ရေး ဦးစားပေးဆောင်ရွက်သည်။ ဌာနဆိုင်ရာများနှင့် ချိတ် ဆက်မှု အားနည်းသည်။	စိုက်ပျိုးရေးဌာန၊ ကုမ္ပဏီများ၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့များ နှင့်ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်း။စိုက်ပျိုးရေး ဌာနမှ ပုံမှန် ကွင်းဆင်းပညာ ပေးခြင်း၊သီးနှံဖျက်ပိုး မ် နှင်းရေးအတွက် ဦးစီး ဌာန မှ ထိရောက်သော အစီအမံ	**<u>၄။ စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာစီမံကိန်း</u>** မြေဆီလွှာပြုပြင်ထိန်းသိမ်းနည်းသင်တန်း၊သဘာဝမြေဆွေး ပြုလုပ်နည်းသင်တန်း (တီမြေဆွေး။ အီအမ်ဘိုကာရှိစသည်)၊ ဘက်စုံ ပိုးမွှား ကာကွယ်နည်းသင်တန်း၊

SAMPLE

					ချမှတ်ဆောင် ရွက်ခြင်း၊	တောင်သူပညာပေးစခန်း ဖွင့်လှစ်ခြင်း၊အခြေခံ လယ်ယာမြေ ဥ ပဒေ ပညာသင်တန်း၊သစ်စိမ်း မြေဩဇာပြုလုပ်နည်း၊ ကိုင်းကူးကိုင်းဆက်သင်တန်း၊ သီးနှံလှည့်စိုက်ပျိုးနည်း သင်တန်း၊
၃။	**<u>မွေးမြူရေးကဏ္ဍ</u>**					
၁။	မွေးမြူရေးလုပ်ငန်း များမှ ထုတ်လုပ်မှု လျော့နည်းခြင်း၊	ငွေကြေးချို့တဲ့၊အရင်းအနှီး မပြည့်စုံခြင်း၊မွေးမြူရေး ချေးငွေမရှိ။စားကျက်ရှားပါး လာခြင်းအဟာရတန်ဖိုးမြင့် မြက်စိုက်ပျိုးရန်အရင်းအနှီး နှင့် မြက်မျိုးရရှိရန်ခက် ခဲခြင်း။သားသတ်လိုင်စင် ၏ ခေါင်းပုံဖြတ်မှု ကြောင့် မွေးမြူရေး မှ ဝင်ငွေနည်း သော ကြောင့်တိုးချဲ့မွေး မြူရန် အခက်အခဲ ရှိခြင်း။ လွတ်လပ်စွာ ရောင်း ချခွင့် မရှိခြင်း။ (အသား၊ အရှင် လိုက် သယ်ယူခွင့် စသည်)	တနိုင်တပိုင် မွေးမြူရေးလုပ်ရန် အိမ်မြေခြံများ ရှိနေခြင်း၊ မွေးမြူရေးနှင့်ကုသရေးဦး စီးဌာနမှဝန်ထမ်းများ နှင့်ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက် နိုင်ခြင်း၊မွေးမြူရေး တိရစ္ဆာန် ရောင်းချရန် စျေးကွက် ခိုင်မာခြင်း၊ စျေးကွက် အလုံအလောက်ရှိခြင်း။	နည်းပညာဝန်ဆောင်မှု အလုံ အလောက်မရရှိခြင်း။သားသတ် လိုင်စင်/အင်းလိုင်စင်ချထားရာတွင် မျှတမှုမရှိ၊ ပွင့်လင်းမြင်သာမှု မရှိ၊ နီးစပ်ရာလက်သိပ်ထိုးချ ထားပေး ခြင်း။လွတ်လပ်စွာ ရောင်းဝယ်ခွင့် မရှိ၊ သားသတ်လိုင်စင်ရှိသူ ၏ မတရားခေါင်းပုံဖြတ်ခံရ ခြင်း။ မကြာခဏ ကပ်ရောဂါများ ကျရောက်တတ်ခြင်းနှင့် ဆုံး ရှုံးမှုများခြင်း။	မွေးမြူရေးချေးငွေထူ ထောင်ပေးခြင်း။ စျေးသက်သာပြီးထိရောက် မှု ရှိသောကာကွယ် ဆေး ထိုး မှုစနစ်ချမှတ်ခြင်း၊ သံသယဖြစ်ဖွယ်ရောဂါဖြစ် ပွါးမှုများကို စစ်ဆေး နိုင်ရန်သုတေသနခါတ်ခွဲ ခန်းများ ဖွင့်ပေးခြင်း၊	**<u>၅။ မွေးမြူရေးတိုးမြှင့်ခြင်း စီမံကိန်း</u>** ဆင်းရဲဆုံးမိသားစုများ တစ်ပိုင် တစ်နိုင်မွေးမြူရေး၊ ကုန်းမြေလွတ်ပေါ်၍ကြက် မွေးမြူရေးတိုးချဲ့ခြင်း၊ဝက် မွေးမြူရေး၊ငုံးမွေးမြူရေး ထူထောင် ပေးခြင်း၊
	နှစ်စဉ် ရာသီအလိုက်ရောဂါများ ဆိုးရွားစွာကျရောက်လေ့ရှိပြီး ကာကွယ်နိုင်ခြင်းမရှိ	မွေးမြူရေးနည်းပညာ၊ ဗဟု သုတအားနည်း ခြင်း၊နည်း ပညာဝန်ဆောင်မှုမရရှိခြင်း ။နှစ်စဉ်ကူး စက်ရော ဂါများ ကျရောက်တတ်ခြင်း၊	ရွာသူ/သားများမှမွေးမြူ ရေးပညာသင်ယူရန် စိတ်ဝင်စားမှုရှိသည်။ လူသားအရင်းအမြစ်ရှိ သည်။	သင်တန်းတက်ရောက်ရန် အရင်းအနှီးမရှိ။ အဆက်အသွယ်မရှိ။	တိမွေးကုဦးစီးဌာနနှင့် ဆက်သွယ်၍ ဖွံ့ဖြိုးရေး အဖွဲ့များနှင့် ချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း	တိမွေးကုသင်တန်း၊ ကြက်မွေးမြူရေးသင်တန်း၊ ငုံးမွေးမြူရေးသင်တန်း၊

SAMPLE

၄။	**စိုက်ပျိုး မွေးမြူရေးမဟုတ် သော ဝင်ငွေရ လုပ်ငန်း များကဏ္ဍ**					
	ဒေသစီးပွါးရေးလုပ်ငန်း အားနည်းခြင်း။မြေယာမဲ့ အိမ်ထောင်စုများအတွက်စိုက် ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်း ရှားပါးခြင်း၊ ပုံမှန်အလုပ်အကိုင် မရခြင်း၊ လုပ်အားခနည်းခြင်း။ အသေးစားစီးပွါးရေးလုပ်ငန်း များအတွက် အရင်းအနှီးမရနိုင်ခြင်း၊	ဒေသတွင်းဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် စက်ရုံအလုပ် ရုံ မရှိခြင်း။ ကျေးလက်စီးပွါးရေး ဖွံ့ဖြိုးမှုနှင့်အရင်းအနှီးအား နည်းခြင်း၊ပုဂ္ဂလိကဘဏ် နှင့်ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှုစနစ် ဖွံ့ဖြိုးမှုအားနည်းခြင်း၊ လက်ရှိလုပ်ငန်းများအ တွက်ခေတ်မီ လက်နက် ကရိယာ မရှိခြင်း၊ အသက်မွေးလုပ်ငန်း ကျွမ်းကျင်မှု အားနည်းခြင်းနှင့် အဆက်အသွယ် အားနည်းခြင်း။	အလုပ်လုပ်နိုင်သည့် လူငယ်အင်အားထု ၇၇%ရှိခြင်း၊ ကျေးရွာတည်နေရာ အားသာချက်ကြောင့် ဈေးနှင့်လက်လှမ်း မီခြင်း၊လမ်းပန်းဆက်သွယ် ရေးနှင့်သယ်ယူပို့ဆောင် ရေးအသင့်အတင့် ကောင်းမွန်ခြင်း	လုပ်ငန်းကျွမ်းကျင်မှု အားနည်းခြင်း၊ အသေးစားစီးပွါးရေးလုပ်ငန်း စီမံခန့်ခွဲနိုင်စွမ်းအားနည်းခြင်း၊ ဈေးကွက် ဗဟုသုတ အားနည်းခြင်း၊ နိုင်ငံတော်မှ စိုက်ပျိုး မွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ အတွက် စီမံကိန်း၊ ပံ့ပိုးမှုပေါ်လစီတို့ အားနည်းခြင်း၊ ဘဏ်ဝန်ဆောင်မှုများနှင့်လက်လှမ်း မမီခြင်း၊	ဈေးကွက်၊ ကုန်သွယ် ပြပွဲ၊ ဈေးကွက်အကဲဖြတ်ခြင်း များသို့ လေ့လာရေးခရီးစဉ် စီစဉ်ပေးခြင်း၊ထုတ်လုပ်သူ များနှင့်ဝယ်ယူသူများအ ကြားအဆက်အသွယ် ရှာ ပေး ခြင်း၊ဒေသတွင် ဘဏ်နှင့် ငွေရေးကြေးရေး ဝန်ဆောင်မှု ရရှိစေခြင်း၊ အသေးစားစီးပွါးရေး လုပ်ငန်းများအတွက်မြို့နယ်အဆင့်ဘဏ်ဝန်ဆောင် မှုများ ရရှိစေခြင်း၊ ကျေးလက်စီးပွါးရေးလုပ် ငန်းများနှင့် အသေးစား စွန့်ဦးတီထွင်ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ် ငန်းများထူထောင်ပေးခြင်း၊ ဖိတ်ခေါ်ခြင်း	**<u>၇။ အသက်မွေးဝမ်းလုပ်ငန်းများ တိုးမြှင့်ခြင်းစီမံကိန်း</u>** သုံးဘီးတက္ကစီထူထောင်ခြင်း၊ တပိုင်တနိုင်လက်မှုပညာ ထူထောင်ခြင်း၊ခေတ်မီ လက်သမား၊ ပန်းရံပစ္စည်းများထူ ထောင်ခြင်း ခေတ်မီစက်ချုပ်/အလှပြင် ပစ္စည်းများထူထောင်ခြင်း ဌာနဆိုင်ရာဝန်ထမ်းများ လစ်လပ်နေရာတွင် ဒေသခံ ဘွဲ့ရပညာတက်များအား ဦးစားပေးခန့်ထားပေးရန်၊
	အသက်မွေးဝမ်းလုပ် ငန်းကျွမ်းကျင်မှု အား နည်းသည်။	ဆင်းရဲခြင်းနှင့်နေ့စဉ်မိသား စုစားဝတ်နေရေးအတွက် ရှာဖွေနေရသော ကြောင့်လေ့လာသင်ယူ နိုင်ခြင်း မရှိ။	ကျေးရွာတွင် ဘွဲ့ရနှင့် ဘွဲ့မရ သေးသော လူငယ် များရှိသည်။ အသက်မွေးဝမ်းပညာများ ကို စိတ်ဝင်စားကြသည်။	သင်တန်းတက်ရောက်ရန် ကုန်ကျစရိတ်မတတ်နိုင်ကြ ပါ။ သင်တန်းတက်ရောက်ရန် အ ဆက်အသွယ်မရှိကြပါ။	အသက်မွေးပညာဦးစီး ဌာနနှင့်ချိတ်ဆက် ဆောင် ရွက်ခြင်း။ ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့များနှင့်ချိတ် ဆက်ဆောင်ရွက် ခြင်း။	**<u>၈။ အသက်မွေးဝမ်းနည်း ပညာ စီမံကိန်း</u>** သစ်သီးယိုစုံလုပ်ငန်းသင်တ န်း၊စက်ချုပ်သင်တန်းနှင့်အိမ် တွင်းလက်မှုသင်တန်း၊ မုန့်မျိုးစုံလုပ်ငန်းသင်တန်း၊ လက်သမား၊ပန်းရံသင်တန်း၊ စက်ပြင်သင်တန်း၊ မြေဩဇာလုပ်နည်းသင်တန်း၊

SAMPLE

	ဘဏ်နှင့် ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှုကဏ္ဍ					
	ဆင်းရဲသားများအရင်းအနှီး နည်းခြင်း နှင့် ချေးငွေလက်လှမ်းမမီ ခြင်း	ဆင်းရဲသားများအတွက် သင့်တော်သောချေးငွေစနစ် မရှိခြင်း၊ အတိုးနှုန်းများခြင်း ကာလတိုးချေးငွေများသာ ဖြစ်ခြင်းအပေါင်ခံပစ္စည်း လိုအပ်ခြင်း	ဆင်းရဲသားများအတွက် သင့်တော်သော ချေးငွေ စနစ်ထူထောင်ပေးခြင်း	ပုဂ္ဂလိက ဘဏ်စနစ် ဖွံ့ဖြိုးမှု အားနည်းနေသေးခြင်း	ဆင်းရဲသားများအတွက် သင့်တော်သော ချေးငွေ စနစ်ထူထောင် ပေးခြင်း ငွေစုငွေချေးစနစ်ထူ ထောင်ခြင်း	**<u>၉။ ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဝန် ဆောင်မှု စီမံကိန်း</u>** မြစိမ်းရောင်စီမံကိန်း၊နှစ် ရှည်ချေးငွေစနစ်၊ဆင်းရဲ သားများအတွက် ရံပုံငွေထူ ထောင်ခြင်း (ငွေစု/ ငွေချေး စနစ်ထူထောင်ခြင်း)
၅။	**<u>ပညာရေးကဏ္ဍ</u>**					
	ပညာရေးအဆောက်အဦး များဟောင်းနွမ်းပျက် စီး နေသည်။ပြင်ပမှ လာရောက်တာ ဝန်ထမ်းဆောင်သော ဝန်ထမ်း များနေရန် အိမ်/အ ဆောက် အဦး မရှိ။ကျောင်းသုံးပရိ ဘောဂ လုံလောက်မှုမရှိ။ ကျောင်းသင်ထောက်ကူ ပစ္စည်းလုံလောက်မှုမရှိ။	ကျေးရွာသူ/သားများ မှာ ဆင်းရဲသော ကြောင့်ပြုပြင်နိုင်ခြင်း၊ အသစ်ဆောက်လုပ်နိုင်ခြင်း ၊ တိုးချဲ့နိုင်ခြင်းမ ရှိပါ။	ရွာသားအများစု ပညာရေးအား စိတ်ဝင်စားမှုရှိ ခြင်း၊ မိဘဆရာအသင်းဖွဲ့စည်း ထားရှိကာ ပညာရေးဌာန နှင့်ပူးပေါင်းလှုပ်ရှား ဆောင်ရွက်မှုရှိခြင်း၊	မိဘဆရာအသင်း တက်ကြွ လှုပ်ရှားမှု အားနည်းခြင်း။ အမည်ခံဖွဲ့စည်းထားပြီး အသက်ဝင်လှုပ်ရှားမှု မရှိခြင်း။ ဆရာနှင့်ကျောင်းသားများ အတွက် ဘက်စုံသင်ကြားမှု စနစ်မရှိခြင်း	ပညာရေးဌာနသို့ တင်ပြခြင်းနှင့်အလှူငွေ ရရှိရန် ဆောင်ရွက်ခြင်း ပညာရေးဆိုင်ရာ ပြင်ပဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့များနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင် ရွက်ခြင်း။	ကျောင်းဆောင်အသစ်ဆော က်လုပ်ခြင်း၊တိုးချဲ့ခြင်း၊ စာကြည့်တိုက်ထူထောင် ပေးခြင်း၊ယင်လုံအိမ်သာ လုံ လောက်အောင်တည်ဆောက် ပေးခြင်း၊KGကျောင်းဆောင် သီးသန့် တည်ဆောက်ခြင်း၊ ကျောင်းဘောလုံးကွင်းထူ ထောင်ပေးခြင်း၊
	ကျောင်းစာကြည့်တိုက် မရှိ။	စာအုပ်ပြည့်စုံမှုမရှိ။	လေ့လာသင်ယူလိုသော ကျောင်းသားများရှိသည်။	ကျောင်းသားများအတွက် အပန်းဖြေရန် စိတ်ကြိုက်လေ့လာ သင်ယူရန် အခွင့်အလမ်းနှင့် အခြေအနေမရှိ ခြင်း၊ သင်ကျက် စနစ် ကျင့်သုံးခြင်း	စာကြည့်တိုက်ရှိပါက စိတ်ဝင်စားသော ဘာသာ ရပ် ကို အလွယ်တကူ လေ့ လာနိုင်သည့် ပါတ်ဝန်း ကျင် ဖန်တီးပေးရန်။	
	သင်ကြားမှု အားနည်းခြင်း	ဘာသာရပ် အလိုက် ကျွမ်းကျင် ဆရာ/မ အင်အား မလုံလောက် ခြင်း၊		ဘာသာရပ်အလိုက် ကျွမ်းကျင်သည့်ဆရာ/ဆရာမ ခန့်ထားမှု အားနည်းခြင်း၊	ကျွမ်းကျင်ဆရာ/ဆရာမ များအားစီစစ်ခန့်ထား ပေးခြင်းလက်ရှိဆရာ/မ များအား ကျွင်းကျင်မှုကို စီစစ်ခြင်း နှင့်ဆရာဖြစ် သင်တန်း ပေးခြင်း၊	

SAMPLE

	ကျောင်းသားများအားကစားတွင်ထူးချွန်မှုအားနည်းသည်။	ကျောင်းအားကစား ပစ္စည်းပြည့်စုံလုံလောက်မှုမရှိ။	အားကစားကို ကျောင်းသားများ စိတ်ဝင်စားကြသည်။	ပညာရေးရုံပုံငွေ အားနည်းသည်။ ပညာရေးဌာန နမှ အားကစားကို အားပေးနိုင်မှု အားနည်းသည်။	ကျောင်းအားကစားမြှင့်တင်ရန်။	
	မူကြိုအရွယ်ကလေးငယ် များပြုစုစောင့်ရှောက်ရန် အခက်အခဲရှိသည်။	မူကြိုအရွယ်ကလေးငယ်များအတွက် မူကြို ကျောင်းမရှိခြင်း၊ကလေးငယ်များကျန်းမာရေးအားနည်းသည်။	မူကြိုအရွယ်ကလေးငယ်များစွာရှိသည်။	မူကြိုကျောင်းမရှိ။ ကျောင်းကျန်းမာရေး ပညာ ပေးအစီအစဉ်မရှိ	မူကြိုကျောင်းဖွင့်လှစ်ခြင်းနှင့်ကျောင်းကျန်းမာရေးပညာပေးဆောင်ရွက်သင့်။	
၆	**<u>ကျန်းမာရေးကဏ္ဍ</u>**					
	ကျန်းမာရေးအဆောက်အဦးနှင့် အသုံးအဆောင်များပြည့်စုံမှုမရှိ။ ဒေသထွက် သဘာဝ ဆေးဖက်ဝင် အပင်များတဖြည်းဖြည်းရှား ပါးလာသည်။	ရွာသူ/သားများမှာ ဆင်းရဲသောကြောင့် မတတ်နိုင်ကြပါ။ ကျန်းမာရေးအရေး ပေါ်သွားလာရန်အ ခက်အခဲရှိသည်။ စနစ်တကျထိန်းသိမ်းမှုမရှိ။ စည်းကမ်းမဲ့ ထုတ်ယူသုံးစွဲ/ရောင်း ချနေကြသည်။	ကျန်းမာရေးဦးစီးဌာန နှင့် ကျန်းမာရေးဖွံ့ဖြိုးရေး ဆောင်ရွက်သော ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများရှိသည်။ ဒေသတွင် တန်ဖိုးရှိ ဆေးဖက်ဝင်အပင်များ သဘာဝအလျောက် ပေါက်ရောက်လျက်ရှိသည်။	ဌာနဆိုင်ရာများ၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့များနှင့်ချိတ်ဆက်မှု အားနည်းသည်။ ထိန်းသိမ်းမှု အားနည်း သည်။	ဌာနဆိုင်ရာများ၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့များနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက် ခြင်း။ စနစ်တကျထိန်းသိမ်း ခြင်း၊ ပညာပေးဆောင်ရွက်ခြင်းပြုလုပ်ပေးသင့်သည်။ တိုင်းရင်းဆေးမြှင့်တင်ပေးရန်။	ဆေးခန်းဆောက်လုပ်ခြင်း၊ ဆေးခန်းပရိဘောဂထူထောင်ပေးခြင်း၊လူနာတင်အရေးပေါ်ကား ထူထောင်ပေးခြင်း၊ ကျွမ်းကျင်သားဖွားဆရာမများ ချထားခြင်း၊အခြေခံမရှိမဖြစ် အိမ်သုံးဆေးဆိုင် ထူထောင်ခြင်း၊တိုင်းရင်းဆေးသင်တန်း ခေါ်ဆောင်ခြင်း၊ဆေးခန်းဖွင့်ခြင်း၊
	ကျန်းမာရေးကျွမ်းကျင်သူမရှိ။ ကျန်းမာ ရေးနည်းပညာနှင့် ဝန် ဆောင်မှုအားနည်း သည်။ ကျန်းမာရေး အား နည်းကြသည်။ ကျန်းမာရေးအသိပညာ ဗဟုသုတအား နည်းသည်။ ဒေသထွက်ဆေးဖက်ဝင်အပင်များရှိသော် လည်း အသုံးချနိုင်ခြင်းမရှိ။	နည်းပညာ၊ ဗဟုသုတ ရရှိရန် အဆက်အ သွယ်မရှိ။ နည်းပညာဝန်ဆောင် မှု အပြည့်အဝ မရရှိ ကြပါ။ တိုင်းရင်းဆေးနည်း ပညာဗဟုသုတနည်း သည်။	ကျေးရွာတွင် ဘွဲ့ရနှင့် အထက်တန်းပညာအ ဆင့် တတ်မြောက်သူများ ရှိသည်။ ဆေးဖက်ဝင်အပင်များ ပေါက်ရောက်သည်။	သင်တန်းတက်ရောက်ရန် ကုန်ကျစရိတ်မတတ်နိုင်။ အဆက်အသွယ်မရှိကြပါ။	ကျန်းမာရေးဦးစီးဌာနနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့များဖြင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက် ခြင်း	အရံသားဖွားသင်တန်း၊ အခြေခံကျန်းမာရေး သင်တန်း၊ တိုင်းရင်းဆေးသင်တန်း၊ ကျန်းမာရေးပညာပေး သင်တန်း၊

SAMPLE

၇	**ရေနှင့် သန့်ရှင်းရေးကဏ္ဍ**					
	သောက်ရေလုံလောက်မှုမရှိ။ ယင်လုံအိမ်သာ သုံးစွဲမှုနည်းပြီး သန့်ရှင်းမှု အားနည်းသည်။	ဆင်းရဲသောကြောင့် ရေတွင်းတူးဖေါ်နိုင်ခြင်းမရှိ/ နွေရာသီရေ ခမ်းခြောက်သည်။	စက်အဝီစိတွင်းတူးဖေါ်ပါက သောက်ရေအလုံလောက်ရရှိနိုင်သည်။ ဒေသအတွင်းကျန်းမာရေးဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများရှိသည်။	အရင်းအနှီးနှင့် နည်းပညာ မရှိ။ အဆက်အသွယ်မရှိ။	အစိုးရ ရေအရင်းအမြစ်ဌာနနှင့် ချိတ်ဆက်ခြင်း ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့များနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်း	**<u>၁၃။ သောက်ရေသန့် ရှင်းရေးစီမံကိန်း</u>** ကျေးရွာသောက်ရေသန့်ရရှိရေး ဆင်းရဲသားများယင်လုံအိမ်သာ ဆောက်ခြင်း၊
၈။	**လူငယ်၊ ယဉ်ကျေးမှုနှင့်အားကစားကဏ္ဍ**					
	အလုပ်လက်မဲ့ များခြင်း၊ အလုပ်အကိုင်အခွင့် အလမ်း နည်းပါးခြင်း အသက်မွေးနည်းပညာ ကျွမ်းကျင်မှု အားနည်းခြင်း	လုပ်ငန်းခွင်သုံးပညာရေး အဆင်အတန်း နိမ့်ခြင်း၊ လေ့လာသင်ယူ စရာ နေရာ မပြည့်စုံခြင်း၊	အလုပ်လုပ်နိုင်သည့် လူငယ်၊ လူရွယ်များ ရှိနေခြင်း၊ ဘွဲ့ရလူငယ်အချို့ရှိသည်။	ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးကို အထောက်အကူပြုသော အလုပ်ရုံ၊ စက် ရုံများမရှိခြင်းအသက်မွေးနည်းပညာ ထောက်ပံ့မှုစီမံကိန်းများ မရှိခြင်း။ အဆက်အသွယ်မရှိခြင်း သင်တန်းကုန်ကျစရိတ်မတတ်နိုင်ခြင်း	စက်ရုံ၊အလုပ်ရုံများ ထူထောင်ပြီး အလုပ် အကိုင် ဖန်တီးပေးခြင်း၊ ရွာအရောက် သင်တန်းများပံ့ပိုးခြင်း၊	**<u>၁၄။ လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး</u>** အင်္ဂလိပ်သင်တန်း၊ ကွန်ပျူတာသင်တန်း၊ တိုင်းဒေသကြီးလူငယ်ဖိုရမ်များနှင့် ချိတ်ဆက်လှုပ်ရှာခြင်း၊
	လူငယ်များ လုံခြုံမှုအားနည်းသည်။	လူငယ်များ မိသားစုဝင်ငွေအတွက် အဓိက အလုပ်လုပ်ကိုင်ကြရသည်၊ ခရီးသွားလာ ကြရ၊ ရွှေ့ပြောင်းသွား လာကြရသည်။	ယာဉ်တိုက်မှု၊ လူကုန်ကူးခံရမှု ခံရနိုင်သည်။	ဗဟုသုတအားနည်းသည်။ ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့များနှင့် ချိတ် ဆက်မှု အားနည်းသည်။	အဖွဲ့အစည်းများနှင့်ချိတ်ဆက်၍ အမြင်ဖွင့်သင်တန်းများ ပြုလုပ်ပေးသင့်သည်။	ယဉ်စည်းကမ်း၊ လမ်းစည်းကမ်း သင်တန်း၊လူကုန်ကူးကာကွယ် တားဆီးရေး သင်တန်း၊ အမျိုးသမီးကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှု သင်တန်း၊ လူငယ်များကိုယ်ခံပညာ သင်တန်း၊ မူးယစ်ဆေးအသိပညာပေး သင်တန်း၊
	လူငယ်များ စာဖတ်အားနည်းပြီး လေ့လာသင်ယူ မှု အားနည်းသည်။	စာကြည့်တိုက်မရှိ/ စာအုပ်စာတမ်းပြည့်စုံမှုမ ရှိ/ စာဖတ်အားနည်း သည်။	လူငယ်များရှိသည်။	လေ့လာသင်ယူနိုင်သော ပါတ်ဝန်ကျင်မရှိ။	လေ့လာသင်ယူရေးပတ်ဝန်းကျင် အဆင့်မြှင့်တင်ပေးခြင်း၊ ဖန်တီးပေးခြင်း	နှစ်စဉ် စာပေဟောပြောပွဲကျင်းပခြင်း ၊ ခေတ်မီအင်တာနက် စာကြည့် တိုက်ထူထောင်ခြင်း၊

SAMPLE

	လူငယ်များ အပန်းဖြေရန် သီးသန့်နေရာနှင့်အစီအ စဉ်များမရှိ။	ဓလေ့ထုံးစံအရ လူမှုရေး လှုပ်ရှားမှု အားနည်းခြင်း	လူငယ်များရုပ်ခြင်သံ ကြားကြည့်ရှုခြင်း၊ သီ ချင်းနားထောင်ခြင်း၊ တောင်းဆိုခြင်းများ စိတ်ဝင်စား မှုရှိသည်။		ရိုးရာပွဲများတွင် လူငယ် များရှေ့တန်းမှ ပါဝင်လာ စေရန်လှုံ့ဆော်ခြင်း၊ ပညာပေးခြင်း	ရိုးရာ/ခေတ်ပေါ်တီးဝိုင်းထူ ထောင်ပေးခြင်း
	လူငယ်များ ကျေးရွာဖွံ့ ဖြိုးရေးတွင် ရှေ့တန်းမှ ပါဝင်နိုင်မှုအားနည်းသည်။	အနာဂါတ်အတွက် လူငယ် ဖွံ့ဖြိုးရေး၏ အရေးကြီးမှု၊ အရေးပါမှု ကိုသတိမမူမိ ကြခြင်း နှင့်အားပေးမှု နည်း ခြင်း	ကျေးရွာတွင်လူငယ်များ ရှိပြီးကျေးရွာဖွံ့ ဖြိုးရေး ကိုစိတ်ဝင်စားမှုရှိသည်။	ကျေးရွာအဖွဲ့အစည်းများဖွဲ့ စည်းခြင်းနှင့် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုး ရေး ကိစ္စများ ဆုံးဖြတ်၊ ဆွေး နွေးရာတွင်ပါဝင်ခွင့်မရှိခြင်း	အဖွဲ့အစည်းများဖွဲ့စည်း ရာတွင် လူငယ်များ ထည့်သွင်းဖွဲ့စည်းပေးခြင်း နှင့် လက်တွဲ ပညာ ပေးဆောင်ရွက်ခြင်း	ကော်မတီဖွဲ့စည်းရာတွင် လူ ငယ်များအချိုးကျ ပါဝင် ဖွဲ့ စည်းပေးခြင်း၊
	လူငယ်များအားကစားတွင် ထူးချွန်မှု အားနည်းသည်။	အားကစားကွင်းနှင့် အားကစားပစ္စည်းများ လက်လှမ်းမီမှုမရှိ။ ဆင်းရဲသောကြောင့် အားကစားအချိန်မပေး နိုင်ကြပါ။	လူငယ်များအားကစား ကို စိတ်ဝင်စားသည်။ ဘောလုံးပွဲ၊ လက်ဝှေ့ပွဲ များကို ရုပ်မြင်သံကြားမှ ကြည့်ရှုကြသည်။	အားကစားကွင်းနှင့် အားကစားပစ္စည်းများ လက်လှမ်းမီမှုမရှိ။ ဆင်းရဲသောကြောင့် အားကစားအချိန်မပေး နိုင်ကြပါ။	အားကစားလက်လှမ်း မီနိုင်သောပါတ်ဝန်ကျင် ဖန်တီးပေးခြင်း	.ကစားကွင်းနှင့်အားကစား ပစ္စည်များနှင့် ကိုယ်ကာ ယအလှလေ့ကျင့်ပစ္စည်းများ နှစ်စဉ်ပြေးခုန်ပစ်နှင့် အား ကစားပြိုင်ပွဲများကျင်းပခြင်း (ကျေးရွာအဆင့်၊ကျေး ရွာအုပ်စုအဆင့်၊ မြို့နယ်အ ဆင့်၊ တိုင်းအဆင့် စသည်) မြို့နယ်အဆင့်၊ တိုင်းအဆင့် စသည်)
၉။	**<u>ကျေးရွာအတွင်းရှိ အခြေခံအဆောက်အဦးများ</u>**					
	ရွာတွင်းလမ်း မကောင်း ခြင်း၊ ရွာချင်းဆက်လမ်း/ကျေးရွာချ ဉ်းကပ်လမ်း မကောင်းခြင်း ကုန်ထုတ်လမ်းပျက်စီး ခြင်း တံတား/ရေပြွန်ပျက်စီး ခြင်း	မြေသားလမ်းဖြစ် နေ ခြင်း၊ မိုးရာသီသွားလာရန် အခက်အခဲရှိခြင်း လမ်းပြုပြင်ရန် ငွေကြေးမပြည့်စုံခြင်း၊	နဂိုရိုလမ်းရိုး ရှိနေခြင်း၊ ရွာသူ/သားများ စိတ်ဝင် စားမှုရှိခြင်း	သက်ဆိုင်ရာမှ ရွာတွင်းလမ်း ဖောက် ပေးသည့် အထောက် အပံ့ အားနည်း ခြင်း၊အစိုးရဌာနများမှ ကျေးရွာ လမ်းတံတားဖွံ့ဖြိုးရေး စိတ် ဝင်စားမှု အားနည်းခြင်း	နိုင်ငံတော်မှ ရွာတွင်း လမ်း ဖောက်ပေးသည့်အစီအစဉ် ချမှတ်ခြင်း၊	**<u>၁၅။ ကျေးရွာလမ်းတံတား စိမံ ကိန်း</u>** ရွာချင်းဆက်ကျောက်ချော လမ်း ခင်းခြင်း၊ရွာတွင်း ကျောက် ချောလမ်း ခင်းခြင်း၊ ကုန်ထုန်လမ်းပြုပြင်ခြင်း၊

SAMPLE

	ကျေးရွာတွင် လျပ်စစ်မီး မရရှိသေးပါ။	ရွာသူ/သားများ ဆင်းရဲသောကြောင့် ကုန်ကျမှု မတတ်နိုင် ခြင်း	လျပ်စစ်ဓါတ်အားလိုင်း နှင့် လက်လှမ်းမီသည်။	ငွေအရင်းအနှီးမတတ်နိုင်ကြ ပါ။	လျပ်စစ်ဌာနနှင့် ကျေး လက်ဦးစီးဌာနနှင့် ချိတ် ဆက်ဆောင်ရွက်ရန်	**<u>၁၆။ ကျေးရွာမီးလင်းရေးစီမံ ကိန်း</u>** ကျေးရွာမီးလင်းရေး
၁၀	**သဘာဝပါတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးနှင့်ဘေးအန္တရာယ်လျော့ချခြင်းကဏ္ဍ**					
	မီးဘေးအန္တရာယ်ရှိသည်။ အချိန်မရွေးကျရောက်နိုင်သည် ။	မီးဘေးအန္တရာယ် အချိန်မရွေး ကျရောက် နိုင်သည်။	ကျေးရွာတွင် ကားမောင်း နိုင်သူ/ကားအကြောင်း နားလည်သူ/ ပြုပြင်ထိန်း သိမ်းနိုင်သူများ ရှိသည်။ မီးသတ်တပ်ဖွဲ့ဖွဲ့စည်း ထားပြီးဖြစ်သည်။	အရင်းအနှီးမတတ်နိုင်ကြပါ။	ကြိတင်ကာကွယ်မှုအစီအ စဉ်ပြုလုပ်ခြင်း	**<u>၁၇။ သဘာဝဘေးလျော့ချ ရေး စီမံကိန်</u>** မီးသတ်ရေကန်နှင့် လက်ဆွဲ မီးသတ်စက် ထူထောင်ခြင်း ၊ အရံမီးသတ်စနစ်တကျ ဖွဲ့စည်းခြင်း၊
	ငလျင်ကြောင့် မကြာခဏအပျက် အစီးဆုံးရှုံး မှုများရှိသည်။	ငလျင်ဇုန်အတွင်း ကျ ရောက်သည်။	ကြိတင်ကာကွယ်ရေး ပြုလုပ်နိုင်သည်။	အရင်းအနှီးနှင့်နည်းပညာ အားနည်းသည်။	သဘာဝဘေးကာကွယ် မှုအစီအစဉ်များရေးဆွဲ ဆောင်ရွက်ခြင်း	သဘာဝဘေးအန္တရာယ် လျော့ချရေး သင်တန်း
	မူဝါဒများ					
	မြေယာပိုင်ဆိုင်မှုအရှုပ်အရှင်းများ ရှိသည်။	မြေယာပိုင်ဆိုင်မှု ပုံစံ ၇ မရှိကြပါ။	မြို့နယ်မြေစာရင်းဦးစီး ဌာနရှိသည်။ တခြားမြေ ယာပိုင်ဆိုင်မှုအထောက် အထားများရှိသည်။	မြေယာပိုင်ဆိုင်မှု ပုံစံ ၇ လျှောက်ထားရာတွင် အဆင့် ဆင့်တင်ပြရခြင်း၊ အချိန်ကြန့်ကြာခြင်းနှင့် ရှုပ်ထွေးသောကြောင့် ရွာသူ/ သားများ အခက်အခဲရှိသည်။	မြေယာပိုင်ဆိုင်မှု ပုံစံ ၇ ကို အမြန်ဆုံးဆောင်ရွက် ပေးရန်	မြေယာကော်မတီစနစ်တကျ ဖွဲ့စည်းပေးရန် ၊ပုံစံ ၇ ကို စနစ်တကျ ကွင်းဆင်းဆောင် ရွက်ပေးရန်အစိုးရဌာန လစ် လပ်နေရာ များအား ဒေသခံ ဘွဲ့ရပညာတတ်များအား ဦးစားပေးခန့်ထားပေး ရန်၊ ကျား/မလုပ်အားခတန်းတူ ရရှိရေးအမျိုးသမီးကာကွယ် သည့် ဥ ပဒေပြဋ္ဌါန်းပေး ရန်နှင့် ပညာပေးဆောင် ရွက်ပေးရန်၊

SAMPLE

	ရွာသူ/သားများ မိမိတို့ အိမ်မွေးတိရိစ္ဆာန်များ ရောင်းချရာတွင် သား သတ်လိုင်စင် ရှိသူ၏ မတရား ဖမ်းဆီးခံ၊ ခေါင်းပုံဖြတ်အနိုင် ကျင့်ခံနေကြရသည်။ ဒေသခံ ရွာသူ/သား များ မွေးမြူရေးမှ အ ကျိုးအမြတ်နည်း သည်။	သားသတ်လိုင်စင်ချ ထားရာတွင် ပွင့်လင်း မြင်သာမှုမရှိ။ နီးစပ် ရာလက်သိပ်ထိုး ချ ထားပေးခြင်း။ ရွာသူ/သားများမှ မိမိ တို့မွေးမြူထားသော အိမ်မွေးတိရိစ္ဆာန်များကို အသားရောင်းချ ရာတွင်ဖမ်းဆီးခံရ ခြင်း၊ အရှင်သယ်ယူ ရောင်းချခွင့်ကန့်သတ် ထားခံရခြင်းနှင့် သား သတ်လိုင်စင်သို့ ရောင်းချရာတွင်လည်း ပေါက်စျေးမပေးဘဲ မတရား စျေးနှိမ်ခံရ သည်။	ကျေးရွာအတွင်း ကိုယ် တိုင်မွေးမြူထုတ်လုပ် ကြသည်။ စျေးကွက်နှင့် ဝယ်လို အားအလုံအလောက်ရှိ သည်။	လိုင်စင်ရှိသူမှ ဖမ်းဆီးခြင်း နှင့် မတရားခေါင်းပုံဖြတ်ခံ နေရသည်။	ကိုယ်တိုင်မွေးမြူသူများ ကိုလွတ်လပ်စွာရောင်းချ ခွင့် ပြုရန်။	သားသတ်နှင့် မွေးမြူရေး လိုင်စင်ကို တောင်သူများနှင့် သင့်လျော်အောင် ဥ ပဒေ ပြင်ဆင်ရေးဆွဲပေးရန်။
	စိုက်/မွေးထုတ်ကုန်များ ရောင်းချရာတွင် တောင်သူများ အရှုံးပေါ်/အမြတ်နည်း/ ဝင်ငွေနည်းနေကြသည်။	စျေးကွက်မတည်ငြိမ် ခြင်းနှင့် ပွဲရုံများမှ အလေးတင်းတောင်း မှန်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။	ကုန်ကြမ်းအလုံလောက် ထွက်ရှိသည်။	အရေးယူမှု၊ ကြီးကြပ်မှု အား နည်းသည်။	အစိုးရမှ ထိန်းသိမ်းပေး ရန်	စျေးကွက်တည်ငြိမ်ရေးနှင့် အလေးတင်းတောင်းမှန် ကန်ရေး အစိုးရမှ ကြီးကြပ် ဆောင်ရွက်ပေးရန်/ အရေး ယူဆောင်ရွက်ပေးရန်။
	ပညာရေးဝန်ထမ်း ပြည့်စုံလုံလောက်မှုမရှိ။	ပညာရေးဌာနမှ လစ် လပ်နေရာများအချိန်မီ ဖြည့်စွက်ခန့် ထားမှုမ ရှိ။	ဝန်ထမ်းဖွဲ့စည်းပုံအရ အင်အားရှိသည်။ ကျောင်းသားအရေအတွက် များသည်။	အချိန်မီ ခန့်ထားခြင်းမရှိ။ အချို့ဝန်ထမ်းများ မိမိတာဝန် ကျနေရာသို့ သွားရောက်တာ ဝန်ထမ်းဆောင်လိုခြင်းမရှိ။	ဝန်ထမ်းများကို ဖွဲ့စည်း ပုံအင်အားအရ အချိန်မီ အမြန်ဆုံး ဖြည့်စွက် ခန့် ထားပေးရန်။	ဒေသခံ ဘွဲ့ရပညာတတ်များ အား ဦးစားပေးခန့်ထားပေး ရန်။

SAMPLE

	အလုပ်အမျိုးအစား၊အလုပ်လုပ်ချိန်၊လုပ်အားစိုက်ထုတ်မှုနှင့် ပင်ပန်းမှု တူသော်လည်း ကျား/မနေ့စားလုပ်အားခ တန်းတူမရရှိခြင်း။ အမျိုးသမီးများ လုံခြုံမှုနည်းသည်။	ကျား/မ ခွဲခြားမှု အနည်းငယ် ရှိသည်။ အမျိုးသမီးကာကွယ်သည့် ဥပဒေအားနည်းသည်။	ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်နိုင်မည်။	အမျိုးသမီးများ အတွေ့အကြုံဗဟုသုတနည်းသည်။ ပညာတတ်နည်းပါးသည်။ အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ချိတ်ဆက်မှုမရှိ။	ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းမှတဆင့် လွတ်တော် သို့ တင်ပြရန်။	ကျား/မ လုပ်အားခတန်းတူရရှိရေး အမျိုးသမီးကာကွယ်သည့်ဥပဒေ ပြဋ္ဌါန်းပေးရန်နှင့်ပညာပေးဆောင်ရွက်ပေးရန်။
	လူငယ်အချို့ စကိုင်းနက်ရှိရာဘီယာဆိုင်၊ လက်ဘက်ရည်ဆိုင်များသို့အချိန်မတော်သွားရောက်ကြည့်ကြရသောကြောင့်မလိုလားအပ်သော အရက် ဘီယာသောက်စားမှု၊ မူးယစ်ရမ်းကားမှု၊ ယဉ်တိုက်မှု၊ ခိုက်ရန်ဖြစ်ပွါးမှု၊ ငွေကြေးကုန်ကျမှုများ ရှိ သည်	လူငယ်များအနေဖြင့် အားကစား (ဘောလုံး၊ လက်ဝှေ့၊) စသည်တို့ကိုများစွာ စိတ်ဝင်စားသော်လည်း အရေးကြီးဘောလုံးပွဲ ကဲ့သို့ အားကစားပွဲများအား စကိုင်းနက်ကသာ ပြသခွင့် ရကြပြီးအများပြည်သူသုံး ရုပ်မြင်သံကြားများမှ ပြသ ပေးခြင်းမရှိသောကြောင့်ဖြစ်သည်။ စကိုင်းနက်မှသာ ထုတ်လွှင့် ပေးသောကြောင့် ကျေးရွာ လူထုအနေဖြင့် လက်လှမ်းမမှီနိုင်ကြပါ။	နိုင်ငံတော်အစိုးရ အများပြည်သူသုံး ရုပ်သံလိုင်းများစွာရှိသည်။	ပြသခွင့် လိုင်စင်အခက်အခဲရှိ သည်။	အများပြည်သူသုံး ရုပ်သံလိုင်းများမှ ထုတ်လွှင့်ပေးပါက အချိန်မရွေး အလွယ်တကူ ကြည့်ရှုနိုင်ခြင်းဖြင့် ဗဟုသုတများစွာ ရရှိနိုင်ပါသည်။	အများပြည်သူသုံး ရုပ်သံလိုင်း များမှ ထုတ်လွှင့်ပေးရန်။

SAMPLE